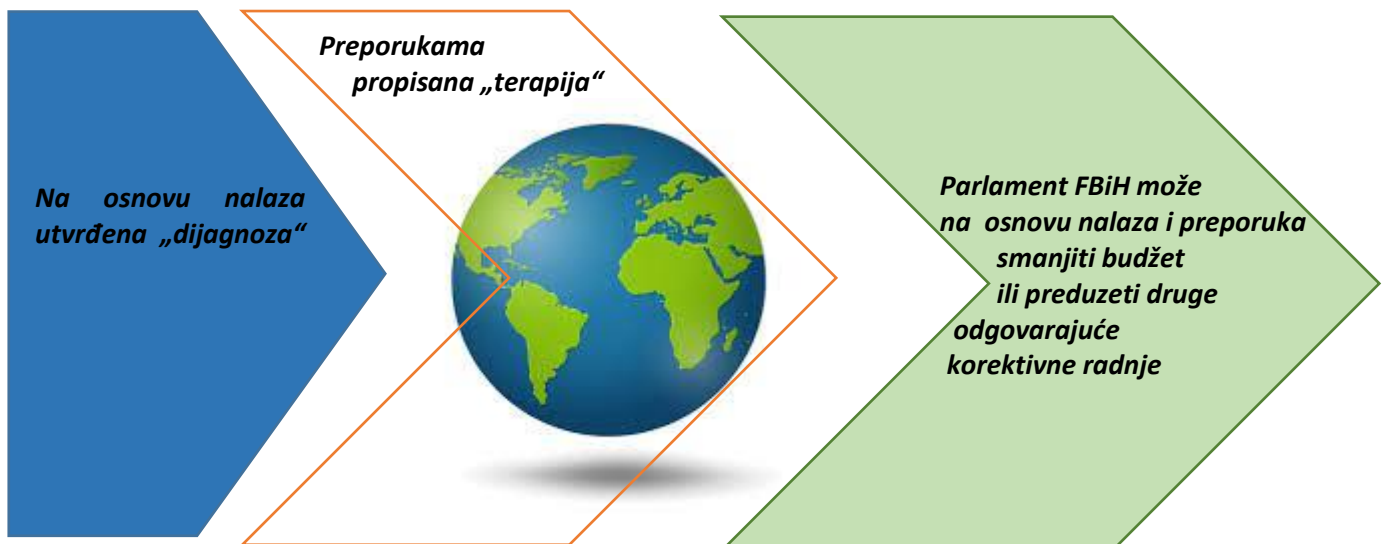


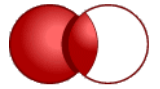
**REVIZORSKI IZVJEŠTAJ  
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA  
ZA 2021/2022. GODINU**



Sarajevo, decembar 2022. godine



**BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH**



**REVIZORSKI IZVJEŠTAJ  
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA  
ZA 2021/2022. GODINU**

**Broj: 04-04-1-3529/22**

**Sarajevo, decembar 2022. godine**



## SADRŽAJ

<b>RIJEČ GENERALNOG REVIZORA .....</b>	<b>3</b>
<b>1. UVOD .....</b>	<b>7</b>
1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora .....	7
1.2 Struktura Izvještaja.....	9
<b>2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2021/2022. GODINU .....</b>	<b>10</b>
2.1 Planirane revizije .....	10
2.2 Izvršene revizije.....	11
<b>3. FINANSIJSKA REVIZIJA .....</b>	<b>14</b>
3.1 Mišljenja revizora .....	14
3.2 Date preporuke za 2021. godinu i postupanje po preporukama iz prethodnih izvještaja.....	16
3.3 Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu.....	18
3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke .....	19
3.4 Korisnici Budžeta Federacije BiH.....	21
3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke .....	22
3.5 Kantoni i kantonalni budžetski korisnici.....	41
3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke .....	42
3.6 Gradovi i općine .....	51
3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke .....	52
3.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove .....	64
3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke .....	66
3.8 Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu.....	85
3.8.1 Najvažniji nalazi i preporuke .....	86
3.9 Praćenje postupanja po preporukama iz ranije provedenih finansijskih revizija .....	107
<b>4. REVIZIJA UČINKA.....</b>	<b>109</b>
4.1 Izvještaji o provedenim revizijama učinka .....	110
4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama“ .....	111
4.1.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana“ .....	113
4.1.3 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje robnim rezervama u Federaciji BiH“ .....	115
4.2 Izvještaji o praćenju realizacije preporuka revizije učinka .....	117
4.2.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja o praćenju „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“ .....	117
4.2.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja o praćenju „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“ .....	118
4.2.3 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja o praćenju „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ .....	120





## Popis grafikona i tabela

Grafikon 1. Struktura datih mišljenja .....	15
Grafikon 2. Realizacija preporuka prema subjektima revizije .....	117
Grafikon 3. Realizacija preporuka subjekata na federalnom nivou .....	119
Grafikon 4. Realizacija preporuka subjekata na kantonalnom nivou .....	119
Grafikon 5. Realizacija preporuka datih općinskim sudovima .....	120
Tabela 1. Pregled izvršenih finansijskih revizija .....	13
Tabela 2. Pregled izvršenih praćenja postupanja po preporukama .....	13
Tabela 3. Pregled izvršenih revizija učinka .....	13
Tabela 4. Zbirni pregled datih mišljenja subjektima revizije .....	15
Tabela 5. Broj datih preporuka u 2021. i 2020. godini .....	16
Tabela 6. Postupanje po preporukama, po sektorima .....	16
Tabela 7. Iskazani rashodi i izdaci u Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2021., s datim mišljenjem .....	18
Tabela 8. Iskazani rashodi i izdaci korisnika Budžeta FBiH za 2021, s datim mišljenjem .....	22
Tabela 9. Informacije o postupanju po preporukama budžetskih korisnika .....	28
Tabela 10. Pregled revidiranih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima .....	40
Tabela 11. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona .....	41
Tabela 12. Pregled datih mišljenja i broja preporuka revidiranim kantonima .....	41
Tabela 13. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima .....	42
Tabela 14. Informacije o postupanju po preporukama kantonalnih budžetskih korisnika .....	44
Tabela 15. Pregled revidiranih kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima .....	50
Tabela 16. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina .....	51
Tabela 17. Pregled datih mišljenja i broja preporuka revidiranim jedinicama lokalne samouprave .....	52
Tabela 18. Informacije o postupanju po preporukama u gradovima i općinama .....	55
Tabela 19. Pregled revidiranih jedinica lokalne samouprave, s datim mišljenjima .....	63
Tabela 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova .....	65
Tabela 21. Pregled datih mišljenja zavodima, agencijama i javnim ustanovama .....	66
Tabela 22. Informacije o postupanju po preporukama zavodima, agencijama i javnim ustanovama .....	70
Tabela 23. Pregled revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova, s datim mišljenjima .....	84
Tabela 24. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih preduzeća .....	85
Tabela 25. Pregled datih mišljenja i broja preporuka preduzećima .....	86
Tabela 26. Informacije o postupanju po preporukama preduzeća .....	89
Tabela 27. Pregled revidiranih javnih preduzeća, s datim mišljenjima .....	106
Tabela 28. Pregled postupanja po preporukama iz izvještaja finansijske revizije o praćenju postupanja po preporukama .....	108
Tabela 29. Podaci o provedenim revizijama učinka .....	110
Tabela 30. Izvještaji o praćenju realizacije preporuka revizije učinka .....	117



## RIJEČ GENERALNOG REVIZORA



*S ciljem ispunjenja naše zakonske obaveze sačinjen je Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2021/2022. godinu. U njemu je dat pregled svih objavljenih revizijskih izvještaja u 2022. godini, kao i relevantni statistički podaci. Ovim izvještajem informišemo Parlament FBiH o najvažnijim nalazima i preporukama koje su utvrđene provedenim revizijama, i on treba biti snažan alat za djelotvornije praćenje implementacije preporuka i prevazilaženja utvrđenih slabosti. Izvještaj služi i za informisanje javnosti, posebno organizacija civilnog društva, medija i akademske zajednice, jer i oni imaju važnu ulogu u praćenju rada javnog sektora.*

*Korona kriza, koja je uticala na živote građana, ali i rad institucija u protekle dvije godine, nastavila je i u 2021. godini uzrokovati određene posljedice. Odgovor vlasti u Federaciji BiH i upravljanje javnim sredstvima bio je poseban fokus u revizijama Ureda sa aspekta transparentnosti, efikasnosti, efektivnosti i zakonitosti. No, pored ove, svijet je tokom godine bio suočen i s drugim krizama: klimatskom i krizom konflikta, koja je lančano dovela do velikih ekonomskih šokova, koji su ponovo zahtijevali hitno djelovanje vlasti. Sve to uticalo je i na naš rad.*

*S obzirom na to da je osnovno očekivanje od Ureda da kao vrhovna revizijska institucija donese promjene u životima građana, našim radom nastojali smo jačati odgovornost, integritet i transparentnost državnih organa i time potvrđivati našu stalnu važnost za Parlament, građane i ostale učesnike.*

*U još jednoj turbulentnoj godini obavezne finansijske revizije budžetskih korisnika završene su u zakonskom roku, a ostale, kao i revizije učinka, u skladu s planom revizije. Svi izvještaji blagovremeno su dostavljeni subjektima i nadležnim institucijama, i objavljeni su na internet-stranici Ureda.*

*I u narednom periodu nastavit ćemo biti posvećeni našoj misiji i viziji te provođenju revizija u skladu sa INTOSAI-jevim principima i standardima za vrhovne revizijske institucije, i time biti šampioni povjerenja.*

*Generalni revizor Dževad Nekić*







Misija Ureda je da bude nezavisni vrhovni revizijski autoritet Federacije Bosne i Hercegovine i pokretač promjena u životima građanki i građana, tako što svojim radom unapređuje sistem finansijskog upravljanja i kontrole, te doprinosi većoj odgovornosti i transparentnosti u javnom sektoru.



Provođenjem revizija u skladu sa INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava, fokusirajući se na aktuelne teme, te pravovremenim i kvalitetnim izvještavanjem, Ured za reviziju želi da stvori nove vrijednosti u društvu i da podstiče zakonitost, efikasnost i uspješnost rada javnog sektora u FBiH.



## 1. UVOD

U skladu s članom 16. stav 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH,<sup>1</sup> Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine sačinio je Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2021/2022. godinu.<sup>2</sup> U izvještaj su inkorporirani najvažniji nalazi i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka, te se Parlamentu FBiH uz njega dostavlja i Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu.

Godišnji izvještaj za cilj ima da na jednom mjestu objedini informacije iz izvršenih revizija o korištenju i upravljanju javnim sredstvima u Federaciji BiH. Namijenjen je prvenstveno Parlamentu Federacije BiH koji, u skladu sa Zakonom o reviziji, na osnovu revizijskih nalaza i preporuka može smanjiti budžet jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.

### 1.1 Uloga i cilj revizije javnog sektora



Ured za reviziju je vrhovna revizijska institucija<sup>3</sup> Federacije BiH, uspostavljena Zakonom o reviziji.

Nadležna je da vrši finansijsku reviziju, reviziju učinka i druge specijalne revizije institucija u FBiH i da o svom radu pravovremeno informiše Parlament FBiH i javnost.

U provođenju svojih dužnosti i nadležnosti Ured je nepolitičan, nezavisan i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije.

Glavni cilj Ureda je da provođenjem revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, budžetskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.<sup>4</sup>

Osnovno očekivanje jeste da Ured kao vrhovna revizijska institucija svojim radom donese promjene u životima građana tako što će:

- **jačati odgovornost, integritet i transparentnost državnih organa;**
- **potvrđivati stalnu važnost za parlament, građane i ostale učesnike;**
- **biti primjer uzorne organizacije.**

---

<sup>1</sup> „Službene novine FBiH“, broj 22/06; u daljnjem tekstu: Zakon o reviziji

<sup>2</sup> U daljnjem tekstu: Godišnji izvještaj

<sup>3</sup> U daljnjem tekstu: VRI

<sup>4</sup> Član 3. Zakona o reviziji



INTOSAI Principles			
INTOSAI Founding Principles INTOSAI/P-1-9			
INTOSAI Core Principles INTOSAI/P-10-09			
INTOSAI Standards			
Fundamental Principles of Public Sector Auditing ISSAI 100-129			
SAI Organizational Requirements ISSAI 130-199			
Financial Audit	Performance Audit	Compliance Audit	Other Engagements
FA Principles ISSAI 200-299	PA Principles ISSAI 300-399	CA Principles ISSAI 400-499	ISSAI 600-699
FA Standards ISSAI 2000-2999	PA Standards ISSAI 3000-3999	CA Standards ISSAI 4000-4999	ISSAI 6000-6999
INTOSAI Guidance			
SAI Organizational Guidance GUID 1000-1999			
Supplementary Financial Audit Guidance GUID 2000-2999	Supplementary Performance Audit Guidance GUID 3000-3999	Supplementary Compliance Audit Guidance GUID 4000-4999	Other Engagements GUID 6000-6999
Subject Matter Specific Guidance GUID 5000-5999			
Other Guidance GUID 9000-9999			

U svom radu Ured za reviziju primjenjuje principe i standarde revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija,<sup>5</sup> odnosno INTOSAI-jev Okvir profesionalnih objava (IFPP). Ovaj Okvir postavlja temelje za rad VRI u Limoskoj deklaraciji i Meksičkoj deklaraciji o nezavisnosti VRI.

Prema uspostavljenom Registru subjekata, u nadležnosti Ureda je oko 2.000 subjekata na nivou Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave. Ured za reviziju nadležan je da obavlja:

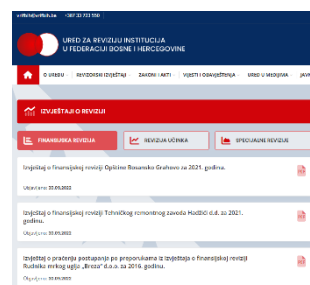


Parlament FBiH ili Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju mogu u bilo koje vrijeme zahtijevati da Ured za reviziju izvrši specijalnu reviziju, za koju su obavezni osigurati dodatna sredstva. Tokom 2021/2022. godine nije bilo zahtjeva za ove revizije.

U izvještajima o finansijskoj reviziji daju se dva mišljenja: mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i drugim propisima.

Provođenjem revizije učinka vrši se pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti, te se time nastoji doprinijeti efikasnijoj, efektivnijoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Svi revizijski izvještaji objavljuju se na internet-stranici Ureda za reviziju, čime se osigurava pravovremena informisanost javnosti o revizijskim nalazima i preporukama.



[www.vrifbih.ba](http://www.vrifbih.ba)

<sup>5</sup> Engl. INTOSAI

## 1.2 Struktura Izvještaja

Uvažavajući grupe subjekata koje su u nadležnosti Ureda za reviziju, uspostavljena su četiri **sektora za finansijsku reviziju**:



Pored ova četiri, uspostavljen je i **Sektor za reviziju učinka**.

Svi podaci u ovom Izvještaju prikazani su po sektorima, te je strukturiran na sljedeći način:

- Poglavlje 2: Dati su opći podaci o svim planiranim i izvršenim revizijama za 2021/2022. godinu;
- Poglavlje 3: Finansijska revizija: dati su najvažniji nalazi i preporuke, po grupama subjekata. U okviru ovog dati su određeni statistički podaci izvršenih revizija, te pregledi sa osnovama za kvalifikaciju i tačkama za isticanje pitanja. U dijelu *Najvažniji nalazi i preporuke* dat je rezime najznačajnijih nalaza koji su utvrđeni kod većeg broja subjekata iste grupe, te odgovarajuće preporuke koje imaju za cilj da otklone utvrđene nepravilnosti. Također, dat je pregled obavljenih praćenja postupanja po preporukama;
- Poglavlje 4: Revizija učinka: dati su najvažniji nalazi i preporuke iz izvršenih revizija učinka i praćenja realizacije preporuka.

## 2. PLANIRANE I IZVRŠENE REVIZIJE ZA 2021/2022. GODINU

### 2.1 Planirane revizije

Planom revizije za 2021/2022. godinu predviđene su:

- **103 finansijske revizije i 8 praćenja postupanja po preporukama iz ranije provedenih finansijskih revizija**



- **6 revizija učinka i učestvovanje u jednoj paralelnoj reviziji**



Planirana revizija „**Naftnih terminala Federacije BiH**“ privremeno je obustavljena zbog nemogućnosti dobivanja revizijskih dokaza. O obustavljanju revizije obaviješteni su Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju i drugi nadležni organi.

## 2.2 Izvršene revizije

U nastavku je pregled svih izvršenih revizija:

R. B.	Naziv subjekta revizije	Budžet/ Finansijski plan/Planirani prihodi za 2021.
1.	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	5.481.251.699
<b>Korisnici Budžeta FBiH</b>		
2.	Parlament Federacije BiH	15.241.299
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.881.322
4.	Vlada Federacije BiH	182.597.252
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.889.203
6.	Federalno ministarstvo pravde	3.966.821
7.	Federalno ministarstvo finansija	1.457.600.198 <sup>6</sup>
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	41.796.176
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	199.875.533
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	108.805.083
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.484.616
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	7.166.238
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	97.981.409
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	346.889.148
15.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	10.400.368
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	258.572.135
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.181.556
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	27.053.791
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	6.177.125
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	3.143.954
	<b>UKUPNO</b>	<b>2.789.703.227</b>
<b>Ostale revizije korisnika Budžeta Federacije BiH</b>		
21.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.427.336.596
22.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine	16.916.966
23.	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	9.493.253
24.	Federalna uprava za inspekcijske poslove	8.813.130
25.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje	4.100.345
26.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać	3.021.690
27.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača	2.919.952
	<b>UKUPNO</b>	<b>2.472.601.932</b>
<b>Kantoni</b>		
28.	Kanton Sarajevo	1.143.627.972
29.	Hercegovačko-neretvanski kanton	263.714.112
30.	Unsko-sanski kanton	235.494.551
31.	Srednjobosanski kanton	239.820.491
32.	Županija Zapadnohercegovačka	96.285.827
	<b>UKUPNO</b>	<b>1.978.942.953</b>
<b>Kantonalni budžetski korisnici</b>		
33.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona	30.185.519
34.	Ministarstvo saobraćaja i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona	11.308.240
35.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo	7.742.714
36.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske	7.547.570
37.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona	7.669.680

<sup>6</sup> U okviru planiranog budžeta Ministarstva finansija na otplatu vanjskog i unutrašnjeg duga odnosi se 1.004.099.757 KM.

38.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona	10.935.785
39.	Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije	2.780.284
	<b>UKUPNO</b>	<b>78.169.792</b>
<b>Gradovi i općine</b>		
40.	Općina Ilidža	39.565.000
41.	Općina Novo Sarajevo	37.772.318
42.	Općina Travnik	18.899.500
43.	Grad Gradačac	19.610.097
44.	Općina Konjic	20.518.402
45.	Grad Srebrenik	18.999.041
46.	Općina Vogošća	15.517.875
47.	Općina Tomislavgrad	13.528.430
48.	Općina Čitluk	10.825.000
49.	Općina Vitez	9.042.000
50.	Općina Orašje	7.093.260
51.	Općina Gornji Vakuf – Uskoplje	6.571.100
52.	Općina Kladanj	5.708.086
53.	Općina Busovača	4.850.000
54.	Opština Bosansko Grahovo	2.719.900
	<b>UKUPNO</b>	<b>231.220.009</b>
<b>Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove</b>		
55.	Federalni zavod za zapošljavanje	117.920.482
56.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	205.946.405
57.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke	59.587.300
58.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	31.035.420
59.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	484.051.000
60.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	19.224.473
61.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	4.680.000
62.	Agencija za vodno područje rijeke Save	22.380.905
63.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	3.385.900
64.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	66.818.873
65.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	30.908.350
66.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna Travnik	13.271.615
67.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	23.672.293
68.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	6.708.880
69.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar	21.504.600
70.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać	13.832.407
71.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica	7.012.000
72.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica u Sanskom Mostu	3.348.000
73.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica	72.180.000
74.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik	4.739.739
75.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica	6.865.504
76.	Dom zdravlja Mostar <sup>7</sup>	15.388.466
77.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo	83.854.510
78.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla	25.085.223
79.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica	19.594.352
80.	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine	3.787.266
81.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja	2.801.656
	<b>UKUPNO</b>	<b>1.369.585.619</b>
<b>Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu</b>		
82.	ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići	36.670.464
83.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde	38.754.524
84.	BINAS d.d. Bugojno	16.400.000

<sup>7</sup> Dom zdravlja Mostar – nije donesen Finansijski plan za 2021. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2021. godinu





85.	KJKP ViK d.o.o. Sarajevo	53.197.186
86.	JP Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o.	11.201.500
87.	KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	21.703.090
88.	JP „Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	2.891.524
89.	Energoinvest d.d. Sarajevo	198.898.821
90.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo	60.119.702
91.	JP Vodovod Tuzla	14.995.057
92.	JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar	2.087.693
93.	JP „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko	4.929.371
94.	JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica	13.670.810
95.	JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama	1.602.296
96.	JKP Komunalno d.o.o. Livno	nema plana
97.	JP „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj	18.579.980
98.	JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo	87.350.000
99.	KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo	89.792.265
100.	Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići	3.240.000
101.	JKP Vodovod d.o.o. Cazin	4.235.235
102.	JP ViK d.o.o. Zenica	7.571.940
	<b>UKUPNO</b>	<b>687.891.458</b>

Tabela 1. Pregled izvršenih finansijskih revizija

R. B.	Subjekti revizije	Godina za koju je prethodno vršena finansijska revizija
1.	RMU „Breza“ d.o.o. Breza	2016.
2.	RMU „Zenica“ d.o.o. Zenica	2016.
3.	RMU „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik	2016.
4.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	2017.
5.	Federalna uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove	2016.
6.	Javna ustanova „Opća bolnica Konjic“	2019.
7.	Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški	2019.
8.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić	2019.

Tabela 2. Pregled izvršenih praćenja postupanja po preporukama

R. B.	Naziv revizije učinka	Datum objave
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“	23. 3. 2022.
2.	Izvještaj revizije učinka „Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama“	11. 4. 2022.
3.	Izvještaj revizije učinka „Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana“	23. 5. 2022.
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“	24. 6. 2022.
5.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“	24. 10. 2022.
6.	Izvještaj revizije učinka „Upravljanje robnim rezervama u Federaciji Bosne i Hercegovine“	15. 12. 2022.

Tabela 3. Pregled izvršenih revizija učinka

### 3. Finansijska revizija

#### 3.1 Mišljenja revizora

Na osnovu Međunarodnog revizijskog standarda (MRevS) 700 – Formiranje mišljenja i izvještavanje o finansijskim izvještajima, ciljevi revizora su:

- a) formirati mišljenje o finansijskim izvještajima temeljeno na ocjeni zaključaka stvorenih iz dobivenih revizijskih dokaza;
- b) jasno izraziti mišljenje pomoću pisanog izvještaja.

U skladu s MRevS-om 705 – Modifikacije mišljenja u izvještaju nezavisnog revizora, cilj revizora je da jasno izrazi odgovarajuće modificirano mišljenje o finansijskim izvještajima koje je nužno kada:

- a) revizor zaključi da, temeljeno na dobivenim revizijskim dokazima, finansijski izvještaji kao cjelina nisu bez značajnog pogrešnog prikazivanja;
- b) revizor ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze da bi zaključio kako su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza.

Modificirana mišljenja prema ovom Standardu su:

- a) Mišljenje s rezervom;<sup>8</sup>
- b) Negativno mišljenje;<sup>9</sup>
- c) Suzdržano mišljenje.<sup>10</sup>

---

<sup>8</sup> Revizor će izraziti mišljenje s rezervom kada: (a) nakon što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, značajni, ali ne i prožimajući za finansijske izvještaje; ili (b) ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, ali revizor zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na finansijske izvještaje, ako ih ima, bili značajni, ali ne i prožimajući.

<sup>9</sup> Revizor će izraziti negativno mišljenje kada, nakon što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze, zaključi da su pogrešni prikazi, pojedinačno ili u zbroju, i značajni i prožimajući za finansijske izvještaje.

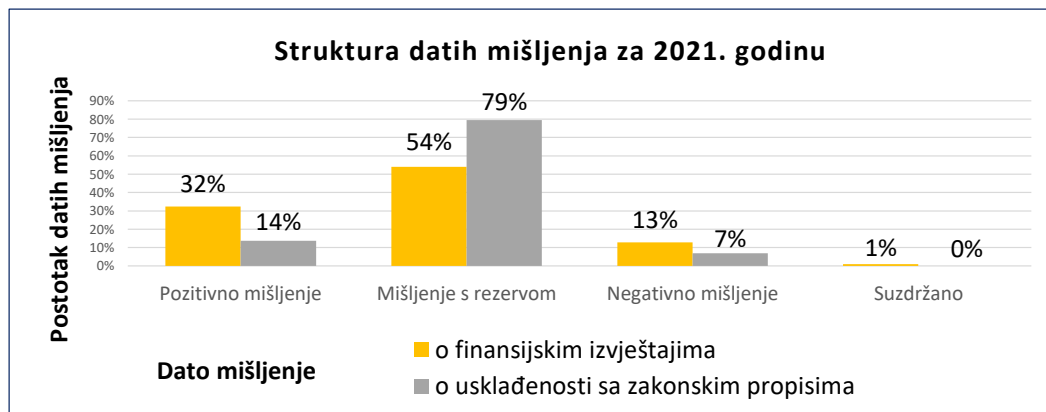
<sup>10</sup> Revizor će suzdržati mišljenje kada ne može dobiti dostatne i primjerene revizijske dokaze na kojima bi temeljio mišljenje, i zaključi da bi mogući učinci neotkrivenih pogrešnih prikaza na finansijske izvještaje, ako ih ima, bili i značajni i prožimajući. Revizor će suzdržati mišljenje kada, u iznimno rijetkim okolnostima koje uključuju višestruke neizvjesnosti, zaključi da, uprkos tome što je dobio dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi sa svakom pojedinom neizvjesnošću, nije moguće formirati mišljenje o finansijskim izvještajima zbog moguće interakcije neizvjesnosti i njihovog mogućeg kumulativnog učinka na finansijske izvještaje.

U nastavku je zbirni pregled mišljenja datih subjektima revizije u 2021. godini, prema nivou vlasti i načinu organizovanja.

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Dato mišljenje								Ukupno revidirano
		o finansijskim izvještajima				o usklađenosti sa zakonskim propisima				
		Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	-	1	-	-	-	1	-	-	1
2	Korisnici Budžeta FBiH	18	7	-	1	9	17	-	-	26
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	2	10	-	-	2	10	-	-	12
4	Gradovi i općine	-	12	3	-	-	15	-	-	15
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	13	12	2	-	3	24	-	-	27
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	-	13	8	-	-	14	7	-	21
	<b>UKUPNO</b>	<b>33</b>	<b>55</b>	<b>13</b>	<b>1</b>	<b>14</b>	<b>81</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>102</b>

Tabela 4. Zbirni pregled datih mišljenja subjektima revizije

U skladu sa ISSAI-jem 2706,<sup>11</sup> uz data mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti skrenuta je pažnja na određena pitanja koja su od značaja za korisnike izvještaja, a koja nisu uticala na mišljenja. Tako je u 35 izvještaja u mišljenju o finansijskim izvještajima i u 75 izvještaja u mišljenju o usklađenosti sa zakonskim propisima skrenuta pažnja, odnosno istaknuta su određena značajna pitanja koja često zahtijevaju uključenost više institucija u njihovom rješavanju.



Grafikon 1. Struktura datih mišljenja

<sup>11</sup> Odjeljci za isticanje pitanja i odjeljci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskom izvještaju

### 3.2 Date preporuke za 2021. godinu i postupanje po preporukama iz prethodnih izvještaja

Nakon izvršenih finansijskih revizija za 2021. godinu, za 102 subjekta data je 1.541 preporuka. Uvažavajući da je za 2020. izvršena 101 finansijska revizija, a za 2021. godinu 102, može se zaključiti da je dat manji broj preporuka subjektima za reviziju. U rezimeu preporuka u okviru izvještaja za 2021. godinu posebno su označene one koje se ponavljaju iz ranijih godina.

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Broj datih preporuka za 2020. godinu	Broj datih preporuka za 2021. godinu
1	2	3	4
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH	25	20
2.	Korisnici Budžeta FBiH	383	272
3.	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	267	200
4.	Gradovi i općine	320	292
5.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	295	380
6.	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	322	377
<b>UKUPNO</b>		<b>1.612</b>	<b>1.541</b>

Tabela 5. Broj datih preporuka u 2021. i 2020. godini

U skladu sa Zakonom o reviziji, u toku obavljanja prethodne revizije izvršena je ocjena postupanja po preporukama iz prethodnih izvještaja, i to kod 74 subjekta za 1.379 preporuka. Analiza i ocjena postupanja po preporukama nije se vršila kod 24 subjekta kod kojih su se revizije obavljale prvi put i kod četiri subjekta kod kojih je proteklo više od deset godina od posljednje izvršene revizije.

Zbirna ocjena postupanja po preporukama data je u tabeli:

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
		Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	<b>Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu</b>	3	0	19	3	<b>25</b>
	<i>postotak</i>	12%	0%	76%	12%	<b>100%</b>
2.	<b>Korisnici Budžeta FBiH</b>	106	35	142	39	<b>322</b>
	<i>postotak</i>	33%	11%	44%	12%	<b>100%</b>
3.	<b>Kantoni i kantonalni budžetski korisnici</b>	39	32	94	5	<b>170</b>
	<i>postotak</i>	23%	19%	55%	3%	<b>100%</b>
4.	<b>Gradovi i općine</b>	138	84	73	21	<b>316</b>
	<i>postotak</i>	44%	27%	23%	7%	<b>100%</b>
5.	<b>Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove</b>	173	52	107	20	<b>352</b>
	<i>postotak</i>	49%	15%	30%	6%	<b>100%</b>
6.	<b>Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu</b>	76	29	75	13	<b>193</b>
	<i>postotak</i>	39%	15%	39%	7%	<b>100%</b>
<b>UKUPNO</b>		<b>535</b>	<b>232</b>	<b>510</b>	<b>102</b>	<b>1379</b>

Tabela 6. Postupanje po preporukama, po sektorima



Značajan broj preporuka nije realizovan ili je djelimično realizovan, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 74 subjekta kod kojih je vršena ocjena postupanja po datim preporukama od 1.379 realizovano je 39%. Može se konstatovati da bi u narednom periodu trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mjere na njihovoj realizaciji, a sve s ciljem efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnog novca.

### 3.3 Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu

Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu predstavlja konsolidovani izvještaj institucija u FBiH i daje objedinjenu sliku potrošnje na nivou Budžeta FBiH.

U njemu su iskazani prihodi, primici i finansiranje u iznosu od 4.798.914.087 KM, rashodi, izdaci i otplate dugova u iznosu od 4.765.580.590 KM, te višak prihoda nad rashodima u iznosu od 33.333.497 KM.

Red. broj	Subjekt revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	4.765.580.590	S rezervom	S rezervom	20

Tabela 7. Iskazani rashodi i izdaci u Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2021., s datim mišljenjem

U nastavku je pregled datog mišljenja/isticanja pitanja u Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH:

Naziv Izvještaja	Dato mišljenje/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Ne možemo potvrditi stanje stalnih sredstava u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmana u iznosu od 16.263.774 KM, te obaveza i razgraničenja u iznosu od 79.662.188 KM, iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora, koji se odnose na bivše institucije koje su sa federalnog prešle na državni nivo (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija). Naime, nije se sistemski pristupilo aktivnostima vezanim za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom i aktivnostima vezanim za utvrđivanje tačnog iznosa duga, zaduživanja i ostalih obaveza ovih institucija za koje je Vlada FBiH i dalje odgovorna.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH nije sačinjen u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH jer ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, te podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom.</p> <p>2. Vlada FBiH je, na prijedlog budžetskih korisnika, usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima utroška sredstava budžetski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvještavanja. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.</p> <p>3. Uredbom o interventnim mjerama za pomoć ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, koju je donijela Vlada FBiH, nije propisan način dokumentovanja održavanja konkurentnosti, zbog čega ispunjenje ovog cilja nije ocijenjeno, niti je propisan način vršenja provjere uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika. Također, nije postignuto ispunjenje općeg i posebnog cilja koji se odnose na očuvanje radnih mjesta, u skladu sa članom 3. Uredbe.</p> <p>4. Vlada Federacije BiH nije obavijestila Ured za reviziju institucija u FBiH o poduzetim radnjama s ciljem prevladavanja nepravilnosti identifikovanih u revizijskom izvještaju za 2020. godinu u skladu s članom 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH, budući da se nije očitovala u svojstvu izvršnog organa FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>U Glavnoj knjizi Trezora iskazan je dio nekretnina za koje nije prezentirana vjerodostojna dokumentacija o posjedu i vlasništvu, zbog čega vrijednost stalnih sredstava nije realno iskazana u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima.</li> </ul>



- Nepovučena kreditna sredstva za koje je ugovorena i plaća se taksa zaključno s 31. 12. 2021. godine iznosila su ukupno 891.955.894 KM, a taksa na nepovučena sredstva u 2021. godini, plaćena je u iznosu od 6.123.832 KM.

### 3.3.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Iako Ured za reviziju već niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolaganju javnim sredstvima i u skladu s tim daje preporuke, značajan broj preporuka koji je dat u Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH još uvijek nije realizovan. Veliki broj nerealizovanih preporuka sistemskog je karaktera, zbog čega se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu. Nalazi i preporuke koje su date u pojedinačnim izvještajima korisnika nisu ponovljene u ovom izvještaju.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Ne možemo potvrditi stanje stalnih sredstava u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmana u iznosu od 16.263.774 KM, te obaveza i razgraničenja u iznosu od 79.662.188 KM, iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora, koji se odnose na bivše institucije koje su sa federalnog prešle na državni nivo (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija). Naime, nije se sistemski pristupilo aktivnostima vezanim za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom i aktivnostima vezanim za utvrđivanje tačnog iznosa duga, zaduživanja i ostalih obaveza ovih institucija za koje je Vlada FBiH i dalje odgovorna.

**Utvrđiti tačan iznos duga, zaduženja i ostalih obaveza, kao i potraživanja bivših institucija: Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije BiH, Obavještajno-sigurnosna služba FBiH i Carinska uprava FBiH.**

**Vlada FBiH i nadležne institucije trebaju poduzeti aktivnosti kako bi se riješilo pitanje raspolaganja pravima i obavezama nad imovinom institucija koje su ugašene, a čije su nadležnosti prenesene s entitetskog na državni nivo.**

- Planirana su i odobrena sredstva za Projekat zapošljavanja, Garancijski fond pri Razvojnoj banci FBiH, Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima – Fond za stabilizaciju privrede zbog COVID-a 19, koja su djelimično ili nisu realizovana, a za finansiranje Fonda solidarnosti odobreno je samo 18,9% potrebnih sredstava, iako je finansiranje ovog Fonda predviđeno posebnim zakonom. Također, nisu planirana dovoljna sredstva za izmirenje dospjelih obaveza po osnovu pravosnažnih presuda, s ciljem smanjenja troškova po osnovu zateznih kamata i sudskih troškova. Zbog toga planiranje Budžeta FBiH za 2021. godinu nije u potpunosti izvršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

**Poduzeti aktivnosti kako bi se planiranje Budžeta FBiH vršilo u skladu sa zakonskim i drugim propisima.**

- Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH nije sačinjen u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH jer ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, te podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom.

**Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH sačinjavati u skladu s članom 97. Zakona o budžetima u FBiH.**

- Vlada FBiH je, na prijedlog budžetskih korisnika, usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima utroška sredstava budžetski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvještavanja. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.

- Za finansiranje pojedinih oblasti tekućih transfera nisu doneseni zakonski propisi (nije donesen zakon o šumama, nije izvršena izmjena Zakona o vodama) ili zakonski propisi nisu usaglašeni sa Zakonom o budžetima u FBiH (Zakon o zdravstvenom osiguranju). Pojedini transferi planiraju se i realizuju iako nemaju zakonski osnov.

**Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa kojima se reguliše finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi i šumarstvu iz budžetskih sredstava.**

**Vlada FBiH treba poduzeti aktivnosti prema budžetskim korisnicima putem kojih se dodjeljuju sredstva transfera na osnovu programa utroška sredstava koje donosi Vlada FBiH, kako bi se na odgovarajući način vršilo izvještavanje i nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima.**

**Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu mjere vezano za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonski osnov.**

- Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera odobravana su interventna sredstva, koja je na zahtjev korisnika, bez javnog poziva, odobravao rukovodilac organa uprave. Ovakav način raspodjele nije transparentan, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.

**Vlada FBiH treba preispitati opravdanost planiranja interventnih sredstava kod usvajanja programa utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za godinu za koju se planira realizacija transfera.**

- Izdaci za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela odnose se na isplaćene naknade članovima komisija formiranih u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, koje se isplaćuju iz budžetskih sredstava, i naknade članovima komisija formiranih u skladu s posebnim zakonskim propisima, a finansiraju se od naplate usluga fizičkih i pravnih lica za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstava. Utvrđena je nedosljedna primjena Uredbe kod isplate naknade članovima komisija za redovne poslove iz nadležnosti budžetskih korisnika, te definisanja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obaveznu isplatu naknade, jer je Uredbom isplata naknade uslovljena obavljanjem poslova izvan radnog vremena, što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.
- Obračun naknada članovima komisija nije imao tretman plaće, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i njihovim provedbenim propisima.

**Potrebno je da Vlada FBiH preispita opravdanost Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe u dijelu formiranja i plaćanja komisija čiji su članovi zaposlenici budžetskih korisnika.**

**Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.**

- Uredbom o interventnim mjerama za pomoć ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, koju je donijela Vlada FBiH, nije propisan način dokumentovanja održavanja konkurentnosti, zbog čega ispunjenje ovog cilja nije ocijenjeno, niti je propisan način vršenja provjere uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika. Također, nije postignuto ispunjenje općeg i posebnog cilja koji se odnose na očuvanje radnih mjesta, u skladu sa članom 3. Uredbe.



Nije data preporuka koja se odnosi na Uredbu o interventnim mjerama za pomoć ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, koju je donijela Vlada FBiH, s obzirom da su sredstva dodijeljena u prethodnom periodu.

### 3.4 Korisnici Budžeta Federacije BiH

Osim Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu, planirana je i izvršena revizija 26 korisnika budžeta, kojima su odobrena sredstva u iznosu od 5.262.305.159 KM ili 96% usvojenog Budžeta FBiH za 2021. godinu (5.481.251.699 KM za 62 korisnika). Planirano je 19 obaveznih revizija (Parlament FBiH, Predsjednik FBiH i dva potpredsjednika, Vlada FBiH i njena ministarstva) i sedam ostalih budžetskih korisnika, od kojih su četiri revidirana u prethodnom periodu, a tri prvi put. Iako su u Budžetu FBiH sredstva za Parlament FBiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH) i Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH odobrena za šest korisnika, posebno za svakog, revidirani su kao dva subjekta revizije.

Na revidirane subjekte odnosi se 4.567.857.802 ili 95,85% od ukupnih rashoda i izdataka Budžeta FBiH (4.765.580.590 KM).

U nastavku je pregled iskazanih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima budžetskih korisnika, sa datim mišljenjem i brojem preporuka za 2021. godinu:

Red. broj	Subjekti revizije	Iskazani rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Parlament Federacije BiH	14.187.606	Pozitivno	S rezervom	13
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	2.411.754	Pozitivno	S rezervom	12
3.	Vlada Federacije BiH	11.545.381	S rezervom	S rezervom	8
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.115.696	S rezervom	Pozitivno	6
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.457.240	Pozitivno	S rezervom	12
6.	Federalno ministarstvo finansija	1.120.600.271	Pozitivno	S rezervom	30
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	56.476.862	Pozitivno	S rezervom	12
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	73.162.291	Pozitivno	S rezervom	11
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	95.085.036	Pozitivno	S rezervom	17
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.373.849	Pozitivno	Pozitivno	5
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	6.750.313	S rezervom	S rezervom	11
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	92.819.865	Pozitivno	Pozitivno	10
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	338.686.216	Pozitivno	Pozitivno	9
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	64.278.416	Pozitivno	Pozitivno	3
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	179.953.846	Pozitivno	S rezervom	10
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.425.192	S rezervom	S rezervom	14
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	26.890.623	Pozitivno	Pozitivno	3

18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.719.253	Pozitivno	S rezervom	10
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	2.814.629	S rezervom	S rezervom	12
20.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.398.920.034	Suzdržano	S rezervom	14
21.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	22.936.845	S rezervom	S rezervom	13
22.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	13.720.763	S rezervom	Pozitivno	6
23.	Federalna uprava za inspeksijske poslove	8.836.641	Pozitivno	S rezervom	13
24.	Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje	4.023.710	Pozitivno	S rezervom	8
25.	Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać	2.770.236	Pozitivno	Pozitivno	6
26.	Kazneno popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača	2.895.234	Pozitivno	Pozitivno	4

Tabela 8. Iskazani rashodi i izdaci korisnika Budžeta FBiH za 2021, s datim mišljenjem

U 26 izvještaja o finansijskoj reviziji korisnika Budžeta FBiH za 2021. godinu date su ukupno 272 preporuke s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sistema internih kontrola.

Napominjemo da su u šest izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, istaknuta određena pitanja, i to u četiri izvještaja u kojima je dato pozitivno mišljenje i u dva u kojima je dato mišljenje s rezervom.

Također, u 27 izvještaja uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena pitanja, od kojih je u 18 dato mišljenje s rezervom, a u devet izvještaja pozitivno mišljenje.

### 3.4.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom federalnih budžetskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti, za koje su date odgovarajuće preporuke. Kod određenih korisnika utvrđene su nepravilnosti koje su uticale na istinite i fer finansijske izvještaje, a odnose se na knjigovodstveno evidentiranje koje nije izvršeno na osnovu relevantne dokumentacije ili u izvještajnom periodu (Vlada FBiH – Generalni sekretarijat, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Zavod za javno zdravstvo FBiH). Većina odstupanja od uspostavljenih kriterija kod ovih subjekata odnosi se na neusklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sistem internih kontrola kod većine revidiranih korisnika Budžeta FBiH još uvijek nije implementiran u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim pratećim zakonskim i drugim propisima koji regulišu ovu oblast. Utvrđeno je da korisnici nisu sačinili mapu poslovnih procesa, nisu utvrdili rizike, niti su uspostavili registar rizika.

**Sačiniti mapu procesa, utvrditi rizike i uspostaviti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

- Veliki broj budžetskih korisnika nije uspostavio internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

**Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

- Kod pojedinih korisnika radno vrijeme i evidencije o radnom vremenu nisu usklađene sa odredbama Odluke Vlade FBiH o radnom vremenu u federalnim organima državne službe i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

**Uskladiti radno vrijeme i evidencije o radnom vremenu sa Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

- Vlada FBiH u novembru 2021. godine usvojila je novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH. U Akcionom planu jedna od aktivnosti federalnih organa uprave je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana. Pojedini korisnici nisu poduzeli aktivnosti na ažuriranju Plana integriteta koje, između ostalog, podrazumijevaju i analizu radnih mjesta i identifikovanje rizičnih područja, procjenu rizika prema radnim mjestima i organizacijskim jedinicama. Pojedini korisnici nisu sačinili izvještaj o implementaciji mjera i preporuka za 2021. godinu iz Plana integriteta, niti su izvještavali o implementaciji aktivnosti predviđenih ovim planovima.

**Poduzeti aktivnosti na analizi i ažuriranju Plana integriteta u skladu s ciljevima i mjerama Akcionog plana za borbu protiv korupcije, te pratiti implementaciju i izvještavati o aktivnostima predviđenim ovim planovima.**

- Registar budžetskih korisnika budžeta u FBiH nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika Budžeta FBiH, što je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog štaba civilne zaštite.

**Uskladiti Registar budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka budžetskih korisnika.**

- Ugovori o djelu zaključivani su sa vanjskim saradnicima za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, za šta nije provedena procedura u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiocima zaključivani su u kontinuitetu tokom cijele godine, pa i tokom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

**Ugovore o djelu zaključivati samo za poslove i radne zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje ugovora, jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.**

- Poslovi za koje su nadležni pojedini korisnici ne obavljaju se u potpunosti u skladu sa zakonima i drugim propisima, kojim su utvrđeni.
- Federalno ministarstvo finansija rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa nije provodilo u roku od trideset dana od dana prijema žalbe, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH. Na 31. 12. 2021. godine bila su neriješena 6.263 predmeta. To ističemo jer žalba odlaže izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obaveza.

**Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa obavljati u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.**

- Operator Terminali FBiH (OTF) doznačena sredstva nije utrošio za utvrđene namjene, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH, jer nisu nabavljeni naftni derivati s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata, s obzirom na to da je od stupanja na snagu Zakona, 2014. godine zaključno sa 31. 12. 2021. godine, za kupovinu naftnih derivata utrošeno samo 6,65% ukupno prikupljenih sredstava. Ove rezerve predstavljaju količine naftnih derivata uskladištenih na teritoriji FBiH u vlasništvu Vlade FBiH, koje se uspostavljaju s ciljem snabdijevanja naftnim derivatima za slučaj prijetnje energetske sigurnosti FBiH, uzrokovane vanrednim poremećajima u snabdijevanju. Nadzor nad primjenom odredbi Zakona o naftnim derivatima u FBiH vrše Federalno ministarstvo trgovine i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, svako u okviru svojih nadležnosti, u svrhu sigurnog, redovnog i kvalitetnog snabdijevanja naftnim derivatima.

**Poduzeti aktivnosti prema OTF-u s ciljem namjenskog utroška doznačenih sredstava od takse za uspostavu rezervi naftnih derivata, kako je utvrđeno Zakonom o naftnim derivatima u FBiH.**

- Ne možemo potvrditi opravdanost primjene člana 10. stav 1) tačka b) Zakona o javnim nabavkama, odnosno izuzeća od primjene odredbi ovog Zakona zbog posebnih mjera sigurnosti za nabavku, uvoz, transport i skladištenje vakcina. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdile specifikacije i karakteristike roba koje su bile predmet nabavke, niti da je izvršena provjera kvalificiranosti ponuđača. Vlada FBiH je na zahtjev dobavljača proglasila ugovor o nabavci vakcina Sinofarm povjerljivim, iako se radi o javnim sredstvima i nabavci robe koja se tiče javnog zdravstva građana FBiH, što nije u skladu s principom transparentnosti definisanim članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

**Nabavke roba vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu utvrđivanja hitnosti i sačinjavanja tenderske dokumentacije.**

- S obzirom na to da nisu usklađeni propisi, nije jasno utvrđen status Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i nije osigurano evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje nije moguće utvrditi iznos budžetskih sredstava utrošenih za finansiranje obaveza po osnovu prava utvrđenih članom 129. zakona o PIO (penzije ostvarene pod povoljnijim uslovima), niti je poznato koliko je sredstava za redovne penzije isplaćeno iz doprinosa za PIO.

**U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija osigurati evidentiranje prihoda u Glavnoj knjizi Federalnog zavoda u dijelu iskazivanja budžetskih sredstava za finansiranje obaveza po osnovu prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.**

- Za raspodjelu sredstava tekućih transfera kod pojedinih korisnika nisu doneseni jasni i mjerljivi kriteriji, zbog čega se izbor korisnika u najvećoj mjeri zasnivao na subjektivnoj ocjeni. Vršeno je bodovanje i općih i posebnih kriterija, iako bi propisani opći kriteriji trebali definisati samo uslove za ostvarenje prava na dodjelu sredstava, dok bi se visina odobrenih sredstava trebala utvrđivati isključivo na osnovu ocijenjenih posebnih kriterija. Navedeno ukazuje da nije osigurano transparentno i efikasno upravljanje budžetskim sredstvima, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.

**Utvrđiti jasne i mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz tekućih transfera u svrhu objektivnog bodovanja i definisati potrebnu dokumentaciju kojom se potvrđuje ispunjenost propisanih kriterija.**

- Sredstva na poziciji transfera planiraju se i odobravaju određenim budžetskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženi sredstava, niti su sa pojedinim korisnicima zaključeni ugovori.

**Sa korisnicima sredstava transfera zaključiti ugovore kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze, te uspostaviti adekvatan nadzor nad utroškom sredstava za predviđene namjene i izvještavanje, a u slučaju nenamjenskog utroška preduzeti aktivnosti na povratu sredstava.**

- Ne možemo potvrditi da su sredstva finansijske pomoći u uslovima pandemije COVID-19 namjenski utrošena, jer je kod jednog broja korisnika uzetih u uzorak smanjen broj radnika na 31. 12. 2020. godine u odnosu na 30. 9. 2020. godine. Federalna ministarstva energije, rudarstva i industrije, okoliša i turizma i prometa i komunikacija nisu utvrdila nenamjenski utrošak kod korisnika koji su smanjila broj radnika, niti su proveli postupak za povrat nenamjenski utrošenih sredstva u slučaju nezakonitog i nenamjenskog korištenja, kako je utvrđeno članom 38. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Osim toga, kod određenih korisnika konstatovano je da sredstva nisu opravdana na način utvrđen Uredbom i zaključenim ugovorima s korisnicima, kojima je propisano da u svrhu održavanja likvidnosti korisnik odobrena sredstva može koristiti samo za isplatu minimalnih bruto plaća ili za troškove poslovanja.

**Preispitati dokumentaciju kojom je izvršeno pravdanje utroška sredstava finansijske pomoći, a za nenamjenski utrošena sredstva provesti postupak povrata u skladu sa Uredbom i ugovorima zaključenim sa korisnicima sredstava, kojima je regulisan način pravdanja dodijeljenih sredstava.**

- Nisu poduzimane sve propisane radnje za naplatu potraživanja od krajnjih korisnika za pravna lica i kantone, koja su na osnovu supsidijarnih ugovora prenesena na krajnje korisnike u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.

**Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

- Obaveze po pravosnažnim presudama, izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa, koje se odnose na tekuću i prethodne godine, nisu iskazane u finansijskim izvještajima ili su iskazane na pogrešnim pozicijama, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

**Pravosnažne sudske presude planirati i evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.**

- Popis imovine i obaveza i izvora sredstava kod jednog broja budžetskih korisnika koji su bili predmet revizije nije obavljen u skladu s važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Nepravilnosti vezane za popis dvojake su prirode: neriješen status državne imovine i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode odnose se na provođenje popisa, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo naturalnog popisa bez usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja. Status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo nije riješen (Prijašnje FMO i vojska FBiH; Carinska uprava i OSA). Pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da su u vlasništvu Federacije BiH, a dio imovine nije bio ni dostupan, što je u konačnici dovelo u pitanje tačnost i istinitost iskazane imovine.

**Potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po okončanju procesa izvrši njeno uknjižavanje i evidentiranje u poslovnim knjigama.**

**Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je utvrđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

- Federalno ministarstvo finansija nije poduzelo aktivnosti da se ispoštuju zakonske odredbe utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i drugim propisima u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicijske projekte, koji se realizuju putem posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa izvan JRT-a. Navedeno je suprotno odredbama Zakona o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna novčana sredstva, uključujući i primitke od kredita i zajmova, obavezno uplaćuju na JRT, svi računi se drže i vode u ime Ministarstva, a transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći, evidentiraju se u Glavnoj knjizi Trezora.
- Ukupna taksa na nepovučena kreditna sredstva, zaključno s 31. 12. 2021. godine, iznosila je 891.955.894 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2021. godini odnosi 6.123.832 KM.

**Poduzeti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.**

**Prema utvrđenim nadležnostima, poduzeti aktivnosti s ciljem definisanja knjigovodstvenog evidentiranja, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicijske projekte, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a koji se realizuju putem posebnih transakcijskih namjenskih računa.**

U nastavku je pregled postupanja po preporukama budžetskih korisnika:

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
		Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	<b>Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu</b>	3	0	19	3	<b>25</b>
	<i>postotak</i>	12%	0%	76%	12%	<b>100%</b>
<b>Korisnici Budžeta FBiH</b>						
1.	Parlament Federacije BiH	6	3	8	1	<b>18</b>
	<i>postotak</i>	33%	17%	44%	6%	<b>100%</b>
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	0	0	10	1	<b>11</b>
	<i>postotak</i>	0%	0%	91%	9%	<b>100%</b>
3.	Vlada Federacije BiH	4	2	2	2	<b>10</b>
	<i>postotak</i>	40%	20%	20%	20%	<b>100%</b>
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	2	1	3	1	<b>7</b>
	<i>postotak</i>	29%	14%	43%	14%	<b>100%</b>
5.	Federalno ministarstvo pravde	3	0	12	3	<b>18</b>
	<i>postotak</i>	17%	0%	67%	17%	<b>100%</b>
6.	Federalno ministarstvo finansija	13	1	25	0	<b>39</b>
	<i>postotak</i>	33%	3%	64%	0%	<b>100%</b>
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	1	2	4	2	<b>9</b>
	<i>postotak</i>	11%	22%	44%	22%	<b>100%</b>
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	2	0	8	1	<b>11</b>
	<i>postotak</i>	18%	0%	73%	9%	<b>100%</b>
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	3	3	10	2	<b>18</b>
	<i>postotak</i>	17%	17%	56%	11%	<b>100%</b>
10.	Federalno ministarstvo trgovine	3	0	2	4	<b>9</b>
	<i>postotak</i>	33%	0%	22%	44%	<b>100%</b>
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	3	3	4	2	<b>12</b>
	<i>postotak</i>	25%	25%	33%	17%	<b>100%</b>
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	3	2	2	2	<b>9</b>
	<i>postotak</i>	33%	22%	22%	22%	<b>100%</b>
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	7	4	4	3	<b>18</b>
	<i>postotak</i>	39%	22%	22%	17%	<b>100%</b>
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	2	2	2	1	<b>7</b>
	<i>postotak</i>	29%	29%	29%	14%	<b>100%</b>
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	8	4	1	3	<b>16</b>
	<i>postotak</i>	50%	25%	6%	19%	<b>100%</b>
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	3	0	14	3	<b>20</b>
	<i>postotak</i>	15%	0%	70%	15%	<b>100%</b>
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	7	1	1	2	<b>11</b>
	<i>postotak</i>	64%	9%	9%	18%	<b>100%</b>
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	9	1	3	1	<b>14</b>
	<i>postotak</i>	64%	7%	21%	7%	<b>100%</b>

19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4	3	4	2	<b>13</b>
	<i>postotak</i>	<i>31%</i>	<i>23%</i>	<i>31%</i>	<i>15%</i>	<i>100%</i>
20.	Zavod za javno zdravstvo FBiH	4	3	1	0	<b>8</b>
	<i>postotak</i>	<i>50%</i>	<i>38%</i>	<i>12%</i>	<i>0%</i>	<i>100%</i>
21.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	2	0	9	1	<b>12</b>
	<i>postotak</i>	<i>17%</i>	<i>0%</i>	<i>75%</i>	<i>8%</i>	<i>100%</i>
22.	Federalna uprava za inspekcijske poslove	3	0	2	2	<b>7</b>
	<i>postotak</i>	<i>42%</i>	<i>0%</i>	<i>29%</i>	<i>29%</i>	<i>100%</i>
23.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	14	0	11	0	<b>25</b>
	<i>postotak</i>	<i>56%</i>	<i>0%</i>	<i>44%</i>	<i>0%</i>	<i>100%</i>
24.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje	Nije vršena revizija				
25.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać	Nije vršena revizija				
26.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača	Nije vršena revizija				
<b>UKUPNO</b>		<b>106</b>	<b>35</b>	<b>142</b>	<b>39</b>	<b>322</b>
<i>postotak</i>		<i>33%</i>	<i>11%</i>	<i>44%</i>	<i>12%</i>	<i>100%</i>

Tabela 9. Informacije o postupanju po preporukama budžetskih korisnika

Izvršena je ocjena postupanja po datim preporukama kod 23 subjekta, a kod tri subjekta nije jer je revizija obavljena prvi put. Od ukupno 322 date preporuke 33% je realizovano, 11% djelimično i 44% nije realizovano. Za 39 preporuka (12%) nije izvršena ocjena postupanja jer u revidiranoj godini nije bilo poslovnih događaja na koje su se odnosile ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su preporuke neprovođive. Preporuke koje se odnose na obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade zaposlenicima, članovima komisija i knjigovodstveno evidentiranje i finansijsko izvještavanje za razvojno-investicijske projekte koji se finansiraju iz kreditnih i grant sredstava date su Federalnom ministarstvu finansija, a kod korisnika nije izvršena ocjena postupanja jer bez instrukcije Federalnog ministarstva finansija korisnici ne mogu postupiti po ovim preporukama. Na ova pitanja skrenuta je pažnja u mišljenju na usklađenost.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Parlament Federacije BiH	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Unutrašnja organizacija Parlamenta FBiH nije uređena jedinstvenim pravilnikom, a pojedinačni pravilnici Stručne službe Doma naroda i Zajedničke službe nisu usaglašeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Iako je Parlament FBiH registrovan kao jedno pravno lice, sa jednim identifikacionim brojem, Federalnom ministarstvu finansija dostavljena su tri budžetska zahtjeva za Dom naroda, Predstavnički dom i Zajedničku službu, kako su i odobrena Budžetom FBiH za 2021. godinu. Parlament FBiH sačinjava i podnosi jedan finansijski izvještaj Finansijsko-informatičkoj agenciji, a svaki budžetski korisnik pojedinačne izvještaje o izvršenju odobrenog budžeta dostavlja Federalnom ministarstvu finansija.</li> </ul>





	<ul style="list-style-type: none"><li>• Parlamentu FBiH u periodu od 2014. do 2021. godine dostavljeno je više prijedloga zakona iz različitih oblasti, kao i prostorni plan FBiH, koji nisu razmatrani. Nedonošenje ovih propisa ima višestruke posljedice na ekonomski rast i razvoj, zaštitu i unapređenje okoliša i prirodnih dobara, kao i zaštitu od kriminala i suzbijanje korupcije u FBiH. Zbog nedonošenja prostornog plana FBiH u primjeni je Prostorni plan SRBiH 1981-2000. godine u dijelu koji nije u suprotnosti sa Ustavom FBiH. U oblasti šuma u FBiH od 2009. godine nema jedinstvenog zakonskog okvira kojim bi se utvrdilo očuvanje i zaštita šuma. Zbog nedonošenja zakona iz oblasti borbe protiv korupcije i kriminala nisu stvorene osnovne pretpostavke za efikasnije suzbijanje organiziranog oblika krivičnih djela korupcije, organiziranog kriminala, terorizma i međukantonalnog kriminala, kao ni za usklađenost sa direktivama EU.</li><li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li><li>• Planiranje i provođenje javnih nabavki nije vršeno na nivou registrovanog pravnog lica kao jednog ugovornog organa.</li></ul>
<b>Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Godišnje finansijske izvještaje za 2021. godinu potpisali su potpredsjednica i potpredsjednik FBiH, ali ne i predsjednik FBiH, te su ovjereni potpisom i pečatom certificiranog računovođe.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Unutrašnja organizacija Predsjednika i potpredsjednika FBiH nije uređena jednim pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a usvojenim pojedinačnim pravilnicima nije uređen način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještenika, te opis i podjela poslova. Navedeno nije u skladu s Uredbom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Budžetom FBiH za 2021. godinu odobrena su sredstva za tri korisnika (Ured predsjednika FBiH, Ured potpredsjednice FBiH i Ured potpredsjednika FBiH), iako su Predsjednik i potpredsjednici FBiH registrovani kao jedno pravno lice, kojem je dodijeljen jedan identifikacijski broj, pa u skladu sa zakonskim propisima trebaju planirati budžet kao jedan budžetski korisnik, te sačinjavati i podnositi jedan finansijski izvještaj nadležnim institucijama.</li><li>• Planiranje i provođenje javnih nabavki nije vršeno na nivou registrovanog pravnog lica kao jednog ugovornog organa.</li><li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposlenici u uredima Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za ovaj obračun.</li></ul>
<b>Vlada Federacije BiH (Generalni sekretarijat)</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Kratkoročna potraživanja i kratkoročna razgraničenja na datum bilansa precijenjena su za 814.905 KM jer su u istom iznosu, po osnovu istog poslovnog događaja, iskazane i obaveze u Bilansu stanja i rashodi u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta na 31. 12. 2021. godine.</li></ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>2. Popisom imovine i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje niti odstupanje stvarnog od knjigovodstvenog stanja kod kratkoročnih potraživanja i kratkoročnih razgraničenja u iznosu od 814.905 KM. Posljedica navedenog je da Izvještaj o popisu ne daje tačne podatke o njihovom stanju, a popis nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Vlada FBiH je izvršni organ vlasti čije su nadležnosti utvrđene Ustavom FBiH i potrebno ju je razlikovati od Vlade FBiH kao budžetskog korisnika u okviru kojeg se osiguravaju finansijska sredstva za rad Generalnog sekretarijata.</li></ul>

	<p>Uredbom o Generalnom sekretarijatu Vlade FBiH utvrđen je djelokrug i osnove unutrašnje organizacije Generalnog sekretarijata, koji obavlja stručne poslove za Vladu FBiH. Zbog toga je potrebno razlikovati Vladu FBiH kao izvršni organ vlasti koga čine premijer i ministri od Vlade FBiH kao budžetskog korisnika.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Budžetom FBiH za 2021. godinu planirana su sredstva u iznosu od 1.000.000 KM za realizaciju Projekta „Ugovorene i druge posebne usluge – Transparentnost rada Vlade FBiH u implementaciji reformskih procesa“ na poziciji ugovorenih usluga. Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu utvrđeno je da se ova sredstva koriste po programu koji donosi Vlada. Posljedica navedenog je da je Programom predviđeno da se dodjela sredstava realizuje putem Javnog poziva, prema općim i posebnim kriterijima, a ne u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Izdaci i razgraničeni rashodi koji se odnose na nabavku opreme i rekonstrukciju i investiciono održavanje na datum bilansa precijenjeni su za 157.944 KM. Knjigovodstveno evidentiranje izvršeno je na osnovu ugovora koji su zaključeni u 2022. godini, što nije u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ministarstvo nije upisano kao nosilac prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi, u iznosu od 6.513.649 KM, jer nije donesen propis o podjeli imovine ranijeg Ministarstva unutrašnjih poslova SR BiH.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo pravde</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Jedinica za internu reviziju koja treba obavljati internu reviziju Ministarstva i svih sedam kazneno-popravnih zavoda nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.</li> <li>2. Imenovanje članova komisija za utvrđivanje prijedloga liste vještaka, polaganje pravosudnog ispita, stručnog upravnog ispita i ispita za stalne sudske tumače nije vršeno u skladu s načelom transparentnosti utvrđenim Zakonom o budžetima u FBiH, kao i zakonskim i podzakonskim propisima kojima su regulisane ove oblasti.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Iako je bilo zaduženo, Ministarstvo nije poduzimalo aktivnosti utvrđene Strateškim okvirom za reformu javne uprave u BiH 2018–2022, koji je Vlada FBiH usvojila u junu 2018. godine. Također, nije poduzelo aktivnosti u kojima je bilo zaduženo kao nosilac, a koje su utvrđene Akcionim planom za reformu javne uprave. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u Sektoru za koordinaciju reforme javne uprave sistematizovano je pet radnih mjesta, od čega nije popunjeno nijedno.</li> <li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposlenici Ministarstva nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za ovaj obračun.</li> </ul>



Federalno ministarstvo finansija	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i sudskih izvršnih rješenja u iznosu od 14.063.071 KM iskazane su u okviru dugoročnih obaveza i dugoročnih razgraničenja s obzirom na to da je najveći dio njih pristigao u 2021. godini, za koje nisu predviđena sredstva u Budžetu.</li></ul>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b> <ol style="list-style-type: none"><li>Ministarstvo se nije pridržavalo načela zakonitosti i efikasnosti jer nije rješavalo u zakonski utvrđenom roku po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH, što je imalo za posljedicu 6.263 neriješena predmeta na 31. 12. 2021. godine.</li><li>Ministarstvo nije osiguralo uslove za primjenu odgovarajućih stopa doprinosa na naknade za rad u komisijama, što je uticalo na to da obračun naknada zaposlenicima kod budžetskih korisnika po osnovu angažovanja u komisijama nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima.</li><li>Registar budžetskih korisnika Federacije BiH nije usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, što je imalo uticaja na planiranje i realizaciju sredstava za rad i izvještavanje o izvršenju budžeta Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog štaba civilne zaštite.</li><li>Interna revizija i sistem finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru nisu uspostavljeni na svim nivoima vlasti u FBiH u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH s obzirom na to da Ministarstvo nije poduzelo sve potrebne aktivnosti, shodno nadležnostima, na njihovoj uspostavi.</li><li>Nisu poduzete adekvatne mjere za naplatu potraživanja po kreditima u iznosu od 85.439.509 KM, koji su po osnovu supsidijarnih sporazuma iz ranijeg perioda s Federacije BiH preneseni na krajnje korisnike, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.</li></ol>
	<b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, niti je izvršena verifikacija obaveza prema dobavljačima, za plaće i naknade zaposlenika i ostale obaveze i potraživanja iskazanih u Glavnoj knjizi trezora u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Za poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku ovih institucija zaduženo je Ministarstvo.</li><li>Na osnovu saglasnosti Ministarstva iz prethodnog perioda, za razvojno-investicijske projekte pojedini budžetski korisnici otvorili su namjenske račune izvan Jedinog računara Trezora, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijski izvještaji, na šta je i do sada ukazivano u izvještajima o finansijskoj reviziji.</li></ul>
Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b> <ol style="list-style-type: none"><li>Sredstva u iznosu od 378.174 KM odobrena su preduzeću „Aluminij“ d.d. Mostar po Programu utroška sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima za uvezivanje radnog staža za 2021. godinu“, iako ovo preduzeće nije imalo pravo učešća, odnosno nije ispunjavalo osnovni kriterij za izbor korisnika i dodjelu sredstava, udio vlasništva privatnog kapitala 50% plus jedna dionica.</li><li>Prilikom nadzora Ministarstvo nije utvrdilo nenamjenski trošak odobrenih sredstava finansijske pomoći izvozno orijentisanim privrednim društvima u uslovima pandemije COVID-19, niti je provelo postupak povrata za najmanje 1.874.842 KM kod preduzeća koja su smanjila broj radnika na 31. 12. 2020. godine u odnosu na 30. 9. 2020. godine. Navedeno nije u skladu s članom 38. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19.</li></ol>

	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> <li>• Stupanjem na snagu Zakona o naftnim derivatima FBiH, od 2014. godine do 31. 12. 2021. godine po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata prikupljen je i „Operatoru – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo doznačen iznos od 68.061.150 KM, dok je u istom periodu utrošeno 35.934.391 KM (52,8%). Za troškove rada utrošeno je 35,6% od ukupno prikupljenih sredstava, a za nabavku rezervi naftnih derivata svega 6,65%. „Operator-Terminali Federacije BiH“ d.o.o. Sarajevo nije namjenski utrošio sredstva, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH, jer nisu nabavljeni naftni derivati s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata.</li> <li>• Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu nije ispunjen opći cilj vezan za očuvanje radnih mjesta i održavanje konkurentnosti u izvozno orijentisanim sektorima za prevladavanje vanrednih okolnosti koje je izazvala pandemija, jer je revizijom utvrđeno da je došlo da smanjenja broja radnika. Način dokumentovanja „održavanja konkurentnosti“ kao jedan od ciljeva nije bio propisan Uredbom, zbog čega ga Ministarstvo nije ni ocijenilo. Također, Uredbom nije propisan krajnji rok do kada se stečaj, postupak stečaja ili likvidacije i isplata dividende/dobiti smatra neprihvatljivim, niti na koji način izvršiti provjeru uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo prometa i komunikacija</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kapitalni transferi za izgradnju autocesta i brzih cesta nisu planirani u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, na osnovu relevantne dokumentacije, za projekte koji su spremni za realizaciju. Budžetom FBiH za 2021. godinu odobreno je 135.000.000 KM, programi utroška sredstava doneseni su u iznosu od 118.200.000 KM, a realizovano je 37.106.251 KM (27%, odnosno 31% od iznosa utvrđenih Budžetom FBiH i programima). Na malu realizaciju uticalo je i to što se planiraju sredstva za izvođenje radova a da prethodno nije riješena projektna dokumentacija i eksproprijacija zemljišta.</li> <li>2. Prilikom nadzora Ministarstvo nije utvrdilo nenamjenski utrošak odobrenih sredstava finansijske pomoći poslovnim subjektima sektora javnog cestovnog prevoza u uslovima pandemije COVID-19, niti je provelo postupak povrata za najmanje 2.506.321 KM kod poslovnih subjekata koji su smanjili broj zaposlenih na 31. 12. 2020. godine u odnosu na 30. 9. 2020. godine. Navedeno nije u skladu s članom 38. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ministarstvo je donijelo Pravilnik o ispitivanju ispušnih plinova motornih vozila (EKO test) u stanicama za tehnički pregled vozila u skladu s Evropskom direktivom. Ovim Pravilnikom utvrđeno je da se prilikom registracije motornih vozila u FBiH, pored tehničkog pregleda, obavezno vrše i ispitivanja ispušnih plinova motornih vozila, za koje je utvrđena posebna cijena, što je uvećalo ukupnu cijenu tehničkog pregleda u FBiH jer obaveza EKO testa nije utvrđena u ostalim dijelovima BiH.</li> <li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposleni u Ministarstvu nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i provedbenim aktima iz ove oblasti s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za ovaj obračun.</li> <li>• Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu nije ispunjen opći cilj vezan za očuvanje radnih mjesta za prevladavanje vanrednih okolnosti koje je izazvala pandemija COVID-19. Revizijom je utvrđeno da je došlo da smanjenja broja zaposlenih. Također, Uredbom nije propisan krajnji rok do kada se stečaj, postupak stečaja ili likvidacije i isplata dividende/dobiti smatra neprihvatljivim, niti na koji način izvršiti provjeru uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo zdravstva</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p>

	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Lista lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja FBiH na kojoj su propisane veleprodajne cijene lijekova, koje su dužni primjenjivati i kantoni, nije sačinjena postupkom pregovaranja, što nije u skladu sa Zakonom o lijekovima, odnosno na osnovu njega donesenim Pravilnikom o izradi Liste lijekova obaveznog zdravstvenog osiguranja i Bolničke liste.</li> <li>2. Nisu donesena jasna stručno-medicinska uputstva koja predstavljaju kriterije na osnovu kojih imenovane komisije utvrđuju pravo korištenja na skupe lijekove s posebnim režimom propisivanja sa Liste lijekova Fonda solidarnosti, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti, odnosno na osnovu njega donesenim Pravilnikom o izboru i korištenju lijekova Fonda solidarnosti.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ministarstvo nije ni u 2021. godini predložilo Vladi FBiH imenovanje stalnog Upravnog odbora Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, što nije u skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju i ima za posljedicu da Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca.</li> <li>• Ministarstvo nije poduzelo adekvatne aktivnosti u dijelu koji se odnosi na planiranje i osiguranje potrebnog iznosa sredstava za finansiranje Federalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja, što nije u skladu s članom 27. Zakona o budžetima u FBiH. Tekući transfer iz Budžeta FBiH za 2021. godinu za Fond solidarnosti iznosio je 28.500.000 KM, što predstavlja samo 18,9% od pripadajućeg zakonskog iznosa u odnosu na prihode od doprinosa, što nije u skladu s članom 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju.</li> <li>• U skladu sa članom 26. Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2021. godinu Vlada FBiH je donijela Program utroška sredstava Tekućeg transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH u iznosu od 60.000.000 KM, u kojem su navedena imena krajnjih korisnika, sa iznosima dodijeljenih sredstava. Iako je svrha transfera poduzimanje mjera i aktivnosti s ciljem pružanja zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite oboljelima od COVID-a 19 i sprečavanje i ublažavanje njegovih posljedica, za donošenje Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava ovog transfera primijenjeni su kriteriji neizmirene obaveze prema dobavljačima na 31. 12. 2020. godine ili prosječan prihod zdravstvene ustanove od obaveznog zdravstvenog osiguranja za period 2018-2019. godine.</li> <li>• U skladu sa odredbama postojećeg Zakona o zdravstvenom osiguranju nezaposlene osobe nemaju pravo na zdravstvenu legitimaciju, odnosno na zdravstvenu zaštitu ukoliko se u roku od 30 dana nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl. nisu prijavile nadležnim službama za zapošljavanje. Rokovi za prijavu nadležnim službama za zapošljavanje nisu utvrđeni u propisima iz ove oblasti u drugim dijelovima BiH.</li> <li>• Ističemo značajnu nepopunjenost sistematizovanih radnih mjesta i članstvo zaposlenih u velikom broju komisija formiranih na osnovu posebnih propisa, za poslove i zadatke koji su u nadležnosti Ministarstva. Po tom osnovu isplaćivane su neto naknade u iznosima do 20.480 KM, što može imati uticaja na kvalitetno i efikasno obavljanje radnih poslova i zadataka.</li> <li>• U skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u vezi s nabavkom vakcina putem Instrumenta za globalni pristup cjepivu protiv bolesti COVID-19 (COVAX) Ministarstvo je avansno u 2020. godini uplatilo sredstva u iznosu od 13.722.042 KM za nabavku 800.000 doza vakcina, od kojih je isporučeno samo 218.510 doza.</li> <li>• Za razvojno – investicijske projekte koji se realizuju putem projektnih računa Ministarstvo nije uspostavilo knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvještavanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije definisalo knjigovodstveno evidentiranje, finansijsko izvještavanje i godišnji obračun.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo trgovine</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti shodno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> </ul>

<b>Federalno ministarstvo prostornog uređenja</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Na datum bilansa stalna sredstva i izvori sredstava nisu bili u ravnoteži jer su uložena sredstva u Union banku d.d. Sarajevo u iznosu od 750.000 KM po osnovu uspostavljanja revolving fonda za energetska efikasnost Federacije BiH za javne objekte evidentirana na poziciji dugoročnih plasmana i razgraničenih ostalih prihoda, umjesto na poziciji dugoročnih plasmana i ostalih izvora sredstava. Navedeno je uticalo na to da su izvori sredstva potcijenjeni, a razgraničeni prihodi precijenjeni, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.</p>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Interventna sredstva po programima utroška tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 532.000 KM dodijeljena su korisnicima na osnovu zahtjeva, bez primjene kriterija utvrđenih programima utroška. Raspodjelom sredstava na ovakav način nije osigurana transparentnost i efikasno upravljanje budžetskim sredstvima u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta u FBiH.</p> <p>2. U radu komisija i radnih tijela tokom 2021. godine bili su angažovani zaposlenici Ministarstva, od čega značajan broj u više radnih tijela, što nije u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe. Za njihov angažman isplaćene su naknade u neto iznosu od 105.790 KM.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Aktivnosti na donošenju i implementaciji prostornih i regulacionih planova na teritoriji FBiH ne provode se blagovremeno jer procedura usvajanja nacrti i prijedloga u Parlamentu FBiH traje dugo. Za izradu ovih planova do 31. 12. 2021. godine utrošeno je 7.589.702 KM. Zbog nedonošenja Prostornog plana FBiH u primjeni je Prostorni plan SRBiH 1981-2000. godine u dijelu koji nije u suprotnosti sa Ustavom FBiH. Napominjemo da nedonošenje planova ima višestruke posljedice na razvoj i unapređenje prostornog planiranja, što može uticati na zaštitu okoliša i prirodnih dobara.</li> <li>• Na osnovu saglasnosti Federalnog ministarstva finansija iz prethodnog perioda, Ministarstvo za razvojno-investicijski projekat ima otvoren namjenski račun izvan Jedinstvenog računa Trezora, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Za ovaj račun nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijski izvještaji, na šta je i do sada ukazivano u izvještajima o finansijskoj reviziji.</li> <li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposlenici Ministarstva nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za ovaj obračun.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> <li>• Nadzor i kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspektora i dodatna kontrola federalne poljoprivredne inspekcije, u saradnji s kantonalnom, nisu vršeni u obimu predviđenom članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.</li> <li>• Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu nije propisan način dokumentovanja održavanja konkurentnosti, niti ga je ocijenilo Ministarstvo. Također, Uredbom nije propisan krajnji rok do kada se stečaj, postupak stečaja ili likvidacije i isplata dividende/dobiti smatra neprihvatljivim, niti na koji način izvršiti provjeru uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika.</li> <li>• Na osnovu saglasnosti Federalnog ministarstva finansija iz prethodnog perioda, Ministarstvo ima otvorene namjenske račune izvan Jedinstvenog računa Trezora, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Za ove račune nije uspostavljena knjigovodstvena evidencija i ne sačinjavaju se finansijski izvještaji, na šta je i do sada ukazivano u izvještajima o finansijskoj reviziji.</li> </ul>

Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b>
	<b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministarstvo obavlja poslove iz oblasti vojnih evidencija, a Uredba o privremenom preuzimanju dijela funkcija prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane iz oblasti vojnih evidencija, kojom su ovi poslovi dati Ministarstvu u nadležnost, proglašena je neustavnom u 2014. godini, dok izmjene i dopune Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u dijelu nadležnosti Ministarstva nikad nisu izvršene.</li> <li>Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> <li>Neusklađenost člana 7. stav (3) Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite sa Zakonom o upravnom postupku, kojim u prethodnom periodu korisniku prava nije omogućeno učestvovanje u postupku, imala je za posljedicu da su presudama sudova korisnici vraćeni u pravo i retroaktivno im je izvršen obračun i isplata naknada. U 2021. godini po ovom osnovu na poziciji invalidnina isplaćen je i evidentiran iznos od 7.149.710 KM, a ukupno do kraja 2021. godine iznos od 30.467.430 KM. Također, Zakonom nije predviđen rok za završetak procesa revizije niti za sačinjavanje detaljne analize utrošenih sredstava za revidiranje implementacije Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite za period 2010–2021. godine.</li> </ul>
Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b>
	<b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Raspodjela sredstava od igara na sreću u iznosu od 164.228 KM za finansiranje „Programa i projekata iz oblasti promovisanja tehničke kulture“ izvršena je na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije utvrđena dokumentacija, kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Ova sredstva se prikupljaju na posebnom namjenskom računu i evidentiraju se u Glavnoj knjizi kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija (tačka 10.2 Izvještaja).</li> </ul>
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Isticanje pitanja</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine čija je sadašnja vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine iskazana u iznosu od 512.754 KM.</li> </ul>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>Ne možemo potvrditi da je vršen nadzor nad radom Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, niti nadzor nad provođenjem Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata.</li> </ol> <b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Za razvojno-investicijske projekte koji se realizuju putem projektnih računa Ministarstvo nije uspostavilo knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvještavanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije definisalo knjigovodstveno evidentiranje, finansijsko izvještavanje i godišnji obračun.</li> <li>Raspodjela sredstava od igara na sreću u iznosu od 1.411.493 KM za projekt „Zadovoljavanje potreba lica sa invaliditetom u smislu poboljšanja životnih uslova i rada njihovih organizacija“ izvršena je na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije utvrđena dokumentacija kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Ova sredstva prikupljaju se na posebnom namjenskom računu i evidentiraju se u Glavnoj knjizi kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija.</li> </ul>
	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b>

<b>Federalno ministarstvo kulture i sporta</b>	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Primljeni transferi i donacije Ministarstva civilnih poslova u iznosu od 37.385 KM nisu iskazani u finansijskim izvještajima na poziciji prihoda, dok su razgraničeni prihodi precijenjeni za 148.098 KM, koliko iznosi razlika razgraničenja i stanja na namjenskim podračunima, zbog čega se ne mogu potvrditi stanja ovih pozicija za navedene iznose. To pokazuje da Godišnji finansijski izvještaji za 2021. godinu nisu sačinjeni prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine čija je sadašnja vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine iskazana u iznosu od 862.444 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Realizacija sredstava tekućih transfera u iznosu od 5.085.270 KM (transferi za: sport od značaja za FBiH, kulturu od značaja za FBiH, obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa, institucije nauke i kulture od značaja za BiH i mlade), od čega se na interventna sredstva odnosi 332.000 KM, izvršena je najvećim dijelom bez primjene jasnih i mjerljivih kriterija. Također, nije definisana dokumentacija kojom se potvrđuje ispunjenost utvrđenih kriterija. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano transparentno i efikasno upravljanje budžetskim sredstvima, u skladu sa članom 38. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti shodno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> <li>Raspodjela sredstava od igara na sreću u iznosu od 493.292 KM za projekte „Promoviranje kulture“ i „Promocije razvoja profesionalnog i amaterskog sporta s ciljem povećanja sredstava fonda za nagrađivanje za istaknute sportske rezultate“ izvršena je na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije utvrđena dokumentacija kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Ova sredstva prikupljaju se na posebnom namjenskom računu i evidentiraju se u Glavnoj knjizi kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Razvojno-investicijski projekti utvrđeni Programom javnih investicija FBiH 2021–2023. godine ostvareni su zaključivanjem sporazuma između Ministarstva i općina o realizaciji projekata rekonstrukcije stambenog fonda i zatvaranja kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja. Sporazumima kojima su definisane obaveze i odgovornosti između Ministarstva i općina, općine su se obavezale da će obezbijediti svu neophodnu infrastrukturu koja je u njihovoj nadležnosti s ciljem realizacije sporazuma. Općine nisu blagovremeno obezbijedile neophodnu infrastrukturu za realizaciju zaključenih sporazuma, što je imalo za posljedicu realizaciju od samo 68% u odnosu na planirana sredstva. Također, u dostavljenim propisanim obrascima „Informacija o projektu“ (IP obrasci) Federalnom ministarstvu finansija za projekte iz nadležnosti Ministarstva koji se finansiraju iz kreditnih sredstva, donacija i budžeta FBiH, utvrđena su značajna odstupanja u ukupnim vrijednostima programa, planiranim vrijednostima i vrijednostima realizacije iz prethodnih perioda u odnosu na Program javnih investicija Federacije BiH 2021–2023. godine.</li> <li>Na osnovu saglasnosti Federalnog ministarstva finansija iz prethodnog perioda, Ministarstvo za realizaciju razvojno-investicionih projekata ima otvorene namjenske račune izvan Jedinog računa Trezora, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH. Za ove račune nije uspostavilo knjigovodstvenu evidenciju i ne sačinjava finansijske izvještaje, na što je i do sada ukazivano u izvještajima o finansijskoj reviziji.</li> <li>Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p>



	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Transfer za institucije nauke i kulture od značaja za BiH realizovan je u iznosu od 800.000 KM bez primjene jasnih i mjerljivih kriterija, što nije u skladu sa članom 37. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu. Također, Ministarstvo nije, shodno zaključenim ugovorima, zatražilo povrat sredstava Transfera za oblast nauke od značaja za FBiH iz 2020. godine doznačenih Univerzitetu u Zenici u iznosu od 153.080 KM i Univerzitetu Džemal Bijedić Mostar u iznosu od 153.080 KM, iako je rok za dostavu izvještaja o namjenskom utrošku i ostvarenim učincima istekao.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti shodno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> <li>• Raspodjela sredstava od igara na sreću u iznosu od 493.292 KM za projekte „Zaštita prava djece koja su žrtve zlostavljanja, pedofilije i prosjačenja“ i „Sudjelovanje u liječenju, prevenciji i borbi protiv ovisnosti o drogi, alkoholu, igrama na sreću i kocki“ izvršena je na osnovu posebnih kriterija koji nisu mjerljivi i za koje nije utvrđena dokumentacija kojom bi se potvrdila njihova ispunjenost. Ova sredstva prikupljaju se na posebnom namjenskom računu i evidentiraju se u Glavnoj knjizi kao izvršenje budžeta Federalnog ministarstva finansija.</li> </ul>
<b>Federalno ministarstvo okoliša i turizma</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Stalna sredstva i izvori stalnih sredstava potcijenjeni su za 499.895 KM jer automatske monitoring stanice za mjerenje kvaliteta zraka, nabavljene iz sredstava tekućeg transfera „Akcioni plan Strategije okoliša“ u 2020. godini, nisu evidentirane u periodu kada su i nabavljene. Navedeno nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Nadzor nad namjenskim utroškom tekućih transfera „Transfer za razvoj turizma u FBiH“ (2.343.000 KM) i „Akcioni plan Strategije okoliša“ (1.550.000 KM) realizovanih po programima utroška sa kriterijima raspodjele iz 2019. godine nije izvršen u roku utvrđenom internim aktom. Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti na raskidu ugovora i povratu sredstava, u skladu sa zaključenim ugovorima, u slučajevima kada korisnici nisu opravdali sredstva niti dostavili izvještaje o utrošku. Nije izvršeno praćenje i evaluacija rezultata utroška sredstava tekućih transfera, niti su pokrenute aktivnosti na procjeni efekata finansiranih programa, što nije u skladu sa Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.</p> <p>2. Prilikom nadzora Ministarstvo nije utvrdilo nenamjenski utrošak odobrenih sredstava finansijske pomoći poslovnim subjektima turističko-ugostiteljskog sektora u uslovima pandemije COVID-19, niti je provelo postupak povrata za najmanje 5.623.281 KM kod poslovnih subjekata koji su smanjili broj zaposlenih na 31. 12. 2020. godine u odnosu na 30. 9. 2020. godine. Navedeno nije u skladu sa članom 38. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposleni u Ministarstvu nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i provedbenim aktima iz ove oblasti s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za ovaj obračun.</li> <li>• Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 za 2020. godinu nije ispunjen opći cilj vezan za očuvanje radnih mjesta za prevladavanje vanrednih okolnosti koje je izazvala pandemija COVID-19. Revizijom je utvrđeno da je došlo da smanjenja broja zaposlenih. Također, Uredbom nije propisan krajnji rok do kada se stečaj, postupak stečaja ili likvidacije i isplata dividende/dobiti smatra neprihvatljivim, niti na koji način izvršiti provjeru uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika. Kriteriji za dodjelu finansijske pomoći u dijelu utvrđivanja „ostvarenog oporezivog prometa“ nisu primjenjivi na djelatnost putničkih agencija i turoperatora, zbog čega je i najznačajniji povrat sredstava iskazan za djelatnost putničkih agencija (1.872.093 KM) i turoperatora (395.615 KM).</li> </ul>

<b>Federalni zavod za penzijsko/irovinsko i invalidsko osiguranje</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Godišnji finansijski izvještaji nisu sačinjeni i dostavljeni nadležnim institucijama u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Naime, Bilans stanja, kao dio Godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, ne odražava bilansnu ravnotežu za 61.060.718 KM, i kao takav dostavljen je Finansijsko-informatičkoj agenciji. Finansijsko-informatička agencija je o tome obavijestila Federalni zavod, uz zahtjev da se izvrši ispravka, po kojem nije postupljeno, već je dostavljeno obrazloženje zbog čega ispravka nije izvršena.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Rješavanja o pravima osiguranika iz penzijskog i invalidskog osiguranja u prvom i drugom stepenu nisu u svim slučajevima završena u rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku. Također, presude nadležnih sudova, vraćene na ponovni postupak Federalnom zavodu, nisu rješavane u roku utvrđenom Zakonom o upravnim sporovima.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Pravilnikom o radu Federalnog zavoda utvrđeno je puno radno vrijeme od 37,5 sati sedmično, koje se raspoređuje na pet radnih dana. Zakonom o radu definisano je da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije utvrđeno u kraćem trajanju. S obzirom na to da je revizijom utvrđeno neizvršavanje poslova iz nadležnosti, odnosno dodijeljenih radnih obaveza i zadataka u zakonski utvrđenim rokovima, smatramo neprimjerenim trajanje radnog vremena kraće od 40 sati sedmično.</li> <li>• Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH regulisano je poslovanje Federalnog zavoda, zbog čega je postojala potreba da se prije prelaska na trezorsko poslovanje izvrši usklađivanje ovog Zakona, Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH. Navedeno je imalo je za posljedicu da u Glavnoj knjizi Trezora nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Federalnog zavoda, naročito prihoda iz Budžeta FBiH kojim se finansiraju penzije ostvarene po povoljnim uslovima, odnosno Glavna knjiga ne sadrži informacije o izvorima i utrošku sredstava u skladu s važećim zakonskim propisima.</li> <li>• Federalni zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 6.273.189 KM sadašnje vrijednosti.</li> </ul>
<b>Zavod za javno zdravstvo FBiH</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Tekući rashodi i kratkoročna razgraničenja za nabavku lijekova u finansijskim izvještajima na 31. 12. 2021. godine precijenjena su za 1.734.593 KM jer evidentiranje nije izvršeno na osnovu relevantne dokumentacije. Prema obavijesti dobavljača o otkazivanju isporuke ugovorenih vakcina iz februara 2022. godine, isknjižavanje razgraničenja nije izvršeno sa 31. 12. 2021. godine, već u maju naredne godine.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Ne možemo potvrditi da su osigurane potrebne količine vakcina za imunizaciju djece u FBiH u skladu s Naredbom o programu obaveznih imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti u 2021. godini. Dobavljač nije u roku isporučio ugovorene doze vakcina DTaP + IPV + Hib. Od ugovorenih 59.000 isporučeno je 16.410 doza. Također, zbog nepoštivanja odredbi zaključenog ugovora Zavod nije aktivirao bankarske garancije i zaštitne klauzule.</p> <p>2. Ne možemo potvrditi opravdanost primjene člana 10. Zakona o javnim nabavkama, odnosno izuzeća prilikom nabavke, uvoza, transporta i skladištenja 500.000 doza vakcina za COVID-19 imajući u vidu da je proces nabavke trajao preko tri mjeseca, kao i veliku količinu vakcina u skladištu na kraju godine. Također, Vlada FBiH je proglasila Ugovor o nabavci vakcina provjerljivim iako se radi o javnim sredstvima, što nije u skladu s principom transparentnosti definisanim članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.</p> <p>3. Ugovori o djelu u iznosu od 46.287 KM zaključivani su za redovne poslove koji su utvrđeni Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, a koji su obavljani u kontinuitetu tokom cijele godine, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu.</p>

	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>U toku godine Zavod je putem donacija od zemalja Evropske unije i EU4HEALTH Projekta zaprimio 1.521.484 doze vakcina koje su imale kratak rok upotrebe. Iako je Zavod provodio javne promocije zaštite zdravlja putem vakcinisanja protiv COVID-a 19, do okončanja revizije izdvojeno je za uništenje 375.427 doza vakcina, koje će proizvesti dodatne troškove za Budžet FBiH.</li> <li>Zakonski i interni akti, kao i osnovica za obračun plaća direktora i zaposlenika Zavoda, nisu definisani članom 18. Zakona o izvršavanju budžeta u FBiH za 2021. godinu, kojim se osiguravaju sredstva za plaće i naknade za budžetske korisnike. Iako je Zavod osnovan kao zdravstvena ustanova, a finansira se iz Budžeta FBiH, smatramo da plaće direktora i zaposlenika trebaju biti usklađene s plaćama ostalih budžetskih korisnika.</li> </ul>
<p><b>Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izvještajima u iznosu od 2.826.813 KM (zgrade: 2.704.681 KM i stanovi: 122.132 KM), jer Služba ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu, niti je u posjedu ovih nekretnina. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>U skladu s Uredbom o Službi za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, te odlukama i zaključcima Vlade FBiH iz ranijeg perioda, Služba je, između ostalog, zadužena da vodi evidenciju i upravlja nekretninama vojne imovine, poslovnih prostora i nepokretne imovine bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i bivšeg Zavoda za platni promet Federacije BiH. Izvještaje i informacije o izvršenim poslovima, kao i problemima vezanim za izvršavanje povjerenih zadataka, Služba redovno dostavlja Vladi FBiH. Osnovni problemi upravljanja imovinom su imovinskopravni odnosi koje Služba ne može riješiti zbog nepostojanja Zakona o državnoj imovini na nivou BiH kojim se treba riješiti pitanje državne imovine Bosne i Hercegovine, pa samim tim Služba nema pravni osnov da adekvatno zaštititi povjerenju imovinu.</li> <li>Pokrenuti su sudski procesi za naplatu potraživanja od zakupa 72 poslovna prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane, po kojima ukupni tužbeni zahtjevi iznose 3.827.409 KM. Naplata značajnog dijela ovih potraživanja neizvjesna je s obzirom na to da je za većinu zakupljenih prostora neriješen status vlasništva i značajan broj korisnika poslovnih prostora je nelikvidan.</li> <li>Obračun naknada članovima komisija koji su zaposlenici Službe nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima, s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo preduslove za ovaj obračun.</li> </ul>
<p><b>Federalna uprava za inspeksijske poslove</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Federalna uprava nije adekvatno pratila rad, vršila stručni nadzor i kontrolu rada kantonalnih inspektora i organa za obavljanje inspeksijskih poslova iz nadležnosti utvrđenih federalnim i propisima BiH, kojima je utvrđeno da inspeksijski nadzor provode entitetski inspeksijski organi u skladu s odredbama Zakona o inspekcijama FBiH.</p> <p>2. Popis imovine i obaveza na 31. 12. 2021. godine, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, nije izvršen u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Kantonalni organi uprave nadležni za inspeksijske poslove, iako su bili u obavezi, nisu Federalnoj upravi dostavljali na mišljenje programe i planove rada u provođenju federalnih i propisa BiH i godišnje izvještaje o provođenju ovih propisa, kako bi pratila njihovo izvršenje u skladu s odredbama Zakona o inspekcijama FBiH.</li> <li>Obavljenom revizijom konstatovano je da se pojedini prekršajni nalozi izdati u 2021. godini odnose na inspeksijski nadzor izvršen u 2019. godini. Navedeno može imati za posljedicu neblagovremeno postizanje svrhe kažnjavanja i zastaru pokretanja i vođenja postupka, kako je utvrđeno Zakonom o prekršajima.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na isplaćene naknade članovima komisija nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima zbog mišljenja Federalnog ministarstva finansija i ograničenja postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u Trezoru FBiH.</li> </ul>
Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b>
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Obračun i isplata dodatka na plaću po osnovu posebnih uslova rada izvršen je za sve zaposlenike, zbog čega su više iskazani troškovi bruto plaća i naknada plaća za najmanje 20.133 KM neto, što nije u skladu s članom 23. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.</p> <p>Također, za sve zaposlenike obračunat je staž osiguranja sa uvećanim trajanjem (beneficirani staž), što nije u skladu s Odlukom o utvrđivanju poslova na kojima se staž osiguranja računa u uvećanom trajanju i stepen uvećanja staža osiguranja u federalnim ustanovama za izvršenje kazne zatvora, sudskoj policiji i Federalnom ministarstvu pravde, što je za posljedicu imalo više iskazane doprinose poslodavca za najmanje 6.132 KM .</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposleni u KPZ-u Orašje nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i provedbenim aktima iz ove oblasti s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo predušlove za ovaj obračun.</li> </ul>
Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b>
	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun naknada članovima komisija koji su zaposleni u KPZ-u Bihać nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i provedbenim aktima iz ove oblasti s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo predušlove za ovaj obračun.</li> </ul>
Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b>
	<b>Isticanje pitanja</b>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• KPZ Busovača ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu imovine čija je sadašnja vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine iskazana u iznosu od 2.085.610 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Obračun poreza i doprinosa na naknade članovima komisija koji su zaposleni u KPZ-u Busovača nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i provedbenim aktima iz ove oblasti s obzirom na to da Federalno ministarstvo finansija nije osiguralo predušlove za ovaj obračun.</li> </ul>

Tabela 10. Pregled revidiranih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima

### 3.5 Kantoni i kantonalni budžetski korisnici

U izvještajnom periodu obavljene su finansijske revizije pet kantona i sedam kantonalnih ministarstava. Revidirani su kantoni koji nisu bili predmet revizije u prethodnoj godini, i to: Kanton Sarajevo, Hercegovačko-neretvanski kanton, Unsko-sanski kanton, Srednjobosanski kanton i Županija Zapadnohercegovačka.

Budžeti ovih kantona planirani su u ukupnom iznosu od 1.978.942.953 KM. Ukupni prihodi i primici pet revidiranih kantona u 2021. godini iskazani su u konsolidovanim finansijskim izvještajima u iznosu od 1.794.345.931 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.732.998.472 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2021. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2021. godine, po subjektima revizije:

(u KM)

Red. br.	Kantoni	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan finansijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit <sup>12</sup>
1	2	3	4	5	6
1.	Kanton Sarajevo	972.493.731	958.399.515	14.094.216	-22.848.931
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton	261.108.806	251.736.704	9.372.102	-25.414.413
3.	Unsko-sanski kanton	219.049.084	212.710.308	6.338.776	-57.895.796
4.	Srednjobosanski kanton	236.853.865	217.629.762	19.224.103	12.852.063
5.	Županija Zapadnohercegovačka	104.840.445	92.522.183	12.318.262	-19.145.420
	<b>UKUPNO</b>	<b>1.794.345.931</b>	<b>1.732.998.472</b>	<b>61.347.459</b>	<b>-112.452.497</b>

Tabela 11. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih kantona

Kod četiri od ukupno pet revidiranih kantona iskazani su akumulirani deficiti (viškovi rashoda nad prihodima) u iznosu od ukupno 125.304.560 KM. Međutim, važno je istaknuti da su obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja kod Unsko-sanskog kantona (80.433.280 KM) i Srednjobosanskog kantona (24.232.607 KM), te obaveze za doprinose za zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti (8.115.210 KM) knjigovodstveno evidentirane u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora, zbog čega su obaveze i viškovi prihoda i rashoda ovih kantona potcijenjeni. U prethodnom periodu budžetima kantona nisu planirana ni dovoljna sredstva za njihovo izmirenje.

U nastavku je pregled revidiranih kantona, s datim mišljenjima i brojem preporuka za 2021. godinu:

Redni broj	Subjekti revizije	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Kanton Sarajevo	S rezervom	S rezervom	28
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton	S rezervom	S rezervom	27
3.	Unsko-sanski kanton	S rezervom	S rezervom	28
4.	Srednjobosanski kanton	S rezervom	S rezervom	24
5.	Županija Zapadnohercegovačka	S rezervom	S rezervom	25

Tabela 12. Pregled datih mišljenja i broja preporuka revidiranim kantonima

Uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima tri kantona istaknuta su i određena pitanja koja nisu imala uticaja na dato mišljenje.

<sup>12</sup> Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

U nastavku je pregled revidiranih kantonalnih budžetskih korisnika, rashoda i izdataka iskazanih u finansijskim izvještajima za 2021. godinu, datih mišljenja i broja preporuka:

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona	29.294.415	S rezervom	S rezervom	13
2.	Ministarstvo saobraćaja i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona	9.994.290	S rezervom	S rezervom	12
3.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo	7.004.396	Pozitivno	Pozitivno	3
4.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske	7.534.237	S rezervom	S rezervom	11
5.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona	5.994.898	Pozitivno	Pozitivno	7
6.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona	8.233.887	S rezervom	S rezervom	10
7.	Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije	2.295.521	S rezervom	S rezervom	12

Tabela 13. Pregled rashoda i izdataka kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima

Kantonalna ministarstva su prvi put revidirana u 2021. godini. Revidiranim kantonima i kantonalnim budžetskim korisnicima dato je ukupno 200 preporuka za 2021. godinu.

Uz dva mišljenja s rezervom o finansijskim izvještajima i tri mišljenja s rezervom o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena značajna pitanja.

### 3.5.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom kantona i kantonalnih budžetskih korisnika utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sistem finansijskog upravljanja i kontrole nije uspostavljen na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

**Uspostaviti sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

- Kantonalna ministarstva finansija još uvijek nisu uspostavila zajedničke jedinice interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. To ima veći značaj uvažavajući činjenicu da za gradove i općine u FBiH koji ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, internu reviziju treba da obavlja zajednička jedinica za internu reviziju uspostavljena u kantonalnom ministarstvu finansija.

**Potrebno je da kantonalna ministarstva finansija uspostave zajedničku jedinicu za internu reviziju, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

- Pojedina kantonalna ministarstva finansija nisu uspostavila funkciju budžetskog nadzora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, što ima za posljedicu da se ne vrši inspekcijski nadzor zakonitosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

**Potrebno je da kantonalna ministarstva finansija uspostave funkciju budžetskog nadzora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

- Kantonalna ministarstva nisu sačinila izjave o fiskalnoj odgovornosti na propisani način, a pojedina kantonalna ministarstva finansija nisu vršila njihovu provjeru, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

**Izjave o fiskalnoj odgovornosti sačinjavati na propisani način. Kantonalna ministarstva finansija trebaju vršiti njihovu provjeru na način propisan Pravilnikom o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

- Prilikom pripreme, izrade i izvršenja kantonalnih budžeta nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju kantonalnih budžeta. Između ostalog, ne planira se pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina.

**Prilikom izrade, donošenja i izvršavanja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju kantonalnih budžeta.**

- Periodični i godišnji finansijski izvještaji nisu sačinjeni na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

**Periodične i godišnje finansijske izvještaje sačinjavati na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

- Kratkoročna potraživanja i plasmani nisu realno iskazani, u okviru redovnih iskazana su i sumnjiva potraživanja i ona čija je naplata neizvjesna, a nisu poduzimane ni dovoljne aktivnosti na njihovoj naplati.

**Izvršiti sveobuhvatnu analizu iskazanih potraživanja i plasmana, u skladu s konstatovanim poduzeti aktivnosti kako bi finansijski izvještaji davali tačne informacije o njihovom stanju, te poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati.**

- Nisu uspostavljeni registri zaključenih ugovora o koncesijama, u pojedinim slučajevima eksploatacija prirodnih resursa vršila se bez zaključenih ugovora, te nisu poduzimane dovoljne aktivnosti naplate koncesionih naknada.

**Uspostaviti registre ugovora o koncesijama, osigurati da se eksploatacija prirodnih resursa vrši u skladu sa kantonalnim zakonima o koncesijama, te poduzimati aktivnosti na naplati koncesionih naknada.**

- Raspodjela transfera vršena je bez kriterija ili bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera nisu se zaključivali ugovori, te nije uspostavljen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava.

**Raspodjelu transfera vršiti na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se urediti međusobna prava i obaveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.**

- Dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane ili nije izvršeno usklađivanje njihovog knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava.

**Knjigovodstveno evidentirati dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditima i redovno vršiti usaglašavanje njihovog knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.**

- Nabavke roba, radova i usluga nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima (tenderska dokumentacija nije sačinjena na propisani način, nije odabrana odgovarajuća vrsta postupka ili su nabavke vršene bez provedene procedure i zaključenih ugovora).

**Nabavke roba, radova i usluga vršiti uz dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama.**

- Ugovori o djelu zaključivali su se za poslove koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

**Angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova sistematizovanih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH, kantonalnim zakonima o državnoj službi i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

Od 170 preporuka koje su date kantonima u prethodnim izvještajima, ocjenom postupanja utvrđeno je da je 23% njih realizovano, 19% djelimično, a 55% nije realizovano. Za pet preporuka (3%) nije izvršena ocjena postupanja, u najvećoj mjeri zbog toga što su se odnosile na transfere koji u revidiranoj godini nisu planirani i realizovani.

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
		Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Kanton Sarajevo	5	8	25		<b>38</b>
	<i>postotak</i>	<i>13%</i>	<i>21%</i>	<i>66%</i>		<b>100%</b>
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton	3	7	18		<b>28</b>
	<i>postotak</i>	<i>11%</i>	<i>25%</i>	<i>64%</i>		<b>100%</b>
3.	Unsko-sanski kanton	7	8	13	2	<b>30</b>
	<i>postotak</i>	<i>23%</i>	<i>27%</i>	<i>43%</i>	<i>7%</i>	<b>100%</b>
4.	Srednjobosanski kanton	14	3	11	3	<b>31</b>
	<i>postotak</i>	<i>45%</i>	<i>10%</i>	<i>35%</i>	<i>10%</i>	<b>100%</b>
5.	Županija Zapadnohercegovačka	10	6	27		<b>43</b>
	<i>postotak</i>	<i>23%</i>	<i>14%</i>	<i>63%</i>		<b>100%</b>
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona	Nije vršena revizija				
7.	Ministarstvo saobraćaja i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona	Nije vršena revizija				
8.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo	Nije vršena revizija				
9.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske	Nije vršena revizija				
10.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona	Nije vršena revizija				
11.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona	Nije vršena revizija				
12.	Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije	Nije vršena revizija				
<b>UKUPNO</b>		<b>39</b>	<b>32</b>	<b>94</b>	<b>5</b>	<b>170</b>
<b>postotak</b>		<b>23%</b>	<b>19%</b>	<b>55%</b>	<b>3%</b>	<b>100%</b>

Tabela 14. Informacije o postupanju po preporukama kantonalnih budžetskih korisnika



U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2021. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije 1	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja 2
Kanton Sarajevo	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ne možemo potvrditi iskazana potraživanja u iznosu od najmanje 33.041.122 KM jer se nismo uvjerali da su sva po osnovu koncesija i od pravnih lica knjigovodstveno evidentirana, a potraživanja za koncesije i poslovne prostore su dijelom priznata bez vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava. Također, značajan dio potraživanja predmet je sudskih sporova i njihova naplata je neizvjesna, a za najveći broj ne vrši se usaglašavanje s kupcima onako kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>2. Dugoročni plasmani po osnovu datih kredita pripadnicima boračke populacije u ranijem periodu u svrhu zapošljavanja, u iznosu od 7.409.012 KM, i dalje se iskazuju kod Ministarstva za boračka pitanja, iako je za značajan dio obustavljena prinudna naplata zbog nenaplativosti, zbog čega i ne možemo potvrditi iskazani iznos;</li> <li>3. Ne možemo potvrditi iskazana stalna sredstva jer su kod Direkcije za puteve na stalnim sredstvima u pripremi ukupna ulaganja u rekonstrukciju i investiciono održavanje saobraćajnica iznosila 94.306.492 KM. Nije uspostavljena pomoćna knjiga stalnih sredstava na osnovu koje bismo potvrdili pojedinačne vrijednosti okončanih radova za koje se nije vršilo povećanje stalnih sredstava u upotrebi i nije vršen obračun amortizacije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, kod Zavoda za izgradnju na stalnim sredstvima u pripremi, u iznosu od najmanje 2.914.535 KM, u posljednjih 20 godina nije bilo aktivnosti na dovođenju u upotrebno stanje;</li> <li>4. Nisu knjigovodstveno iskazana stalna sredstva za projekat rekonstrukcije tramvajske pruge koji provodi Ministarstvo saobraćaja, u vrijednosti od najmanje 4.675.680 KM, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor Kantona.</li> </ol>
	<b>Mišljenje o usklađenost: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vlada Kantona, Ministarstvo privrede, Kantonalno pravobranilaštvo, Kantonalna uprava za inspeksijske poslove i drugi nadležni organi nisu poduzimali potrebne aktivnosti na zaključivanju ugovora i naplati potraživanja kako bi se eksploatacija prirodnih resursa na području Kantona vršila zakonito i na osnovu zaključenih ugovora o koncesiji. Potraživanja po ovom osnovu iskazana su u iznosu od 15.937.960 KM, a prihod od koncesija u 2021. godini u iznosu od 254.550 KM. Navedeno ima negativan uticaj na Budžet Kantona, ali i na budžete jedinica lokalnih samouprava na čijem području se nalaze predmeti koncesija, što nije u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo provodi javne nabavke u ime i za račun drugih ugovornih organa koji nisu u njegovoj nadležnosti, što utiče na obavljanje stručnih poslova koje Zavod treba obavljati. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona;</li> <li>3. U okviru izdataka za druge samostalne djelatnosti (7.095.762 KM), koji se većinom odnose na Univerzitet u Sarajevu, iskazani su izdaci za naknade licima po osnovu ugovora o djelu, koja su angažovana za obavljanje poslova sistematizovanih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji. Nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su sistematizovani, budući da predmeti ovih ugovora nisu regulisani Zakonom o radu i drugim propisima koji definišu radnopravne odnose, niti internim aktima budžetskih korisnika.</li> </ol>
<b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ugovor za izvođenje radova u okviru Projekta modernizacije javnog prijevoza, Faza II – Rekonstrukcija tramvajske pruge, potpisan je 11. 6. 2021. godine. U toku implementacije ugovora potpisana su tri adendum. Prvim adendumom iz augusta 2021. godine izmijenjen je redoslijed izvođenja radova, a adendumom iz aprila 2022. godine definisan je, između ostalog, minimalni iznos privremenih situacija. Trećim adendumom iz maja 2022. godine izmijenjen je rok za okončanje izvođenja radova na Sekciji III, te je umjesto maja 2022. godine produžen do 26. 8. 2022. godine, dok je rok za završetak radova na Sekciji IV utvrđen za 31. 8. 2022. godine.</li> </ul>	

	<p>Napominjemo da je za kašnjenje u izvođenju radova ugovoreno da se obračun kaznenih odredbi vrši u iznosu od 0,1% ukupne ugovorene vrijednosti po danu, u maksimalnom iznosu do 10% vrijednosti ugovora. Ove odredbe nisu primijenjene s obzirom na to da su potpisani navedeni adendumi.</p>
<b>Hercegovačko-neretvanski kanton</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Stalna sredstva (ceste i mostovi) i izvori sredstava u Bilansu stanja više su iskazani za 19.397.687 KM s obzirom na to da nije izvršeno isknižavanje vrijednosti ceste R-419 Jablanica – Posušje, koja je Odlukom Vlade FBiH iz 2019. godine prekategorišana iz regionalne u magistralnu cestu i više nije u nadležnosti Kantona, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. U Hercegovačko-neretvanskom kantonu još uvijek nije uspostavljena zajednička jedinica za internu reviziju koja će pokrivati sve budžetske organizacije prvog i drugog reda u sastavu kantona, što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;</li> <li>2. Raspodjela dijela tekućih transfera realizovana je na osnovu zahtjeva korisnika po odlukama Vlade Kantona, bez javnog poziva i kriterija za odabir korisnika i raspodjelu sredstava. Prilikom raspodjele transfera za subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima nisu se dosljedno primijenili utvrđeni kriteriji. S određenim korisnicima transfera nisu zaključeni ugovori kojima se regulišu međusobna prava i obaveze, utvrđuje namjena korištenja sredstava i osigurava nadzor nad namjenskim utroškom. Zbog toga ne možemo potvrditi da je osiguran nadzor nad utroškom sredstava i princip transparentnosti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2021. godinu;</li> <li>3. Ne možemo potvrditi da je raspodjela kapitalnih transfera iz namjenskih sredstava od vodnih naknada za 2021. godinu u iznosu od 2.719.526 KM kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede izvršena na osnovu kriterija utvrđenih programom utroška ovih sredstava. To nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2021. god.;</li> <li>4. Sredstva tekuće rezerve Vlada Kantona odobravalala je na osnovu zahtjeva korisnika i nisu se u svim slučajevima koristila za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave u toku budžetske godine, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2021. godinu;</li> <li>5. Za nabavke radova tekućeg održavanja cesta u iznosu od 279.688 KM nije proveden postupak. Tenderska dokumentacija za nabavku usluga fizičkog i tehničkog obezbjeđenja na nivou Kantona, kao i za nabavku vozila kod Ministarstva saobraćaja i veza, nije pripremljena na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li> </ol>
<b>Unsko-sanski kanton</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja u iznosu od 80.433.280 KM evidentirane su u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora i nisu se priznavale u periodima u kojima su i nastale, što ima za posljedicu da obaveze i višak rashoda nad prihodima na 31. 12. 2021. godine u Bilansu stanja nisu tačno iskazani. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Obaveze u iznosu od 705.556 KM, koje se u najvećoj mjeri odnose na tekuće transfere za porodilje i demobilisane borce, nisu knjigovodstveno evidentirane u 2021. godini. Zbog navedenog, manje su iskazani rashodi i finansijski rezultat tekućeg perioda, kao i tekuće obaveze i neraspoređeni višak rashoda nad prihodima na datum bilansa. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>3. Dugoročne obaveze više su iskazane za 5.833.838 KM jer su interne transakcije u iznosu od 9.490.000 KM knjigovodstveno evidentirane na ovoj poziciji, dio dugoročnih obaveza je knjigovodstveno evidentiran na kratkoročnim obavezama (2.374.936 KM), a obaveze po osnovu dva ugovora o kreditu nisu knjigovodstveno evidentirane (1.281.226 KM). Zbog navedenog bilans stanja ne daje tačne podatke o izvorima sredstava, dugoročnim obavezama i plasmanima, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. U Unsko-sanskom kantonu još uvijek nije uspostavljena zajednička jedinica za internu reviziju, što nije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;</li> </ol>



	<p>2. Kapitalni transferi općinama i gradovima u iznosu od 2.095.000 KM odobreni su bez utvrđenih kriterija i objave javnog poziva, a na osnovu zahtjeva korisnika. Odlukom Vlade o kriterijima i postupku dodjele sredstava za tekuće transfere neprofitnim organizacijama u iznosu od 486.500 KM nije utvrđena dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost posebnih kriterija, zbog čega prilikom raspodjele ovih sredstava nije osigurano načelo transparentnosti, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH;</p> <p>3. Godišnji popis nije proveden u potpunosti jer nije utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Namjenska novčana sredstva u iznosu od 9.490.000 KM, od toga naknada za šume, sredstva za pretvorbu poljoprivrednog zemljišta, sredstva ESCROW računa i sredstva za zaštitu i spašavanje na datum bilansa, nisu vraćena na namjenske podračune, niti su raspoloživa za propisane namjene.</li></ul>
<b>Srednjobosanski kanton</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja u iznosu od 24.232.607 KM evidentirane su u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora, što ima za posljedicu da obaveze i višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2021. godine u Bilansu stanja nisu tačno iskazani. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</p> <p>2. Dugoročne obaveze po osnovu zajmova za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 15.042.159 KM, kao i potraživanja od krajnjeg korisnika, nisu evidentirane na odgovarajućim bilansnim pozicijama Glavne knjige Trezora, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, kao i povezanih potraživanja. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. U okviru budžeta Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta odobrene su unutrašnje preraspodjele u iznosu od najmanje 3.210.000 KM, odnosno 20% odobrenog budžeta, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta. Navedeno je imalo za posljedicu da je stvorena nova budžetska pozicija čiji način izvršavanja nije uređen Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona;</p> <p>2. Za kapitalne transfere za nabavku opreme zdravstvenim ustanovama, tekuće transfere za finansiranje osnovnih muzičkih škola, dio tekućih transfera za poticaj privredi i dio tekućih transfera za oblast kulture i sporta u iznosu od 4.593.430 KM nisu utvrđeni kriteriji raspodjele, a za kapitalne transfere za poticaj povratku, zaštitu okoliša, poticaj vodoprivredi i dio tekućih transfera za oblast kulture i sporta u iznosu od 7.331.741 KM nisu primijenjeni prethodno utvrđeni kriteriji za raspodjelu, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta;</p> <p>3. Tenderska dokumentacija za javnu nabavku usluga prevoza učenika nije sačinjena na način propisan odredbama Zakona o javnim nabavkama, što je imalo za posljedicu usvajanje žalbi ponuđača i nabavku ovih usluga u iznosu od 2.779.285 KM bez provođenja zakonom propisanih postupaka. U postupcima nabavke imovine u iznosu od 985.000 KM u pojedinim slučajevima nisu objavljeni javni pozivi, nisu donesene odluke o izuzeću, niti su dostavljeni izvještaji Agenciji za javne nabavke. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</p>
<b>Županija Zapadnohercegovačka</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Neraspoređeni višak rashoda nad приходima potcijenjen je za 8.407.105 KM s obzirom na to da su obaveze za doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od 6.491.287 KM i obaveze za osiguranje od nezaposlenosti u iznosu od 1.623.923 KM iskazane na vanbilansnim pozicijama, a obaveze za subvencije pripravnčkog staža u iznosu od 291.895 KM na poziciji razgraničenih rashoda, a ne na pozicijama rashoda i obaveza u bilansnoj evidenciji, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</p> <p>2. Nije izvršeno usaglašavanje stanja obaveza po kreditu Vlade Republike Koreje za Projekt „Modernizacija bolnica“ usljed promjene tečaja valute, zbog čega su one manje iskazane za 2.104.230 KM, a dio dugoročnih obaveza za koje su zaključeni ugovori o reprogramu u iznosu od 1.440.484 KM iskazan je u okviru tekućih obaveza prema dobavljačima. Zbog navedenog, Bilans stanja ne daje tačan pregled kratkoročnih i dugoročnih obaveza po osnovu kredita i zajmova.</p>

	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tekući transferi Vlade u iznosu od 2.446.439 KM, Ministarstva gospodarstva u iznosu od 720.601 KM, Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša u iznosu od 90.000 KM, Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u iznosu od 88.575 KM i Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i sporta u iznosu od 85.000 KM nisu realizirani na transparentan način i uz primjenu jasnih i mjerljivih kriterija. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je zadovoljeno načelo transparentnosti definirano Zakonom o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Županija se nije pridržavala prioriteta u izvršavanju budžeta s obzirom na to da obaveze po kreditu III Stand-by aranžmana u iznosu od 2.400.000 KM nije izmirivala, iako su one Zakonom o izvršavanju budžeta za 2021. godinu definisane kao prioritete u odnosu na ostale obaveze.</li> </ol>
<b>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tekući transferi drugim nivoima vlasti manje su iskazani za 1.130.000 KM s obzirom na to da je finansiranje Javne ustanove „Centar za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona“ planirano i knjigovodstveno evidentirano na poziciji ugovorenih usluga i drugih rashoda. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan pregled ovih rashoda i izdataka po vrstama, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>2. Ne možemo potvrditi iskazani iznos neraspoređenog viška prihoda nad rashodima u okviru izvora sredstva od 672.125 KM s obzirom na to da u ranijim periodima nisu dosljedno primijenjene Računovodstvene politike za budžetske korisnike i trezor Kantona, u dijelu koji se odnosi na njegovo utvrđivanje.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Raspodjela kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti u iznosu od 368.310 KM izvršena je na osnovu zahtjeva korisnika, bez utvrđenih kriterija za odabir. Nisu prezentirani dokazi da su sve jedinice lokalne samouprave s područja Kantona bile obaviještene o mogućnosti dostavljanja zahtjeva za dodjelu sredstava. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je ispoštovan princip transparentnosti u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.</li> </ol>
<b>Ministarstvo saobraćaja i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Stalna sredstva (ceste i mostovi) i izvori sredstava u Bilansu stanja više su iskazani za 19.397.687 KM s obzirom na to da nije izvršeno isknižavanje vrijednosti ceste R – 419 Jablanica – Posušje, koja je Odlukom Vlade FBiH iz 2019. godine prekategorišana iz regionalne u magistralnu cestu i nije više u nadležnosti Kantona, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Raspodjela tekućih transfera drugim nivoima vlasti u iznosu od 1.233.336 KM izvršena je na osnovu zahtjeva korisnika, bez javnog poziva i utvrđenih kriterija za raspodjelu i utvrđivanja visine sredstava po korisnicima, što nije zasnovano na principu transparentnosti, shodno Zakonu o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Za nabavke radova tekućeg održavanja cesta u iznosu od 279.688 KM nije proveden postupak javne nabavke. Tenderska dokumentacija za nabavku vozila nije pripremljena na način da se osigura pravična i aktivna konkurencija, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Hercegovačko-neretvanski kanton nije uskladio kantonalni Zakon o javnim putevima iz 2002. godine sa Zakonom o cestama FBiH, iako su kantoni bili dužni u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Zakona (23. 3. 2010. godine) uskladiti svoje zakone kojima je regulisana oblast cesta s odredbama federalnog zakona. Također, Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona, iako je bila obavezna u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu Zakona o cestama FBiH, nije donijela odgovarajuće odluke i preduzela potrebne radnje za organizovanje i početak rada javne kantonalne ustanove za ceste. Shodno tome, nisu preduzete aktivnosti na organizovanju javne kantonalne ustanove za ceste, a Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave utvrđeno da je Uprava za ceste upravna organizacija u sastavu Ministarstva saobraćaja i veza bez svojstva pravnog lica.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p>

<b>Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo</b>	<b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b>
<b>Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske</b>	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b> <b>Osnova za mišljenje</b> 1. Obaveze za beneficirani radni staž iz ranijeg perioda nisu knjigovodstveno evidentirane, a revizijom nismo mogli potvrditi iskazane kratkoročne obaveze za poreze na plaću iz ranijih perioda u iznosu od 370.578 KM. Zbog navedenog, Bilans stanja ne daje tačan prikaz obaveza prema zaposlenima, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo izmjeriti; 2. Ne potvrđujemo iskazanu vrijednost neraspoređenog viška rashoda nad prihodima u Bilansu stanja u iznosu od 1.669.788 KM s obzirom na to da je ovaj saldo posljedica knjigovodstvenih evidentiranja iz ranijeg perioda i da se, u skladu s važećim propisima koji čine okvir finansijskog izvještavanja, neraspoređeni višak prihoda i rashoda iskazuje u okviru organizacijske jedinice Trezora. <b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ministarstvo ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja zgrada iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine.</li> </ul> <b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b> <b>Osnova za mišljenje</b> 1. Nije izvršen cjelovit godišnji popis, s obzirom na to da njim nisu obuhvaćena sva stalna sredstva, potraživanja, obaveze i izvori sredstava, a nije izvršeno ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
<b>Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona</b>	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b> <b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b> <b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Raspodjela namjenskih sredstava od ekoloških naknada općinama i gradovima utvrđena je Programom raspodjele prema procentualnom učešću broja registrovanih vozila sa njihovih područja. S obzirom na to da naknade zagađivača okoliša pravnih lica čine preko 50% naplaćenih ekoloških naknada, te da broj registrovanih vozila po pojedinim općinama i gradovima nije srazmjeran broju zagađivača, smatramo da bi prilikom raspodjele sredstava bilo primjereno uvažiti i broj zagađivača okoliša na području jedinice lokalne samouprave. Također, Programom raspodjele nije jasno utvrđeno na koji način su primijenjene odredbe Zakona o podršci nedovoljno razvijenim, nerazvijenim i izrazito nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave u Tuzlanskom kantonu.</li> </ul>
<b>Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona</b>	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b> <b>Osnova za mišljenje</b> 1. Transferi drugim nivoima vlasti iz oblasti vodoprivrede u iznosu od 3.312.104 KM i subvencije javnim preduzećima iz oblasti vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 993.005 KM Budžetom su planirani i knjigovodstveno evidentirani na poziciji tekućih transfera, iako su najvećim dijelom odobreni za namjene koje predstavljaju povećanje imovine korisnika sredstava. Zbog navedenog, finansijski izvještaji ne daju tačan pregled ovih rashoda po vrstama, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b> <b>Osnova za mišljenje</b> 1. Raspodjela vodnih naknada, koncesionih naknada i interventnih sredstava u iznosu od 3.755.109 KM nije izvršena uz primjenu utvrđenih kriterija. Zbog navedenog, poticaji iz oblasti vodoprivrede nisu realizovani u skladu s programima utroška sredstava, odnosno na način definisan odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona za 2021. godinu. <b>Isticanje pitanja</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>U Registru budžetskih korisnika Srednjobosanskog kantona kao budžetski korisnici utvrđeni su i Ministarstvo i Kantonalna uprava za šumarstvo, iako se radi o organizacionom dijelu Ministarstva, odnosno potrošačkom mjestu. Naime, Zakonom o organizovanju i djelokrugu kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave Srednjobosanskog kantona propisano je da je Kantonalna uprava za šumarstvo u sastavu Ministarstva i nije utvrđeno da ima svojstvo pravnog lica.</li> </ul>
<b>Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije</b>	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b> <b>Osnova za mišljenje</b>

	<p>1. Ne možemo potvrditi kratkoročna potraživanja u iznosu od 173.890 KM s obzirom na to da se u najvećoj mjeri radi o zastarjelim potraživanjima, za koja nisu blagovremeno pokrenute aktivnosti na naplati u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Također, iskazana potraživanja potcijenjena su za najmanje 58.102 KM jer dio po osnovu naknada za koncesije nije knjigovodstveno evidentiran, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dio cestovne infrastrukture knjigovodstveno je evidentiran u Glavnoj knjizi Ministarstva, iako od 2010. godine poslove iz oblasti cestovne infrastrukture obavlja Uprava za ceste. Navedeno može imati za posljedicu nepotpune evidencije o cestovnoj infrastrukturi koja je u nadležnosti Županije.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Raspodjela sredstava podrške gospodarstvu u iznosu od 825.641 KM nije izvršena uz dosljednu primjenu dijela kriterija, koji se odnose na dokazivanje izmirenja obaveza po osnovu svih javnih prihoda zaključno sa 31. 12. 2021. godine i aktivnosti poslovnog subjekta na dan raspisivanja poziva, a koji su utvrđeni programima utroška na koje je saglasnost dala Vlada Hercegbosanske županije. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Hercegbosanske županije za 2021. godinu.</p>
--	---

*Tabela 15. Pregled revidiranih kantonalnih budžetskih korisnika, s datim mišljenjima*

### 3.6 Gradovi i općine

U izvještajnom periodu obavljene su finansijske revizije 15 jedinica lokalne samouprave, od čega dva grada i 13 općina.

Važno je istaknuti da je značajan broj općinskih i gradskih vijeća revidiranih jedinica lokalne samouprave u svoje programe rada uvrstio razmatranje izvještaja o obavljenim revizijama za 2021. godinu.

Planirani budžeti revidiranih gradova i općina iznosili su 231.220.009 KM. Revidirane jedinice lokalne samouprave su u finansijskim izvještajima za 2021. godinu iskazale ukupne prihode i primitke u iznosu od 179.997.866 KM, a rashode i izdatke u iznosu od 160.696.280 KM.

U nastavku je pregled iskazanih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2021. godinu, te akumuliranog suficita/deficita na 31. 12. 2021. godine, po subjektima revizije:

(u KM)

Red. broj	Subjekti revizije	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Ukupan finansijski rezultat	Akumulirani suficit/deficit <sup>13</sup>
1	2	3	4	5	6
1.	Općina Ilidža	26.615.451	23.989.800	2.625.651	15.703.137
2.	Općina Novo Sarajevo	22.478.060	19.880.643	2.597.417	19.652.940
3.	Općina Travnik	17.128.006	15.444.456	1.683.550	4.067.964
4.	Grad Gradačac	13.234.299	14.182.013	-947.714	2.646.320
5.	Općina Konjic	17.466.152	13.892.403	3.573.749	5.581.540
6.	Grad Srebrenik	12.193.237	11.300.461	892.776	-1.336.055
7.	Općina Vogošća	11.204.154	10.740.430	463.724	1.918.007
8.	Općina Tomislavgrad	13.570.853	9.753.863	3.816.990	3.929.718
9.	Općina Čitluk	10.364.177	8.950.117	1.414.060	1.912.518
10.	Općina Vitez	9.450.504	8.187.219	1.263.285	899.358
11.	Općina Orašje	6.829.674	6.802.362	27.312	632.013
12.	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje	6.172.970	5.142.260	1.030.710	1.946.084
13.	Općina Kladanj	4.635.526	4.377.270	258.256	-16.260
14.	Općina Busovača	6.315.043	5.803.810	511.233	184.210
15.	Opština Bosansko Grahovo	2.339.760	2.249.173	90.587	353.495
	<b>UKUPNO</b>	<b>179.997.866</b>	<b>160.696.280</b>	<b>19.301.586</b>	<b>58.074.989</b>

Tabela 16. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih gradova i općina

U nastavku je pregled datih mišljenja revidiranim jedinicama lokalne samouprave:

Red. broj	Subjekti revizije	Data mišljenja		Broj datih preporuka
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Općina Ilidža	S rezervom	S rezervom	22
2.	Općina Novo Sarajevo	S rezervom	S rezervom	14
3.	Općina Travnik	S rezervom	S rezervom	24
4.	Grad Gradačac	S rezervom	S rezervom	19
5.	Općina Konjic	S rezervom	S rezervom	21
6.	Grad Srebrenik	S rezervom	S rezervom	17
7.	Općina Vogošća	S rezervom	S rezervom	12
8.	Općina Tomislavgrad	Negativno	S rezervom	23
9.	Općina Čitluk	S rezervom	S rezervom	17
10.	Općina Vitez	S rezervom	S rezervom	22
11.	Općina Orašje	S rezervom	S rezervom	15

<sup>13</sup> Akumulirani suficit: Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima; Akumulirani deficit: Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima

12.	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje	S rezervom	S rezervom	23
13.	Općina Kladanj	Negativno	S rezervom	20
14.	Općina Busovača	S rezervom	S rezervom	23
15.	Opština Bosansko Grahovo	Negativno	S rezervom	20

Tabela 17. Pregled datih mišljenja i broja preporuka revidiranim jedinicama lokalne samouprave

U 15 izvještaja o finansijskoj reviziji jedinica lokalne samouprave za 2021. godinu date su ukupno 292 preporuke.

Napominjemo da su uz data mišljenja istaknuta određena pitanja koja nisu imala uticaja na mišljenja, i to uz jedno mišljenje o finansijskim izvještajima i šest mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima.

### 3.6.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom gradova i općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu, što je obaveza utvrđena Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Ne vrši se identifikacija i procjena rizika, za određene procese iz nadležnosti nisu donesene pisane procedure koje ih uređuju, a u pojedinim slučajevima dizajnirani sistem nije implementiran.

**Uspostaviti sistem internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

- Jedinice za internu reviziju nisu uspostavljene u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u FBiH.

**Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

- Računovodstvene politike nisu usklađene s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i nisu dosljedno primijenjene. U pojedinim slučajevima prilikom planiranja rashoda i izdataka i njihovog knjigovodstvenog evidentiranja nije dosljedno primijenjen kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. To je za posljedicu imalo pogrešna iskazivanja u godišnjim finansijskim izvještajima.

**Donijeti računovodstvene politike u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i dosljedno ih primjenjivati, te dosljedno primjenjivati kontni plan propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

- Nisu uspostavljeni registri budžetskih korisnika na način propisan Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH. Nisu okončane ni aktivnosti na uspostavljanju trezorskog sistema poslovanja, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.

**Uspostaviti Registar budžetskih korisnika shodno Zakonu o budžetima u FBiH i okončati aktivnosti na uspostavljanju trezorskog poslovanja shodno Zakonu o trezoru u FBiH.**

- Priprema i izrada budžeta nije se vršila u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

**Kod pripreme i izrade budžeta postupati u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**



- Ne sačinjava se Analiza iskaza (tekstualni dio), a u određenim slučajevima ni godišnji računovodstveni izvještaji (Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima i Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) nisu sačinjeni na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

**Sačinjavati Analizu iskaza (tekstualni dio), a godišnje računovodstvene izvještaje sačinjavati na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

- Neiskorišteni namjenski prihodi priznati su kao prihod tekućeg perioda i nisu preknjiženi na kratkoročna razgraničenja prije izrade godišnjeg obračuna, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. To ima za posljedicu pogrešno iskazivanje prihoda i finansijskih rezultata, kao i vremenskih razgraničenja i neraspoređenih viškova prihoda i rashoda u finansijskim izvještajima.

**Neurošene namjenske prihode prije izrade godišnjeg obračuna preknjižavati na kratkoročna razgraničenja i prenositi u budžet naredne godine, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

- Neraspoređeni viškovi prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima nisu realno iskazani s obzirom na to da prilikom knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih promjena i zaključnih knjiženja na kraju godine nisu dosljedno primijenjene računovodstvene politike i odredbe Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

**Izvršiti analizu ranijih knjiženja na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima/rashoda nad prihodima, provesti korektivna knjiženja, a zaključna knjiženja provoditi na način propisan odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima (knjigovodstvene i dr.), ne posjeduju potpunu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja. Nabavke stalnih sredstava se u pojedinim slučajevima planiraju i knjigovodstveno evidentiraju na poziciji kapitalnih transfera, zbog čega se ne vrši povećanje njihove vrijednosti u poslovnim knjigama.

**Osigurati da se stalna sredstva knjigovodstveno iskazuju na osnovu vjerodostojne dokumentacije, te intenzivirati aktivnosti na uspostavi potpunih evidencija o stalnim sredstvima.**

- Sa javnim preduzećima kojima su objekti komunalne infrastrukture povjereni na upravljanje nisu uređeni međusobni odnosi.

**Ugovorima sa javnim preduzećima urediti međusobna prava i obaveze i preciznije urediti pitanja koja se odnose na tekuće i investiciono ulaganje u javna dobra koja su im data na upravljanje.**

- Potraživanja i plasmani jedinica lokalne samouprave nisu realno iskazani, nije prezentirana dokumentacija koja je bila osnov za knjigovodstveno evidentiranje, u okviru redovnih potraživanja iskazana su i sumnjiva i sporna potraživanja, a nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje na njihovoj naplati, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

**Izvršiti sveobuhvatnu analizu potraživanja koja su iskazana u knjigovodstvenoj evidenciji, u skladu s konstatovanim poduzeti aktivnosti kako bi finansijski izvještaji davali tačne informacije o njihovom stanju, te poduzimati aktivnosti na njihovoj naplati.**

- Obaveze po osnovu ugovora o kreditima nisu knjigovodstveno evidentirane ili njihovo knjigovodstveno stanje nije usaglašeno sa stvarnim, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačno stanje o dugoročnim obavezama i izvorima sredstava jedinica lokalne samouprave.

**Obaveze po osnovu dugoročnih kredita evidentirati u Glavnoj knjizi, na pozicijama propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, te vršiti redovno usaglašavanje njihovog knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.**

- Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno, a u pojedinim slučajevima nije izvršeno ni usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

**Popis imovine i obaveza vršiti sveobuhvatno, te vršiti usklađivanje stvarnog stanja s knjigovodstvenim.**

- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima i nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora sa dobavljačima.

**Nabavke u potpunosti vršiti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i zaključenim ugovorima s dobavljačima.**

- Raspodjela transfera u određenim slučajevima nije izvršena na način propisan odlukama o izvršenju budžeta i internim aktima (na osnovu javnog poziva i uz primjenu odgovarajućih kriterija). S korisnicima transfera ne zaključuju se ugovori kojima se regulišu međusobna prava i obaveze i nije uspostavljen nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava. U pojedinim slučajevima, odlukama o izvršenju budžeta nije uređen način raspodjele transfera.

**Raspodjelu transfera vršiti na osnovu jasnih i mjerljivih kriterija, sa korisnicima transfera zaključivati ugovore kojima će se regulisati međusobna prava i obaveze, te vršiti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.**

Ocjena postupanja po preporukama koje su date u prethodnim godinama izvršena je kod 13 revidiranih subjekata. Kod dva nije izvršena s obzirom na značajan protok vremena (preporuke date prije deset i više godina).

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
		Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Općina Ilidža	7	8	3	2	20
	<i>postotak</i>	35%	40%	15%	10%	100%
2.	Općina Novo Sarajevo	3	1	3		7
	<i>postotak</i>	43%	14%	43%	0%	100%
3.	Općina Travnik	14	2	8	2	26
	<i>postotak</i>	54%	8%	31%	8%	100%
4.	Grad Gradačac	24	8	4	3	39
	<i>postotak</i>	62%	21%	10%	8%	100%
5.	Općina Konjic	9	7	10	5	31
	<i>postotak</i>	29%	23%	32%	16%	100%
6.	Grad Srebrenik	6	7	4		17
	<i>postotak</i>	35%	41%	24%	0%	100%
7.	Općina Vogošća	10	2	3		15
	<i>postotak</i>	67%	13%	20%	0%	100%
8.	Općina Tomislavgrad	15	18	5		38
	<i>postotak</i>	39%	47%	13%	0%	100%
9.	Općina Čitluk	16	3	5	1	25
	<i>postotak</i>	64%	12%	20%	4%	100%
10.	Općina Vitez	10	4	5		19
	<i>postotak</i>	53%	21%	26%	0%	100%
11.	Općina Orašje	7	6	1	2	16
	<i>postotak</i>	44%	38%	6%	13%	100%
12.	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje	8	16	9	3	36
	<i>postotak</i>	22%	44%	25%	8%	100%

13.	Općina Kladanj	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama				
14.	Općina Busovača	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama				
15.	Opština Bosansko Grahovo	9	2	13	3	<b>27</b>
	<i>postotak</i>	33%	7%	48%	11%	<b>100%</b>
<b>U K U P N O</b>		<b>138</b>	<b>84</b>	<b>72</b>	<b>21</b>	<b>316</b>
<b>postotak</b>		<b>44%</b>	<b>27%</b>	<b>23%</b>	<b>7%</b>	<b>100%</b>

Tabela 18. Informacije o postupanju po preporukama u gradovima i općinama

Od ukupno 316 preporuka koje su date u prethodnim izvještajima 44% je realizovano, 27% djelimično, a 23% nije realizovano. Ocjena postupanja po 21 preporuci (osam subjekata) nije izvršena u najvećoj mjeri jer su se preporuke odnosile na aktivnosti kojih nije bilo u revidiranoj godini (nova zaduženja, izmjene budžeta i sl.).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2021. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Općina Ilidža	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Finansijski rezultat tekuće godine potcijenjen je za najmanje 251.369 KM jer su rashodi u ovom iznosu priznati kao rashod perioda, iako se odnose na 2020. godinu. Također, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima i kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja nisu tačno iskazana jer su neutrošeni namjenski prihodi tekuće i ranijih godina priznati kao prihod perioda. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>2. Rashodi i izdaci za tekuće održavanje cesta i komunalne usluge u iznosu od najmanje 2.599.918 KM iskazani su na poziciji tekućih transfera, a izdaci za kapitalna ulaganja u iznosu od najmanje 1.264.772 KM na poziciji kapitalnih transfera za koje nije vršeno uvećanje vrijednosti stalnih sredstava. Zbog navedenog finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka po vrsti, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>3. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zemljišta u iznosu od najmanje 570.930 KM s obzirom na to da Općina nabavku zemljišta u ranijem periodu nije evidentirala u okviru stalnih sredstava. Također, ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost građevina, budući da nije evidentirana vrijednost lokalnih cesta za čije je upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu nadležna Općina. Zbog navedenog, stalna sredstva nisu realno iskazana, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prilikom izrade Budžeta za 2021. godinu nisu sačinjeni i doneseni propisani dokumenti, rashodi i izdaci nisu planirani na propisanim pozicijama, Odlukom o izvršavanju Budžeta nije detaljno uređena njihova struktura i način izvršavanja, te nisu sačinjavani planovi novčanih tokova, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. U Jedinstveni račun trezora nisu uključena dva transakcijska računa preko kojih se vrše isplate naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, a u Glavnoj knjizi trezora nisu evidentirane transakcije koje proizilaze iz ovih poslovnih promjena. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru;</li> <li>3. Za realizaciju zaključenih ugovora za izvođenje radova na rekonstrukciji i izgradnji cesta, vodovodnih, kanalizacionih i predškolskih objekata iskazanih u iznosu od 1.519.316 KM u pojedinim slučajevima nisu osigurani preduслови za realizaciju projekata zbog propusta u projektnoj dokumentaciji i neriješenih imovinskopravnih odnosa. Također, nisu se poštovale odredbe zaključenih ugovora i ugovoreni rokovi, zbog čega prilikom izvršavanja Budžeta nije postupljeno u skladu s načelima jedne godine i efikasnosti, kako je definisano Zakonom o budžetima u FBiH;</li> <li>4. Na datum bilansa nije proveden cjelovit popis imovine, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol>

<p><b>Općina Novo Sarajevo</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prihodi i finansijski rezultat tekuće godine u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta precijenjeni su za najmanje 1.446.592 KM s obzirom na to da neutrošena namjenska sredstva na kraju godine, a prije izrade godišnjeg obračuna, nisu preknjižena na vremenska razgraničenja. Također, neraspoređeni višak prihoda nad rashodima i kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja nisu tačno iskazana jer su neutrošeni namjenski prihodi i ranijih godina priznati kao prihodi perioda. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Kratkoročna potraživanja i razgraničenja u Bilansu stanja potcijenjena su za najmanje 3.219.969 KM jer su potraživanja po osnovu zakupa knjigovodstveno evidentirana vanbilansno, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>3. Finansijski izvještaji ne daju tačan podatak o izvršenju kapitalnih transfera koji su Budžetom za 2021. godinu planirani u iznosu od 2.749.970 KM. Iskazani kapitalni transferi predstavljaju rashode ranijih perioda. Zbog navedenog ni avansi, obaveze i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima nisu tačno iskazani. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo izmjeriti;</li> <li>4. Iskazanu vrijednost građevina ne možemo potvrditi budući da nije evidentirana vrijednost lokalnih cesta za čije je upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu nadležna Općina. Zbog navedenog, stalna sredstva nisu realno iskazana, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Na datum bilansa nije proveden cjelovit popis, s obzirom na to da njim nisu obuhvaćena sva kratkoročna potraživanja, razgraničenja i stalna sredstva, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol>
<p><b>Općina Travnik</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ne možemo potvrditi strukturu i vrijednost poslovnih prostora i stanova iskazanih u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 15.499.870 KM, za koje Općina nije izvršila usaglašavanje knjigovodstvenih evidencija sa pomoćnim i ne raspolaže adekvatnom dokumentacijom, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>2. Ne možemo potvrditi potraživanja u iznosu od 200.000 KM i potraživanja od zaposlenika za date stambene kredite u iznosu od 231.754 KM s obzirom na to da se u najvećoj mjeri radi o zastarjelim potraživanjima za koja nisu blagovremeno pokrenute aktivnosti na naplati, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>3. Potraživanja za naknadu za dodijeljeno zemljište i rentu nisu evidentirana u Glavnoj knjizi u iznosu najmanje od 160.228 KM, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan podatak o kratkoročnim potraživanjima, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>4. Ugovorene usluge više su iskazane za 1.867.200 KM budući da su u okviru njih knjigovodstveno evidentirani izdaci za tekuće održavanje (665.158 KM), energiju (631.660 KM), komunalne usluge (352.841 KM), ali i kapitalna ulaganja u iznosu od 217.541 KM, za koja nije vršeno uvećanje vrijednosti stalnih sredstava. Zbog navedenog, finansijski izvještaji ne daju tačan pregled rashoda i izdataka po vrstama, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Općina ne raspolaže dokumentacijom o vlasništvu i pravu raspolaganja za poslovne prostore i stanove čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine iskazana u iznosu od 15.499.870 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Na datum bilansa nije proveden cjelovit popis i nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>2. Plan javnih nabavki ne sadrži podatke o pojedinačnim postupcima javnih nabavki i njihovim procijenjenim vrijednostima. Pri provođenju postupka nabavke izvođenja radova na hitnim sanacijama korita rijeka i potoka ugovorni organ prihvatio je dvije ponude istog ponuđača. Tenderska dokumentacija za nabavku namjenskog vozila za sakupljanje reciklažnog materijala nije pripremljena na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</li> </ol>



	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Statut iz 2005. godine, kojim se uređuje samoupravni djelokrug Općine, organizacija, ovlasti, način rada njegovih organa i druga pitanja od značaja za Općinu, Općinsko vijeće nije uskladilo sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, iako je obaveza usklađivanja utvrđena navedenim Zakonom u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu, odnosno 2007. godine.</li></ul>
<b>Grad Gradačac</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Ne možemo potvrditi strukturu i pojedinačne vrijednosti iskazanih građevina i zemljišta, nije izvršen obračun amortizacije za 2021. godinu, niti usaglašavanje stalnih sredstava u Glavnoj knjizi i pomoćnim evidencijama. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH;</li><li>Tekući transferi za sport Budžetom su planirani i iskazani na poziciji transfera nižim nivoima vlasti u iznosu od 595.200 KM, iako su odobreni udruženjima građana, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da su tekući transferi nižim nivoima vlasti više, a transferi neprofitnim udruženjima manje iskazani za navedeni iznos, te da finansijski izvještaji ne daju tačan pregled tekućih transfera po vrstama;</li><li>Izdaci za otplatu dugoročnih kredita manje su iskazani za 685.619 KM, kao i primici po istom osnovu, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačan pregled izdataka i primitaka za otplatu dugova. Ne možemo potvrditi ni dugoročne obaveze po osnovu kredita za Projekt vodosnabdijevanja i s njima povezane dugoročne plasmane, jer njihovo stanje nije usaglašeno na datum bilansa. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Uredbi o računovodstvu budžeta u FBiH;</li><li>Prihodi i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni su za 245.697 KM s obzirom na to da je transfer za posebne namjene priznat, iako nije utrošen. Za isti iznos su u Bilansu stanja manje iskazana kratkoročna razgraničenja, a više iskazan neraspoređeni višak prihoda nad rashodima. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li></ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Izvođenje radova na izgradnji lokalnih puteva, uređenju poljoprivrednog zemljišta i izgradnji kanalizacijske mreže dobavljač nije izvršavao u predviđenim rokovima, a Grad nije aktivirao kaznene odredbe usljed njihovog prekoračenja, što nije u skladu s odredbama zaključenih ugovora. Također, Grad nije vršio plaćanja izvođaču radova na izgradnji lokalnih puteva prema ugovoru, nego je sklopljen sporazum o plaćanju i ugovor o cesiji kojim su promijenjeni uslovi definisani tenderskom dokumentacijom, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama;</li><li>Budžetom nisu planirani izdaci za otplatu anuiteta po osnovu dugoročnog kredita, koji dospijevaju u 2021. godini, a čija otplata je izvršena u toku godine. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH;</li><li>Popis sredstava, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2021. godine nije proveden u cijelosti, te nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Gradsko Vijeće nije donijelo statut kojim se uređuje samoupravni djelokrug Grada, organizacija, ovlasti, način rada njegovih tijela i druga pitanja od značaja za Grad.</li></ul>
<b>Općina Konjic</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Finansijski rezultat tekuće godine manje je iskazan za 195.944 KM s obzirom na to da primici u iznosu od 703.424 KM i rashodi u iznosu od 55.937 KM nisu priznati u skladu s načelom modificiranog nastanka događaja, a rashodi u iznosu od 843.431 KM ne predstavljaju kapitalne transfere;</li><li>Kapitalni transferi u iznosu od najmanje 534.286 KM i tekući transferi u iznosu od najmanje 560.000 KM više su iskazani jer su na ovim pozicijama evidentirani izdaci i rashodi koji se odnose na nabavku stalnih sredstava i tekuće rashode Općine. Zbog navedenog finansijski izvještaji ne daju tačan prikaz ovih rashoda i izdataka po vrsti, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li><li>Kratkoročna potraživanja i razgraničenja u Bilansu stanja manje su iskazana za 1.074.393 KM jer potraživanja po osnovu ugovora o prodaji nekretnine i potraživanja po osnovu izvršne sudske presude nisu knjigovodstveno evidentirana;</li></ol>

	<p>4. Općina nije knjigovodstveno evidentirala ceste i puteve koji su joj dati u nadležnost, kao ni postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, dio stanova, ulaganja u kanalizacionu mrežu koja su u toku. Nije nam prezentirana vjerodostojna dokumentacija koja se odnosi na vrijednosne papire (dionice) iskazane u iznosu od 891.324 KM, zbog čega ih nismo mogli potvrditi revizijom. Zbog navedenog stalna sredstva u Bilansu stanja nisu realno iskazana, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nije izvršen cjelovit godišnji popis s obzirom na to da nisu obuhvaćeni vrijednosni papiri (dionice), te dio potraživanja i stalnih sredstava. Dakle, popis imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>2. Nabavke roba i usluga u iznosu od najmanje 80.863 KM izvršene su bez provedene procedure i zaključenih ugovora, a za nabavke u iznosu od najmanje 610.855 KM nije proveden propisani postupak javne nabavke, od čega se dio od 551.052 KM odnosi na usluge prijevoza učenika. Za značajan dio direktnih sporazuma nije izvršen unos izvještaja o postupku javne nabavke u informacijski sistem „E-nabavke“. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</li> </ol>
<b>Grad Srebrenik</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kratkoročna potraživanja i s njima povezana kratkoročna razgraničenja u finansijskim izvještajima potcijenjena su za najmanje 1.133.472 KM s obzirom na to da su u ranijim periodima knjigovodstveno evidentirane samo uplate, a nisu evidentirana rješenja koja su izdale nadležne službe. Nismo se uvjerali ni da su pravovremeno poduzimane aktivnosti na njihovu naplati shodno odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Nije uspostavljena knjiga kapitalne imovine, nismo mogli potvrditi strukturu zemljišta, građevina i objekata, a nije izvršeno ni usaglašavanje stalnih sredstava sa izvorima stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a efekte na finansijske izvještaje nismo u mogućnosti mjeriti;</li> <li>3. Dugoročne obaveze manje su iskazane za 770.289 KM s obzirom na to da nisu knjigovodstveno evidentirane na način propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a obaveze po osnovu jednog kredita nisu usaglašene s Federalnim ministarstvom finansija, kod kojeg su iskazane obaveze veće za 909.138 KM. Zbog navedenog Bilans stanja ne daje tačan prikaz dugoročnih obaveza i izvora sredstava.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dio stalnih sredstava, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i obaveze nisu obuhvaćene godišnjim popisom, zbog čega nije izvršen cjelovit popis shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gradsko Vijeće nije donijelo Statut kojim se uređuje samoupravni djelokrug Grada, organizacija, ovlasti, način rada njegovih tijela i druga pitanja od značaja za Grad, shodno Zakonu o Gradu Srebreniku i odredbama Zakona o načelima lokalne samouprave u FBiH.</li> </ul>
<b>Općina Vogošća</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Izdaci za nabavku stalnih sredstava manje su iskazani za 675.211 KM, a izdaci za materijal, sitan inventar i usluge za 1.293.192 KM s obzirom na to da su Budžetom planirani i knjigovodstveno evidentirani na pozicijama kapitalnih transfera i tekućih transfera. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan pregled ovih rashoda i izdataka po vrstama, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>2. Finansijski rezultat u Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta manje je iskazan za 306.320 KM, a neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja više za 133.311 KM jer primljeni transferi u ovom iznosu nisu priznati kada su mjerljivi i raspoloživi, odnosno uplaćeni na Jedinstveni račun Trezora, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• U 2021. godini poduzete su aktivnosti na utvrđivanju i upisu imovine u Jedinstvenu evidenciju općinske nepokretne imovine. Imenovane komisije izvršile su njenu procjenu i u Glavnoj knjizi Općine evidentirana je imovina u vrijednosti od 57.514.389 KM.</li> </ul>

	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. U Jedinstveni račun trezora nisu uključena dva transakcijska računa preko kojih se vrše isplate naknada za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu, a u Glavnu knjigu trezora nisu evidentirane transakcije koje proizilaze iz ovih poslovnih promjena. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH;</li> <li>2. Popis imovine i obaveza nije proveden u cijelosti jer nisu popisana sva novčana sredstva, nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja, te nije izvršeno usklađivanje stanja iskazanog u knjigovodstvu s njihovim stvarnim stanjem shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol>
Općina Tomislavgrad	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja precijenjen je za najmanje 1.857.350 KM s obzirom na to da dio rashoda i izdataka nije priznat u periodu na koji se odnosi, da su namjenski prihodi ranijih perioda priznati iako nisu utrošeni, te da knjigovodstveno evidentiranje prodaje zemljišta nije provedeno u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor;</li> <li>2. Kratkoročna potraživanja u Bilansu stanja manje su iskazana za 117.485 KM s obzirom na to da su njihov saldo umanjile pretplate u navedenom iznosu. Nismo potvrdili ni potraživanja i plasmane u iznosu od najmanje 601.127 KM, a potraživanja po osnovu komunalne naknade nisu knjigovodstveno evidentirana. Zbog navedenog Bilans stanja ne daje tačan prikaz kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, a efekte ne možemo mjeriti;</li> <li>3. Za zemljište iskazane vrijednosti od 6.526.634 KM nije prezentirana struktura, nismo se uvjerali da je prodato zemljište prvobitno bilo knjigovodstveno evidentirano, niti da je ova poslovna promjena provedena u skladu s računovodstvenim politikama koje su u primjeni. Za dio stalnih sredstava u pripremi nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da li su u upotrebi, a obračun amortizacije vrši se samo za stalna sredstva evidentirana u knjizi kapitalne imovine koja ne sadrži sva stalna sredstva iskazana u Glavnoj knjizi. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi stalna sredstva i izvore sredstava iskazane u Bilansu stanja;</li> <li>4. Dugoročne obaveze po Ugovoru o kreditu za sanaciju komunalne infrastrukture, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 262.529 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, što nije u skladu s Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nije donesen Dokument okvirnog budžeta za period 2021–2023. godine, nisu se sačinjavali planovi novčanih tokova i operativni planovi, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Popis imovine i obaveze nije pravovremeno pokrenut, a nije popisana ni cjelokupna imovina i obaveze Općine i ostalih budžetskih korisnika. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, a ni izvještaj o izvršenom popisu imovine i obaveza Općine nije usvojen u zakonom propisanom roku. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>3. Za nabavke roba i usluga u iznosu od najmanje 121.392 KM nisu provedeni postupci. Procijenjena vrijednost nabavke izgradnje kanalizacione mreže nije utvrđena na način da čini njenu procijenjenu tržišnu vrijednost, a postupak nije poništen iako je prihvaćena ponuda bila 198.148 KM ili 57% veća od osiguranih sredstava za ovu nabavku. Kod nabavki izvođenja radova rehabilitacije lokalnih cesta i izgradnje kanalizacione infrastrukture nisu poštovani rokovi uvođenja u posao i izvođenja radova. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama i zaključenih ugovora.</li> </ol>
Općina Čitluk	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima više je iskazan za 467.948 KM, a kratkoročna razgraničenja u Bilansu stanja manje za navedeni iznos, s obzirom na to da su kao prihod u ranijim periodima priznate namjenske donacije za izgradnju sportske dvorane koje nisu utrošene. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Obaveze po osnovu ugovora s Međunarodnom agencijom za razvoj i Hypo Alpe-Adria banke, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 837.875 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> </ol>

	<ol style="list-style-type: none"> <li>3. Nije uspostavljena knjiga kapitalne imovine, te nismo mogli potvrditi strukturu nabavne vrijednosti iskazanih stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>4. Općina knjigovodstveno ne evidentira potraživanja za zakup, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled kratkoročnih potraživanja i razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Učinke na finansijske izvještaje ne možemo kvantificirati.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Općina nije uspostavila Registar budžetskih korisnika, niti je sačinjavala planove novčanih tokova i operativne planove. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Općina se u pojedinim slučajevima nije pridržavala ograničenja utvrđenih Budžetom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obaveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Budžeta za te namjene od najmanje 146.585 KM (izdaci za ceste i mostove, transferi, doprinosi i drugo). Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Odluke o izvršavanju Budžeta za 2021. godinu,;</li> <li>3. Na datum bilansa nije proveden cjelovit popis, s obzirom na to da njime nije obuhvaćena cjelokupna imovina i obaveze, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol>
<b>Općina Vitez</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Ne možemo potvrditi potraživanja u iznosu od najmanje 2.925.743 KM s obzirom na to da se u najvećoj mjeri radi o zastarjelim potraživanjima, za koja nisu blagovremeno pokrenute aktivnosti na naplati u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH);</li> <li>3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge manje su iskazani za 917.634 KM, a kapitalni transferi za 266.752 KM s obzirom na to da su Budžetom planirani i knjigovodstveno evidentirani na pozicijama tekućih transfera i izdataka za nabavku stalnih sredstava. Zbog navedenog, finansijski izvještaji ne daju tačan pregled ovih rashoda i izdataka po vrstama, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>4. Općina nije knjigovodstveno evidentirala sve ceste koje su joj date u nadležnost. Knjigovodstveno su evidentirane samo novoizgrađene ceste i naknadna ulaganja u postojeće ceste. Zbog navedenog, stalna sredstva nisu realno iskazana, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Budžet i Odluka o izvršavanju Budžeta ne sadrže sve propisane elemente, niti su se sačinjavali planovi novčanih tokova i operativni planovi, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Za nabavku roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 388.746 KM nije provedena odgovarajuća vrsta postupka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li> </ol>
<b>Općina Orašje</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ne možemo potvrditi stalna sredstva u pripremi u iznosu od najmanje 657.989 KM s obzirom na to da se radi o ulaganjima iz ranijih godina na kojima nije bilo promjena duži period, te da na osnovu prezentirane dokumentacije nismo potvrdili u kojoj su fazi ova ulaganja, jesu li okončana i jesu li u upotrebi. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>2. Dugoročna razgraničenja i izvori sredstava u Bilansu stanja više su iskazani za 4.963.394 KM, s obzirom na to da njihova salda nisu ispravno preuzeta iz Glavne knjige Trezora, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;</li> <li>3. Tekući transferi za sport (144.600 KM) Budžetom su planirani i knjigovodstveno evidentirani na poziciji tekućih transfera nižim nivoima vlasti, iako su odobreni neprofitnim udruženjima, a transferi mjesnim zajednicama (137.810 KM) na poziciji drugih tekućih rashoda. Zbog navedenog, finansijski izvještaji ne daju tačan pregled ovih rashoda i izdataka po vrstama.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p>



	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Popisne liste stalnih sredstava ne sadrže sve propisane elemente, nije izvršen cjelovit popis stalnih sredstava u pripremi, dugoročnih depozita, kratkoročnih potraživanja, kratkoročnih obaveza i kratkoročnih razgraničenja, a nije izvršeno ni usklađivanje njihovog knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol>
<b>Općina Gornji Vakuf - Uskoplje</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Neurošeni dio namjenskih prihoda nije preknjižen na kratkoročna razgraničenja, zbog čega je finansijski rezultat revidirane godine više iskazan za 599.782 KM, a neraspoređeni višak prihoda nad rashodima za najmanje 971.713 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne korisnike i Trezor;</li> <li>2. U Glavnu knjigu ne evidentiraju se kratkoročna potraživanja. Kratkoročna potraživanja i razgraničenja iz ranijeg perioda u iznosu od 181.986 KM ne možemo potvrditi jer nam nije prezentovana dokumentacija na osnovu koje su evidentirana. Zbog navedenog Bilans stanja ne daje tačan prikaz potraživanja i razgraničenja, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo mjeriti;</li> <li>3. Sredstava u pripremi više su iskazana za 891.593 KM jer je Gradska sportska dvorana u upotrebi, a dio njene vrijednosti knjigovodstveno je evidentiran na poziciji sredstava u pripremi, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Knjigovodstvena vrijednost cesta i mostova nije potpuna jer nisu evidentirane sve ceste koje su u nadležnosti Općine. Zbog navedenog ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava, a efekte na finansijske izvještaje ne možemo mjeriti.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dio javnih prihoda uplaćuje se na transakcijski račun koji nije u okviru Jedinog računa trezora i poslovne promjene koje proizilaze iz prometa na ovom računu knjigovodstveno se ne evidentiraju u Glavnu knjigu trezora. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH;</li> <li>2. Nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza jer nije popisana cjelokupna imovina Općine i nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>3. Nabavke finansijskih i bankarskih usluga i nabavke drugih roba i usluga u iznosu od najmanje 19.303 KM izvršene su bez provedene procedure. Za nabavke u iznosu od najmanje 53.777 KM nije izvršena odgovarajuća procjena vrijednosti i odabir postupka. Procedura provođenja pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja nije provedena na propisani način. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Statut, sa posljednjim izmjenama iz 2005. godine, kojim se uređuje samoupravni djelokrug Općine, organizacija, ovlasti, način rada njenih organa i druga pitanja od značaja za Općinu, Općinsko vijeće nije uskladilo sa Zakonom o principima lokalne samouprave u FBiH, iako je obaveza usklađivanja utvrđena u Zakonu, u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu, odnosno 2007. godine</li> </ul>
<b>Općina Kladanj</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Primljeni transferi za posebne namjene u iznosu od 387.200 KM priznati su kao prihod perioda, iako nisu utrošeni. To je imalo za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat u Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja više iskazani, a kratkoročna razgraničenja manje iskazana za ovaj iznos. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>2. Bilans stanja ne daje tačan prikaz kratkoročnih tekućih obaveza i kratkoročnih razgraničenja jer su kratkoročne obaveze manje iskazane za 371.898 KM, a kratkoročna razgraničenja za 279.384 KM. Navedeno je posljedica nedosljedne primjene Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor;</li> <li>3. Stalna sredstva u Bilansu stanja potcijenjena su za najmanje 640.906 KM, koliko iznosi ispravka vrijednosti stalnog sredstva koje je u pripremi, a za koje je vršen obračun amortizacije. Nije realno iskazana nabavna vrijednost zgrade Općine i Doma kulture (1.070.131 KM) s obzirom na to da su kao stalna sredstva priznati samo naknadno nastali izdaci za rekonstrukciju i sanaciju ovih objekata, kao ni vrijednosni papiri, za koje nije vršena procjena naplativosti. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> </ol>

	<p>4. Dugoročne obaveze po osnovu zajma za izgradnju regionalne deponije, ugovorenog iznosa od 977.915 KM, i s njim povezana potraživanja nisu iskazana u Glavnoj knjizi. Zbog toga Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i povezanih potraživanja, što nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Općina nije uspostavila Registar budžetskih korisnika shodno Zakonu o budžetima u FBiH, niti je uspostavila trezorski način poslovanja prema Zakonu o trezoru u FBiH;</li> <li>Ne poštuje se Zakon o budžetima u FBiH u dijelu rokova izrade i dostave budžeta, planiranja rashoda i izdataka po izvorima finansiranja, planiranja pokrića deficita, sačinjavanja operativnih planova i planova novčanih tokova, a nije imenovan ni Odbor za likvidnost;</li> <li>Popis sredstava, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2021. godine nije proveden u cijelosti i u zakonski definisanom roku. Nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol>
<p><b>Općina Busovača</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Izdaci za tekuće održavanje manje su iskazani za 170.446 KM, a troškovi električne energije za 169.897 KM s obzirom na to da su Budžetom planirani i knjigovodstveno evidentirani na drugim pozicijama rashoda. Zbog toga finansijski izvještaji ne daju tačan pregled ovih rashoda po vrstama, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>Obaveze po osnovu ugovora s Javnim preduzećem Regionalni vodovod „Plava voda“ d.o.o. Travnik o servisiranju kredita Razvojne banke Vijeća Evrope, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 1.394.116 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>Općina nije uspostavila knjigu kapitalne imovine, nismo mogli potvrditi strukturu stalnih sredstava nabavne vrijednosti u iznosu od 10.307.270 KM koja se odnosi na nabavnu vrijednost dijela cesta, građevina i opreme, a nije izvršeno ni usaglašavanje stalnih sredstava sa izvorima stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Budžet i Odluka o izvršenju Budžeta ne sadrže sve propisane elemente, nisu se sačinjavali planovi novčanih tokova i operativni planovi, a stvoreni su rashodi i izdaci u iznosu od najmanje 738.917 KM, odnosno preuzimane su obaveze iznad iznosa odobrenih Budžetom za te namjene, što nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</li> <li>Nije proveden cjelovit popis sredstava, potraživanja i obaveza, te nije provedeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>Za nabavku roba, usluga i radova u iznosu ne manjem od 227.396 KM nije provedena odgovarajuća vrsta postupka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li> </ol>
<p><b>Opština Bosansko Grahovo</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u Bilansu stanja više je iskazan za 614.465 KM jer zatvaranje konta i utvrđivanje rezultata nije provedeno na način propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>Obaveze po osnovu ugovora o kreditima za finansiranje projekata „Poboljšanje sistema vodoopskrbe pitkom vodom“ i „Urbana infrastruktura i pružanje usluga“, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 1.361.395 KM, nisu knjigovodstveno evidentirane. Zbog toga Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, što nije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>Ne možemo potvrditi potraživanja koja su iskazana u iznosu od 415.599 KM s obzirom na to da se ne vode ažurne pomoćne evidencije, niti su poduzimane sve zakonom predviđene mjere s ciljem njihove naplate, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH. S kupcima nisu provedena usaglašavanja iskazanih potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki, kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, a dio potraživanja neutemeljeno je iskazan. Učinke na finansijske izvještaje nismo u mogućnosti kvantificirati;</li> </ol>



	<p>4. Ne možemo potvrditi iskazano stanje obaveza prema zaposlenima u Bilansu stanja u iznosu od 44.566 KM s obzirom na to da su one u Glavnoj knjizi iskazane kao pretplata u navedenom iznosu (dugovni saldo). Dio obaveza za doprinose iz i na plaću u ranijem periodu nije bio knjigovodstveno evidentiran, zbog čega je knjigovodstveno evidentiranje prinudne naplate iz 2015. godine u iznosu od 529.194 KM imalo za posljedicu nerealan iskazivanje obaveza prema zaposlenicima u Bilansu stanja;</p> <p>5. Nije uspostavljena knjiga kapitalne imovine te nismo mogli potvrditi strukturu nabavne vrijednosti iskazanih stalnih sredstava u iznosu od 587.083 KM, koja se odnosi na nabavnu vrijednost cesta i objekata vodovoda i kanalizacije. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Opština nije sačinjavala planove novčanih tokova i operativne planove. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;</p> <p>2. Opština se u pojedinim slučajevima nije pridržavala ograničenja utvrđenih Budžetom, te su stvoreni rashodi i izdaci, odnosno preuzete su obaveze iznad iznosa odobrenih posebnim dijelom Budžeta za te namjene u iznosu od najmanje 69.579 KM (izdaci za električnu energiju, ugovori o djelu, izdaci za nabavku motornih vozila i drugo). Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;</p> <p>3. Nije proveden cjelovit popis sredstava, potraživanja i obaveza, te nije provedeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p>

Tabela 19. Pregled revidiranih jedinica lokalne samouprave, s datim mišljenjima

### 3.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom periodu obavljeno je 27 finansijskih revizija, i to: šest zavoda na federalnom i kantonalnom nivou (četiri zavoda za zdravstveno osiguranje, Federalni zavod za zapošljavanje i Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH), 17 javnih ustanova na kantonalnom i općinskom nivou (osam službi za zapošljavanje, četiri doma zdravlja, četiri bolnice i jedna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje) i četiri federalne agencije. Kod šest subjekata revizija je obavljena prvi put.

Finansijski planovi revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova iznosili su 1.369.585.619 KM.<sup>14</sup> U nastavku je pregled iskazanih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansijskog rezultata, te obaveza u finansijskim izvještajima revidiranih subjekata za 2021. godinu:

Red. br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Finansijski rezultat	Obaveze na 31. 12. 2021. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	64.910.985	59.552.069	5.358.916	559.997
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	196.375.678	205.763.638	-9.387.960	36.503.806
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke	60.774.710	55.632.692	5.142.018	14.327.127
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	31.762.996	30.456.118	1.306.878	5.027.227
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	453.399.518	439.722.475	13.677.043	19.953.351
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	19.586.613	18.457.502	1.129.111	1.518.286
7.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	4.624.485	4.392.156	232.328	1.057.242
8.	Agencija za vodno područje rijeke Save	17.540.089	17.684.459	-144.370	5.488.675
9.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	3.100.469	3.044.749	55.720	135.036
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	41.926.403	40.673.737	1.252.666	873.927
11.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	25.233.254	22.818.799	2.414.455	1.632.842
12.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna Travnik	11.443.866	11.249.566	194.300	821.976
13.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	20.301.406	20.141.120	160.286	1.496.328
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	5.807.708	5.583.350	224.358	313.760
15.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar	15.922.129	15.916.179	5.950	392.895

<sup>14</sup> Dom zdravlja Mostar - nije donesen finansijski plan za 2021. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2021. godinu.

16.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać	10.231.193	9.877.297	353.896	30.402.045
17.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica	7.566.515	7.350.622	170.553	11.336.050
18.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica u Sanskom Mostu	3.599.818	3.333.564	266.254	870.537
19.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica	82.381.451	81.394.078	987.373	20.439.346
20.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik	6.624.907	4.961.235	1.662.914	312.291
21.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica	7.521.194	7.297.578	223.616	1.118.663
22.	Dom zdravlja Mostar	15.388.466	15.326.470	59.828	1.723.582
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo	83.123.915	79.054.252	4.069.662	8.117.324
24.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla	25.176.481	25.086.892	89.589	2.576.969
25.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica	19.669.074	19.281.628	387.446	3.071.043
26.	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine	3.931.579	3.027.303	904.276	24.351
27.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja	2.844.080	2.952.075	-107.995	242.648
	<b>UKUPNO</b>	<b>1.240.768.982</b>	<b>1.210.031.603</b>	<b>30.689.111</b>	<b>170.337.324</b>

Tabela 20. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima i brojem preporuka za 2021. godinu:

Red. br.	Revidirani subjekti	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	S rezervom	S rezervom	19
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	Pozitivno	S rezervom	8
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke	Pozitivno	S rezervom	19
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	S rezervom	S rezervom	17
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	Pozitivno	S rezervom	21
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	S rezervom	S rezervom	24
7.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	S rezervom	S rezervom	11
8.	Agencija za vodno područje rijeke Save	S rezervom	Pozitivno	5
9.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	S rezervom	S rezervom	9
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	S rezervom	S rezervom	12
11.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	Pozitivno	S rezervom	11
12.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/ Kantona Središnja Bosna Travnik	Pozitivno	Pozitivno	4

13.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	Pozitivno	S rezervom	11
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	Pozitivno	S rezervom	13
15.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar	Pozitivno	Pozitivno	4
16.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać	Negativno	S rezervom	16
17.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica	Pozitivno	S rezervom	17
18.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica u Sanskom Mostu	S rezervom	S rezervom	15
19.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica	Negativno	S rezervom	31
20.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik	S rezervom	S rezervom	10
21.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica	S rezervom	S rezervom	15
22.	Dom zdravlja Mostar	S rezervom	S rezervom	18
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo	S rezervom	S rezervom	28
24.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla	Pozitivno	S rezervom	13
25.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica	Pozitivno	S rezervom	9
26.	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine	Pozitivno	S rezervom	5
27.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja	Pozitivno	S rezervom	15

Tabela 21. Pregled datih mišljenja zavodima, agencijama i javnim ustanovama

U 27 izvještaja o finansijskoj reviziji zavoda, agencija i javnih ustanova za 2021. godinu dato je ukupno 380 preporuka s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sistema internih kontrola.

Napominjemo da su u 18 izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, istaknuta određena pitanja, i to u deset izvještaja u kojima je dato pozitivno mišljenje, sedam izvještaja u kojima je dato mišljenje s rezervom i jednom izvještaju u kojem je dato negativno mišljenje.

Također, istaknuta su određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 23 subjekta, od kojih je 20 uz mišljenja s rezervom i tri uz pozitivna mišljenja.

### 3.7.1 Najvažniji nalazi i preporuke

Revizijom zavoda, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke.

Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Kod velikog broja revidiranih subjekata nisu poduzete dovoljne aktivnosti kako bi se uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu, shodno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji regulišu ovu oblast. Nisu sačinjene mape procesa koje sadrže opise poslovnih procesa koji se realizuju u revidiranim subjektima, način njihovog provođenja, pravila, procedure, kontrole, nadležnosti i odgovornosti potrebne za njihovo realiziranje. Nije vršeno identificiranje i procjena rizika, niti je uspostavljen Registar rizika.

**Dizajnirati i implementirati sistem internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**



- Jedinice za internu reviziju nisu uspostavljene shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

**Uspostaviti jedinicu za internu reviziju shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

- Jedan broj revidiranih subjekata ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama subjekata, ili ne posjeduje dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje poslovnih prostora.

**Osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama, kao i njihovoj vrijednosti, s ciljem realnog iskazivanja imovine u finansijskim izvještajima.**

- Kod većeg broja revidiranih subjekata godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno prema odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

**Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje sredstava i obaveza, usaglasiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem, i provesti potrebna knjigovodstvena evidentiranja za utvrđene razlike, kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

- Kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja vršili su ugovaranje usluga zdravstvene zaštite primjenom kantonalnih propisa i akata koji nisu usklađeni s članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.

**U saradnji sa kantonalnim skupštinama/vladama osigurati da se ugovaranje usluga zdravstvene zaštite provodi putem postupaka javne nabavke, kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.**

- Dio kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršio praćenje i kontrolu izvršenja ugovorenih usluga, što nije u skladu s Jedininstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, kao ni zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite.

**Provoditi kontrolu i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza u vezi s pružanjem zdravstvene zaštite, shodno Jedininstvenoj metodologiji kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova i zaključenim ugovorima.**

- Kod Federalnog zavoda za zapošljavanje realizacija zaključenih, a nerealiziranih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u značajnom iznosu prenesena je u 2022. godinu, iako su za te namjene u Finansijskom planu za 2021. godinu bila osigurana sredstva, što je za posljedicu imalo smanjenje efekata zapošljavanja. Osim toga, navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

**Programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizirala u godini kada su i odobrena.**

- Kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravano je a da prethodno nisu osigurana dodatna finansijska sredstva za njihovo finansiranje. Također, imenovane komisije za izdavanje saglasnosti za liječenje osiguranih osoba FBiH na teret sredstava Fonda solidarnosti pri uvođenju pacijenata u pravo korištenja lijekova nisu primjenjivale Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH.

**Pravo na korištenje lijekova po posebnim programima odobravati po osiguranju dodatnih finansijskih sredstava, shodno Odluci o listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH.**

**Liste čekanja pacijenata voditi na obrascima i sa svim potrebnim podacima, kako je utvrđeno Uputstvom o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa Liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, koje je donio Upravni odbor.**

- Nisu dosljedno primijenjeni Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, posebno u dijelu: priznavanja prihoda po osnovu doniranih namjenskih novčanih sredstava; priznavanja prihoda od prodaje učinaka; procjene neizvjesnosti u vezi stalnosti poslovanja; iskazivanja i mjerenja zaliha; mjerenja cjelokupne grupe stalnih sredstava nakon početnog priznavanja; priznavanja prihoda po osnovu ukidanja rezerviranja, kao i rashoda na ime novih rezerviranja po sudskim sporovima; vršenja procjene postojanja indicija da je vrijednost neke imovine umanjena, odnosno procjene nadoknadivog iznosa.

**Dosljedno primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja, s ciljem istinitog i fer izvještavanja.**

- Nabavke roba i usluga nisu vršene u potpunosti prema procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima Zakona. Planovima javnih nabavki nisu obuhvaćene nabavke određenih roba i usluga, a pojedine nabavke su vršene bez provođenja propisanih procedura javnih nabavki. Za pojedine nabavke tenderska dokumentacija nije sačinjavana nikako ili nije sačinjena na način da sadrži sve neophodne informacije i pojašnjenja koja moraju biti jasno definisana, a na osnovu kojih dobavljači mogu pripremiti svoje ponude. Osim toga, kod jednog dijela revidiranih subjekata planovi javnih nabavki nisu sačinjeni prema stvarnim potrebama i nisu doneseni na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka propisanih Zakonom.

**Plan javnih nabavki sačinjavati u skladu sa stvarnim potrebama, a nabavku roba i usluga provoditi u cijelosti prema procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima Zakona.**

- Prijem zaposlenika na određeno i neodređeno vrijeme bez javnog oglašavanja vršen je primjenom kantonalnih uredbi koje su omogućile pravnim licima prijem zaposlenika bez javnog oglašavanja.



Izvršena je ocjena postupanja po preporukama za 20 subjekata. Od ukupno 352 date preporuke 49% je realizovano, 15% djelimično, a 30% nije realizovano. Za 20 preporuka (6%) nije izvršena ocjena postupanja u najvećoj mjeri zbog toga što su se odnosile na poslovne događaje kojih u revidiranoj godini nije bilo ili je u međuvremenu došlo do izmjene propisa i akata zbog kojih su neprovodive.

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
		Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/ neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	4	10	9	1	<b>24</b>
	<i>postotak</i>	17%	42%	37%	4%	<b>100%</b>
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	10	2	5	1	<b>18</b>
	<i>postotak</i>	56%	11%	27%	6%	<b>100%</b>
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke	16	0	18	1	<b>35</b>
	<i>postotak</i>	46%	0%	51%	3%	<b>100%</b>
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	6	4	7	2	<b>19</b>
	<i>postotak</i>	32%	21%	37%	10%	<b>100%</b>
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	12	5	5	0	<b>22</b>
	<i>postotak</i>	54%	23%	23%	0%	<b>100%</b>
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	7	1	15	0	<b>23</b>
	<i>postotak</i>	31%	4%	65%	0%	<b>100%</b>
7.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	11	1	5	5	<b>22</b>
	<i>postotak</i>	50%	4%	23%	23%	<b>100%</b>
8.	Agencija za vodno područje rijeke Save	9	3	0	2	<b>14</b>
	<i>postotak</i>	64%	22%	0%	14%	<b>100%</b>
9.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	5	1	2	1	<b>9</b>
	<i>postotak</i>	56%	11%	22%	11%	<b>100%</b>
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	5	2	5	0	<b>12</b>
	<i>postotak</i>	42%	16%	42%	0%	<b>100%</b>
11.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	6	2	0	1	<b>9</b>
	<i>postotak</i>	67%	22%	0%	11%	<b>100%</b>
12.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/ Kantona Središnja Bosna Travnik	4	3	1	0	<b>8</b>
	<i>postotak</i>	50%	38%	12%	0%	<b>100%</b>
13.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	13	1	2	0	<b>16</b>
	<i>postotak</i>	81%	6%	13%	0%	<b>100%</b>
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	9	1	3	0	<b>13</b>
	<i>postotak</i>	69%	8%	23%	0%	<b>100%</b>
15.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar	11	0	0	0	<b>11</b>
	<i>postotak</i>	100%	0%	0%	0%	<b>100%</b>
16.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać	6	3	6	0	<b>15</b>
	<i>postotak</i>	40%	20%	40%	0%	<b>100%</b>

17.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reuma“ Fojnica	7	5	5	3	20
	<i>postotak</i>	35%	25%	25%	15%	100%
18.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica u Sanskom Mostu	Nije vršena revizija				
19.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica	15	4	14	1	34
	<i>postotak</i>	44%	12%	41%	3%	100%
20.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik	Nije vršena revizija				
21.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica	Nije vršena revizija				
22.	Dom zdravlja Mostar	Nije vršena revizija				
23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama				
24.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla	Nije vršena revizija				
25.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica	Nije vršena revizija				
26.	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine	3	2	0	0	5
	<i>postotak</i>	60%	40%	0%	0%	100%
27.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja	14	2	5	2	23
	<i>postotak</i>	61%	9%	21%	9%	100%
<b>UKUPNO</b>		<b>173</b>	<b>52</b>	<b>107</b>	<b>20</b>	<b>352</b>
<b>postotak</b>		<b>49%</b>	<b>15%</b>	<b>30%</b>	<b>6%</b>	<b>100%</b>

Tabela 22. Informacije o postupanju po preporukama zavodima, agencijama i javnim ustanovama

Ocjena postupanja po preporukama nije izvršena kod jedne javne ustanove s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo preko deset godina, a preostalih šest subjekata revidirano je prvi put.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2021. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
Federalni zavod za zapošljavanje	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Godišnji finansijski izvještaji za 2021. godinu nisu potpuni s obzirom na to da uz računovodstvene izvještaje nije sačinjena analiza iskaza, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>U prethodnom periodu preko banaka su krajnjim korisnicima (pravnim i fizičkim licima), putem komisionih kredita i pozajmica, plasirana sredstva od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti. Najveći dio ovih sredstava plasiran je putem Razvojne banke FBiH. Po ovom osnovu na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja na datum bilansa iskazan je iznos od 17.803.071 KM koji se odnosi na dospjela potraživanja iz perioda 2001–2013. godine. Iako su banke i Federalni zavod poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava, zbog neobezbjeđenja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita, u skladu sa zaključenim ugovorima, i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"><li>Dugoročna potraživanja po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za date komisione kredite iz prethodnog perioda iskazana su u iznosu od 20.645.776 KM. Ova pozajmljivanja su odobravana u skladu s ugovorima o komisionim poslovima zaključenim s bankama komisionarima (UPI banka – sadašnja Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo, ABS banka – sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo i Investicijska banka FBiH – sadašnja Razvojna banka FBiH), na ime podsticaja zapošljavanja fizičkim i pravnim licima, a rizik povrata plasiranih sredstava snosio je Federalni zavod. Iako su banke i Federalni zavod u prethodnom periodu i tokom 2021. godine poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava, neizvjesna je naplata ovih potraživanja s obzirom na to da je veći dio ocijenjen kao trajno nenaplativ. Upravni odbor Federalnog zavoda je 17. 2. 2022. godine usvojio Sveobuhvatnu informaciju o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2001–2005. godine iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja za zapošljavanje, koja je dostavljena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike 21. 2. 2022. godine na daljnje postupanje, a u kojoj je predloženo da se nenaplativa potraživanja u iznosu od 6.269.056 KM knjigovodstveno otpišu usljed apsolutne nemogućnosti naplate i zastarjelosti potraživanja.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Finansijskim planom za 2021. godinu osigurana sredstva za realizaciju zaključenih, a nerealizovanih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 28.497.732 KM prenesena su u 2022. godinu, što je za posljedicu imalo smanjenje efekata zapošljavanja. Navedeno nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.</li><li>Nije izvršen popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>U 2021. godini, kao ni u prethodnom periodu, resorno Federalno ministarstvo rada i socijalne politike nije vršilo upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada kantonalnih službi za zapošljavanje u pogledu primjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, kako je propisano članom 54. ovog Zakona.</li></ul>
Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja zgrade iskazane u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.686.941 KM sadašnje vrijednosti. Poduzete su aktivnosti na obezbjeđenju te dokumentacije.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Imenovane komisije za izdavanje saglasnosti za liječenje osiguranih osoba FBiH na teret sredstava Fonda solidarnosti pri uvođenju pacijenata u pravo korištenja lijekova nisu primjenjivale Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH, što nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa liste lijekova Fonda solidarnosti;</li><li>Nije obavljan kontinuirani monitoring i periodična evaluacija terapijskog liječenja pacijenata lijekovima sa Liste lijekova Fonda solidarnosti. To nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti i Pravilnikom o bližim kriterijima za izbor lijekova, postupku i načinu izrade liste lijekova Fonda solidarnosti, kao i korištenju lijekova sa liste lijekova Fonda solidarnosti;</li><li>Osigurane osobe u FBiH uvođene su u pravo na korištenje lijekova iz posebnog programa a da prethodno nisu osigurana dodatna finansijska sredstva za njihovo finansiranje, što nije u skladu sa Odlukom o listi lijekova Fonda solidarnosti, a samim tim nije u skladu sa Zakonom o apotekarskoj djelatnosti;</li><li>Plan javnih nabavki lijekova koji se finansiraju iz sredstava Fonda solidarnosti nije sačinjen uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavki, čime nije osigurano transparentno provođenje javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Iako je Zavod poduzeo aktivnosti prema nadležnom ministarstvu, Federalnom ministarstvu finansija i Vladi FBiH vezano za osiguranje potrebnog iznosa sredstava iz Budžeta FBiH za finansiranje Fonda solidarnosti, u 2021. godini nisu obezbijeđena sredstva za njegovo finansiranje u zakonom propisanom iznosu. Prihodi od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje ostvareni su u iznosu od 157.996.702 KM, dok su prihodi iz Budžeta FBiH iznosili 28.500.000 KM, što predstavlja samo 18% sredstava koja su se trebala uplatiti iz Budžeta FBiH u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju;</li></ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>Zavodom od 2015. godine upravlja privremeni Upravni odbor, imenovan na tri mjeseca, što nije u skladu s članom 102. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Navedeno može imati za posljedicu nerješavanje problema iz nadležnosti Zavoda.</li> </ul>
<b>Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zavod ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.940.703 KM sadašnje vrijednosti.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Prilikom izrade i donošenja Finansijskog plana za 2021. godinu i Rebalansa finansijskog plana nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u Županiji Zapadnohercegovačkoj. Također, nisu planirana i izdvojena sredstva obavezne rezerve u visini od 5% ukupnih rashoda ostvarenih u prethodnoj godini u skladu s članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju.</li> <li>Popis imovine i obaveza na 31. 12. 2021. godine, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, nije izvršen u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Zakon o zdravstvenoj zaštiti donesen na kantonalnom nivou nije usklađen sa članom 52. federalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjela ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama BiH i Jedinствenoj metodologiji. Navedeno je imalo za posljedicu da je ugovaranje usluga zdravstvene zaštite vršeno na osnovu odluka o zaključivanju ugovora koje je donio Upravni odbor Zavoda uz saglasnost nadležnog ministra, a ne na osnovu provedenih postupaka javnih nabavki. Osim toga, federalnim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti nije predviđeno osiguranje sredstava za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova u finansijskom planu kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja, već u kantonalnim budžetima, dok je članom 8. kantonalnog Zakona o zdravstvenoj zaštiti definisano da se sredstva za ove namjene osiguravaju, između ostalog, i iz finansijskog plana Zavoda, na osnovu čega se sredstva za ove namjene i planiraju u finansijskom planu Zavoda.</li> </ul>
<b>Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>U okviru građevinskih objekata iskazan je iznos od 277.648 KM sadašnje vrijednosti, koji datira iz ranijeg perioda, za koji nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za navedeni iznos ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilansa.</li> <li>Ne možemo potvrditi iskazano stanje obaveza na 31. 12. 2021. godine s obzirom na to da se značajan dio kratkoročnih obaveza u iznosu od 1.445.417 KM odnosi na obaveze nastale u periodu od 2002. do 2009. godine prema zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, a nije prezentirana dokumentacija o njihovom usaglašavanju, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Zavod nije vršio praćenje i kontrolu izvršenja ugovorenih usluga, niti je sačinio Opći plan kontrole ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite za 2021. godinu, što nije u skladu s Jedinствenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, kao ni sa zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite.</li> <li>Sredstva utrošena za ostale rashode u zdravstvu u iznosu od 537.500 KM, koja se odnose na jednokratne transfere zdravstvenim ustanovama, nisu planirana i dodijeljena na osnovu adekvatne dokumentacije, niti su nam prezentovani kriteriji raspodjele za pojedinačne iznose utvrđene odlukama o isplati novčanih sredstava zdravstvenim ustanovama na području Hercegbosanske županije, koje je donio Upravni odbor. Ne možemo potvrditi da su sredstva utrošena u svrhu pomoći zdravstvenim ustanovama na području Hercegbosanske županije zbog teške finansijske situacije usljed pandemije COVID-19 i da je izvršen nadzor nad njihovim namjenskim utroškom.</li> </ol>

	<p>3. Popis stalnih sredstava (građevinskih objekata) i usaglašavanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem imovine i obaveza na 31. 12. 2021. godine nije izvršeno na način kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Hercegbosanske županije vršeno je na osnovu Odluke o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, koju je donijela Vlada Hercegbosanske županije 27. 3. 2008. godine. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije usklađen s članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.</li> </ul>
<b>Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Prilikom određivanja pripadajućih sredstava i ugovaranja obavljanja zdravstvenih usluga sa zdravstvenim ustanovama na području Kantona za 2021. godinu Zavod nije donio Program zdravstvene zaštite Kantona Sarajevo za 2021. godinu i primijenio propisane Standarde i normative zdravstvene zaštite i Jedinственu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, što nije u skladu sa članovima od 35. do 40. Zakona o zdravstvenom osiguranju i članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti;</li> <li>Planirana sredstva za pružanje deficitarnih usluga zdravstvene zaštite za koje postoje liste čekanja u javnim zdravstvenim ustanovama u iznosu od 1.342.976 KM nisu realizovana, što nije u skladu sa članom 21. Odluke o izvršavanju finansijskog plana Zavoda za 2021. godinu;</li> <li>Zavod sa isporučiocima medicinskih sredstava za 2021. godinu nije zaključio nove ugovore, što nije u skladu sa članovima 19. i 28. Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica u Kantonu Sarajevo na medicinska sredstva iz 2020. godine, već je umjesto toga primjenjivao potpisane ugovore iz ranijeg perioda;</li> <li>Planom javnih nabavki nisu obuhvaćene nabavke ampuliranih lijekova i medicinskih sredstava, iako su sredstva za njihovu realizaciju predviđena Finansijskim planom Zavoda za 2021. godinu. Nabavka ampuliranih lijekova u iznosu od 4.741.291 KM i medicinskih sredstava koja se serijski proizvode u iznosu od najmanje 4.066.458 KM izvršena je bez provođenja propisanih procedura javnih nabavki, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vlada Kantona je u julu 2021. godine donijela Izmjenu i dopunu Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica u Kantonu Sarajevo na medicinska sredstva, kojom je definisala da se ugovaranje sa isporučiocima medicinskih sredstava vrši na osnovu provedenog javnog poziva i da odluku o visini učešća donosi Upravni odbor na osnovu postojeće cijene, promjene cijena na tržištu, uporedne cijene u okruženju i raspoloživih sredstava. Izmjenom i dopunom ove Uredbe ostavljena je mogućnost da se prilikom nabavke medicinskih sredstava postupa u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama;</li> <li>Zavod finansira kapitalna ulaganja u zdravstvene ustanove po osnovu obaveza koje je preuzeo i izmiruje od Kantona Sarajevo (kredit Saudijskog fonda za razvoj), kao i kapitalne izdatke po osnovu informatizacije zdravstvene djelatnosti, iako je finansiranje ovakvih ulaganja i izdataka u zdravstvo isključiva obaveza osnivača;</li> <li>Odlukom o osnivanju Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo definisano je da se Zavod osniva s ciljem ostvarivanja prava i osiguravanja sredstava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i da provodi politiku razvoja i unapređivanja zdravstvene zaštite koja se osigurava obaveznim zdravstvenim osiguranjem. Zavod je u 2021. godini ostvario višak prihoda nad rashodima u iznosu od 13.677.043 KM, dok akumulirani višak prihoda nad rashodima iz ranijih godina, bez sredstava zakonskih rezervi, iznosi 40.792.560 KM.</li> </ul>
<b>Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Nije vršeno knjigovodstveno evidentiranje potraživanja i obaveza proizašlih iz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće procijeniti.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p>

	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dokument okvirnog budžeta nije sačinjen, a prilikom izrade i donošenja Finansijskog plana za 2021. godinu nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH. Također, nisu u skladu s članom 106. Zakona o zdravstvenom osiguranju planirana i izdvojena sredstva obavezne rezerve u propisanom iznosu.</li> <li>2. Nije donesen Program zdravstvene zaštite, nije sačinjen Plan i program kontrola izvršenja zaključenih ugovora o pružanju zdravstvenih usluga iz obaveznog zdravstvenog osiguranja za 2021. godinu, niti je vršeno praćenje i kontrola izvršenja ugovorenih usluga zdravstvene zaštite. Također, nisu obavljani poslovi kontrole propisivanja lijekova sa esencijalne liste lijekova koji se finansiraju iz sredstava Zavoda. Navedeno nije u skladu sa Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove i zaključenim ugovorima o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa zdravstvenim ustanovama.</li> <li>3. Popis obaveza i potraživanja na 31. 12. 2021. godine nije izvršen, što je obaveza propisana odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite za područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde vršeno je na osnovu Odluke Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde o osnovama, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Postupak ugovaranja utvrđen Odlukom nije usklađen s članom 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti kojim je, između ostalog, regulisano da će se dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga provoditi prema propisima o javnim nabavkama.</li> </ul>
<b>Agencija za vodno područje Jadranskog mora</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p>
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nije evidentiran pripadajući iznos (najmanje 5.510.251 KM) potraživanja od pravnih lica po osnovu neizmirenih posebnih vodnih naknada, što nije u skladu sa članom 18. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kontrola obračunavanja i plaćanja posebnih vodnih naknada i pravovremenosti dostavljanja potpunjenih i ovjerenih obrazaca nije vršena u skladu s članom 156. Zakona o vodama i članovima 45. i 46. Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada;</li> <li>2. Za nabavku usluga koje su vršene putem pet pregovaračkih postupaka bez objave obavještenja, ukupne ugovorene vrijednosti od 223.674 KM, nije sačinjena tenderska dokumentacija. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nije imenovano Savjetodavno vijeće vodnog područja Jadranskog mora nakon isteka mandata (januar 2021. godine). Novi saziv Savjetodavnog vijeća nije imenovan, o čemu je Agencija obavijestila Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, koje je dostavilo mišljenje da je potrebno obustaviti aktivnosti na njegovom formiranju jer će se u predstojeće izmjene Zakona o vodama unijeti i izmjene koje se odnose na rad Savjetodavnog vijeća. Do okončanja revizije nije donesen novi Zakon o vodama, niti je imenovano Savjetodavno vijeće vodnog područja Jadranskog mora;</li> <li>• Kontrola pravilnog obračunavanja i plaćanja vodnih naknada na različit način je definisana Zakonom o vodama, kao i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (donesen na osnovu člana 174. Zakona o vodama) u odnosu na Zakon o poreznoj upravi u FBiH u dijelu kontrole pravilnog obračunavanja i plaćanja vodnih naknada. Također, članovi 1. i 3. Zakona o poreznoj upravi nisu međusobno usaglašeni, odnosno u jednom dijelu obuhvaćene su opće vodne naknade, dok su u drugom obuhvaćene i opće i posebne vodne naknade. Navedeno je imalo za posljedicu da kontrola pravilnog obračunavanja i plaćanja posebnih vodnih naknada nije vršena, što je moglo imati uticaja na smanjenu uplatu javnih prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada;</li> <li>• Naknada za regres za godišnji odmor isplaćena je u 2021. godini iznad neoporezivog iznosa za 21.840 KM, što nije primjereno s obzirom na to da se Agencija finansira iz javnih sredstava.</li> </ul>



<p>Agencija za vodno područje rijeke Save</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Iskazana potraživanja po osnovu posebnih vodnih naknada u Glavnoj knjizi Agencije precijenjena su za 8.505.093 KM, odnosno za iznos koji pripada kantonima i Fondu za zaštitu okoliša FBiH, što nije u skladu s članom 18. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Nije imenovano Savjetodavno vijeće vodnog područja rijeke Save nakon isteka mandata (januar 2021. godine). Novi saziv Savjetodavnog vijeća nije imenovan, o čemu je Agencija obavijestila Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, koje je dostavilo mišljenje da je potrebno obustaviti aktivnosti na njegovom formiranju do razmatranja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama koji se nalazi u parlamentarnoj proceduri. Do okončanja revizije nije donesen novi Zakon o vodama, niti je imenovano Savjetodavno vijeće vodnog područja rijeke Save;</li><li>• Kontrola pravilnog obračunavanja i plaćanja vodnih naknada na različit način je definisana Zakonom o vodama, kao i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (donesen na osnovu člana 174. Zakona o vodama) u odnosu na Zakon o Poreznoj upravi FBiH u dijelu kontrole pravilnog obračunavanja i plaćanja vodnih naknada. Također, članovi 1. i 3. Zakona o Poreznoj upravi FBiH nisu međusobno usaglašeni, odnosno u jednom dijelu obuhvaćene su opće vodne naknade, dok su u drugom obuhvaćene i opće i posebne vodne naknade. Navedeno je imalo za posljedica da kontrola pravilnog obračunavanja i plaćanja posebnih vodnih naknada nije vršena, što je moglo imati uticaja na smanjenju uplatu javnih prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada;</li><li>• Za provođenje mjera obavljanja poslova kojima se ostvaruje upravljanje vodama Agencija je u 2021. godini realizovala sredstva u iznosu od 11.420.119 KM, što predstavlja 74% planiranih sredstava za te namjene. Navedeno je jednim dijelom posljedica načina rada, odnosno provedbe ugovorenih aktivnosti općinskih organa na čijem području se izvode radovi, zbog čega nisu u potpunosti ostvareni očekivani efekti na zaštiti od voda, što nije u skladu sa članom 2. Zakona o vodama i članom 4. Zakona o budžetima u FBiH;</li><li>• Naknada za regres za godišnji odmor isplaćena je u 2021. godini iznad neoporezivog iznosa za 82.719 KM, što nije primjereno s obzirom na to da se Agencija finansira iz javnih sredstava;</li><li>• Agencija ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovni prostor koji koristi i koji je iskazan u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 441.408 KM sadašnje vrijednosti.</li></ul>
<p>Županijski zavod za upošljavanje Livno</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Godišnji finansijski izvještaji za 2021. nisu potpuni s obzirom na to da uz računovodstvene izvještaje nije sačinjena analiza iskaza, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovne prostore koje koristi i koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 262.813 KM sadašnje vrijednosti.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u propisanom roku, a Upravno vijeće ga je usvojilo nakon sačinjavanja finansijskih izvještaja za 2021. godinu. Popisom nisu obuhvaćena sva potraživanja i obaveze, kratkoročni plasmani i kratkoročna razgraničenja, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Od 6.129 nezaposlenih osoba na području Hercegbosanske županije na 31. 12. 2021. godine, njih 1.420 nije imalo plaćeno zdravstveno osiguranje Zavoda i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je najvećim dijelom posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju, člana 3.b tačka l) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i člana 5. Zakona o posredovanju pri upošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Hercegbosanske županije, koji propisuju robove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li></ul>

<p>Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Potraživanja po osnovu više isplaćenih sredstava novčane naknade za nezaposlenost u iznosu od 360.916 KM, po osnovu izdatih prvostepenih i drugostepenih rješenja, kao i rješenja o izvršenju, nisu evidentirana u okviru bilansne evidencije u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH;</li> <li>U okviru građevinskih objekata iskazan je iznos od 4.008.397 KM sadašnje vrijednosti, za koji nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje u ranijem periodu, što nije u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za navedeni iznos ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilansa;</li> <li>Ne mogu se potvrditi dugoročni plasmani po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za komisione kredite date u ranijem periodu, jer dospjele kamate po osnovu potraživanja za nenaplaćenu glavicu nisu evidentirane u glavnoj knjizi u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu pet poslovnih prostora, čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine iskazana u iznosu od 6.198.002 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Nije izvršen popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, niti je prezentovana dokumentacija o usaglašavanju knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Od 57.965 nezaposlenih osoba na području Kantona Sarajevo u decembru 2021. godine njih 12.164 nisu imale plaćeno zdravstveno osiguranje Službe i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je najvećim dijelom posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 3.b. tačka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li> <li>Planirana sredstva po programima zapošljavanja iz 2021. godine iznose 18.253.965 KM, dok je realizacija ovih programa 1.678.711 KM, što predstavlja izvršenje od 9,2%. Manja realizacija programa u odnosu na planirana sredstva rezultat je kasnog usvajanja programa mjera od Vlade Kantona u odnosu na Finansijski plan, kasnog otpočinjanja neophodnih procedura, kao i činjenice da u većini slučajeva korisnici sredstava nisu dostavljali potrebnu dokumentaciju u ugovorenom roku.</li> </ul>
<p>Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu četiri poslovna prostora čija je nabavna vrijednost u Bilansu stanja na 31. 12. 2021. godine iskazana u iznosu od 2.052.432 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Nije osigurana transparentnost prilikom zapošljavanja 15 radnika na neodređeno vrijeme i jednak pristup informacijama svim nezaposlenim osobama koje su ispunjavale potrebne uslove za upražnjena radna mjesta, jer na web-stranici nije objavljena Procedura o provođenju postupka prijema u radni odnos putem javnog oglasa u Službi, kojom se propisuje postupak izbora kandidata. Navedeno nije u skladu s odredbama Statuta. Također, s obzirom na to da su ovi zaposlenici prethodno bili u radnom odnosu na određeno vrijeme i imali pristup Proceduri, to upućuje na pogodovanje u zapošljavanju.</li> <li>Otkazi ugovora o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu zaposlenicima Službe izvršeni su pozivajući se na izmjene i dopune Pravilnika o radu, iako u najvećem broju slučajeva nije došlo do organizacijske izmjene, što je jedan od uslova predviđen za otkazivanje ugovora o radu. Pored toga, pojedini ugovori o radu za ista radna mjesta zaključeni su a da zaposlenje prethodno nije ponuđeno radnicima čiji su ugovori o radu otkazani. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o radu. Izmjene ugovora o radu u pojedinim slučajevima za rezultat su imale degradaciju i unapređenja bez dokumentacije koja bi potvrdila njihovu opravdanost.</li> </ol>





	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Vlada Tuzlanskog kantona donijela je Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu, kojom je omogućila zavodima, agencijama, direkcijama, organizacijama pod drugim nazivom, pravnim osobama sa javnim ovlaštenjima na teritoriji Tuzlanskog kantona, grada ili općine, kao i u javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Kanton, grad ili općina, te u privrednim društvima u kojima Kanton, grad ili općina učestvuje sa više od 50% ukupnog kapitala, prijem u radni odnos na određeno vrijeme najduže do šest mjeseci, jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto. Služba je po ovom osnovu u toku 2021. godine primila u radni odnos na određeno vrijeme ukupno 16 zaposlenika.</li><li>Planirana sredstva po programima zapošljavanja iz 2021. godine iznose 385.280 KM, dok je realizacija ovih programa 48.037 KM, što predstavlja izvršenje od 12,5%. Manja realizacija programa u odnosu na planirana sredstva rezultat je kasnog usvajanja budžeta kantona, kasnog zaključivanja sporazuma, a samim tim i donošenja programa zapošljavanja, te ostale neophodne procedure prije nego što započne realizacija projekata.</li></ul>
<p><b>Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna Travnik</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovne prostore koje koristi u Jajcu i Donjem Vakufu, koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 290.556 KM sadašnje vrijednosti.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Od 32.753 nezaposlene osobe na području Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna, u novembru 2021. godine njih čak 18.459 nije imalo plaćeno zdravstveno osiguranje Službe i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 3.b. tačka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li></ul>
<p><b>Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Za poslovni prostor iskazan u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 91.788 KM sadašnje vrijednosti Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Plan javnih nabavki ne sadrži informacije o broju, vrsti i procijenjenim vrijednostima pojedinačnih postupaka nabavki. Nije donesen na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka propisanih Zakonom o javnim nabavkama, kako bi se osiguralo transparentno i ekonomično trošenje sredstava. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o budžetima u FBiH.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Od 52.365 nezaposlenih osoba na području Zeničko-dobojskog kantona na 31. 12. 2021. godine njih 9.523 nisu imale plaćeno zdravstveno osiguranje i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 3.b tačka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li></ul>
<p><b>Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovni prostor koji koristi i koji je iskazan u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 48.469 KM sadašnje vrijednosti.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Godišnjim popisom nisu obuhvaćene obaveze, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem obaveza, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li></ol>

	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Naknade po osnovu rada zaposlenima za regres i vjerske praznike u iznosu od 23.623 KM isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Služba finansira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za zapošljavanje, smatramo da njihova isplata u navedenim iznosima nije primjerena. Također, skrećemo pažnju na to da je, u skladu s odredbama Pravilnika o radu Službe, regres obračunat i isplaćen u visini od 70% plaće svakog zaposlenika. Smatramo da to nije primjereno, budući da se radi o naknadi troškova zaposlenih koju bi svaki zaposlenik trebao ostvariti u istom iznosu.</li> <li>Od 10.852 nezaposlene osobe na području Županije Zapadnohercegovačke na 31. 12. 2021. godine, njih 2.078 nije imalo plaćeno zdravstveno osiguranje i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je najvećim dijelom posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 3.b. tačka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li> </ul>
<p><b>Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za pet poslovnih prostora koje koristi i koji su evidentirani u poslovnim knjigama u okviru građevinskih objekata na 31. 12. 2021. godine, ukupne sadašnje vrijednosti 431.749 KM, kao ni za poslovni prostor evidentiran na sredstvima van upotrebe, koji ne koristi, sadašnje vrijednosti u iznosu od 568.910 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Od 29.811 nezaposlenih osoba na području Hercegovačko-neretvanskog kantona u decembru 2021. godine njih 5.418 nije imalo plaćeno zdravstveno osiguranje Službe i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 3.b. tačka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li> <li>Naknade po osnovu rada zaposlenima za regres (74.799 KM) i vjerske i državne praznike (86.500 KM) isplaćene su iznad zakonski propisanog neoporezivog iznosa na koji su obračunati i isplaćeni puni porezi i doprinosi. S obzirom na to da se Služba finansira najvećim dijelom iz uplate doprinosa za zapošljavanje, smatramo da njihova isplata u navedenim iznosima nije primjerena.</li> </ul>
<p><b>Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Služba nije evidentirala sva kratkoročna potraživanja, niti je poduzimala sve zakonom propisane radnje radi naplate ili eventualnog otpisa potraživanja, zbog čega ne možemo potvrditi iskazano stanje potraživanja u iznosu od 477.074 KM. Također, ne možemo potvrditi ni iskazani iznos dugoročnih potraživanja po osnovu izvršenih plasmana od 517.284 KM. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>Ne možemo potvrditi iskazano stanje stalnih sredstava u Glavnoj knjizi u iznosu od 253.666 KM, što se odnosi na sadašnju vrijednost poslovnog prostora nad kojim Služba nema pravo vlasništva. Također je utvrđena neusaglašenost iskazanog stanja stalnih sredstava u Glavnoj knjizi i pomoćnoj evidenciji stalnih sredstava, kao i neusaglašenost iskazanog iznosa stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava u Glavnoj knjizi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH;</li> <li>U finansijskim izvještajima iskazane su obaveze po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba u iznosu od 29.826.960 KM, što je manje za 37.788.770 KM u odnosu na obaveze prema evidencijama Porezne uprave FBiH. Služba nije postupila po Rješenju Porezne uprave FBiH od 15. 11. 2005. godine, kojim je naloženo plaćanje utvrđenih obaveza po navedenom osnovu, zbog čega se osnovni dug povećavao.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p>

	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>U Jedinствeni račun trezora nije uključen transakcijski račun Službe otvoren kod NLB banke d.d. Sarajevo, a u Glavnoj knjizi trezora nisu evidentirane transakcije koje proizilaze iz poslovnih promjena na ovom računu, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.</li> <li>Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u propisanom roku, a Upravni odbor ga je usvojio nakon sačinjavanja finansijskih izvještaja za 2021. godinu. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Iako je trebala, Vlada Unsko-sanskog kantona nije imenovala Nadzorni odbor Službe, što nije u skladu s članom 8. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i članom 28. Statuta;</li> <li>Od 32.974 nezaposlene osobe na području Unsko-sanskog kantona u novembru 2021. godine njih čak 12.732 nisu imale plaćeno zdravstveno osiguranje Službe i mogućnost dobivanja zdravstvene legitimacije. Navedeno je posljedica primjene člana 19. Zakona o zdravstvenom osiguranju i člana 3.b, tačka I) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji propisuju rokove u kojima se nezaposlene osobe moraju prijavljivati nadležnim službama za zapošljavanje nakon prestanka radnog odnosa ili gubljenja statusa učenika ili redovnog studenta i sl., s ciljem ostvarivanja propisanih prava.</li> </ul>
<p><b>Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Za zemljište iskazano u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 3.430.900 KM Reumal ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu;</li> <li>Vrijednost osnovnog kapitala nije usaglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u finansijskim izvještajima na 31. 12. 2021. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 21.178.980 KM, a u Rješenju o upisu u sudski registar u iznosu od 42.045.397 KM.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Reumal nije postupio u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu donošenja Plana javnih nabavki za 2021. godinu i provođenja postupaka za robe i usluge koje nisu namijenjene daljnjoj prodaji.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>U toku 2019. godine Reumal je pokrenuo sudski spor protiv NCF-a d.o.o. Fojnica i Privredne banke d.d. Sarajevo za ništavnost ugovora za sudužništvo, koji je potpisan bez saglasnosti osnivača Reumala, a ročište po pokrenutom sporu nije održano. Po osnovu Ugovora o sudužništvu Reumal je isplatio banci dospjele obaveze za period od 2016. do 2021. godine u iznosu od 1.973.788 KM.</li> </ul>
<p><b>Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica u Sanskom Mostu</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Priznavanje prihoda po osnovu doniranih namjenskih novčanih sredstava od Federalnog ministarstva zdravstva povezanih s imovinom, u iznosu od 210.000 KM, nije izvršeno u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, što je imalo za posljedicu da su poslovni prihodi i finansijski rezultat tekućeg perioda precijenjeni za navedeni iznos.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Bolnica ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za građevinske objekte koje koristi i koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 4.093.006 KM sadašnje vrijednosti.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Obračun i isplata plaća zaposlenika vršen je primjenom koeficijentata složenosti poslova i neto satnice koji su se utvrđivali tokom godine u zavisnosti od raspoloživih sredstava, što nije u skladu s Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na teritoriji Unsko-sanskog kantona;</li> <li>Nije uspostavljena pomoćna knjiga (materijalno knjigovodstvo) zaliha, a evidentiranje utroška sirovina i materijala (lijekova, medicinskog i sanitetskog potrošnog materijala i prehrambenih proizvoda) nije izvršeno u momentu nastanka poslovnog događaja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Navedeno je imalo za posljedicu da Bolnica ne raspolaže analitičkim evidencijama sirovina i materijala, koje bi predstavljale osnovu za knjigovodstveno evidentiranje zaliha u poslovnim knjigama Bolnice;</li> </ol>

	<p>3. Na datum bilansa nije proveden sveobuhvatan popis, s obzirom na to da njime nisu obuhvaćene zalihe lijekova, sanitetskog i medicinskog potrošnog materijala, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vlada Unsko-sanskog kantona nije imenovala Upravni odbor Bolnice u skladu s članom 64. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članom 38. Statuta. Bolnica je u periodu od 30. 3. 2020. do 17. 5. 2021. godine funkcionisala bez Upravnog odbora, a od 17. 5. 2021. do 17. 8. 2021. godine s privremenim Upravnim odborom. Vlada Unsko-sanskog kantona je 9. 9. 2021. godine imenovala Upravni odbor u nepotpunom sazivu, koji je, kao takav, donosio sve odluke. Privremeni upravni odbor u punom sazivu imenovan je 28. 7. 2022. godine.</li> </ul>
<p><b>Javna ustanova</b> <b>Kantonalna bolnica</b> <b>Zenica</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Priznavanje prihoda po osnovu donacija od Vlade Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 1.073.479 KM nije izvršeno na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i ostvarenih prihoda, što nije u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje. Navedeno je imalo za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat precijenjeni;</li> <li>Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Ustanove nije izvršila procjenu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupila u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 - Presentacija finansijskih izvještaja. Na 31. 12. 2021. godine akumulirani gubitak do visine kapitala iz ranijeg perioda iznosio je 12.133.294 KM, ukupne obaveze 20.439.346 KM, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi 17.772.679 KM, dok je tekuća imovina iznosila 12.482.807 KM. Navedeno ukazuje na to da Ustanova tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima;</li> <li>Zalihe sirovina i materijala u ukupnom iznosu od 3.615.931 KM nisu iskazane u skladu sa zahtjevima paragrafa 9. MRS-a 2 - Zalihe. Ustanova ne prati ročnu strukturu svih zaliha, niti utvrđuje neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa, radi pravilnog mjerenja vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima standarda. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati;</li> <li>Stalna sredstva su precijenjena za 980.000 KM, što se odnosi na sadašnju vrijednost građevinskih objekata koje Ustanova ne koristi i za koje nema pravo korištenja. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i zahtjevima Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje;</li> <li>U okviru građevinskih objekata iskazan je iznos od 90.018 KM sadašnje vrijednosti (stan) koji datira iz ranijeg perioda, za koji nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, što nije u skladu s članom 11. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za navedeni iznos ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilansa.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Za poslovni prostor iskazan u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 317.215 KM sadašnje vrijednosti (zgrada bivšeg stacionara Željezare Zenica) Ustanova ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Ustanova je obračunala i isplatila naknadu za regres u iznosu od 725.783 KM, iako je poslovala s gubitkom u prethodnoj godini, što nije u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u zdravstvu na području Zeničko-dobojskog kantona, Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u djelatnosti doktora medicine i stomatologije na području Zeničko-dobojskog kantona i Pravilnika o radu Ustanove;</li> <li>Plan javnih nabavki Ustanove za 2021. godinu nije sačinjen u skladu sa stvarnim potrebama, što je imalo za posljedicu neefikasno provođenje i dijeljenje postupaka. Navedeno nije u skladu s članovima 3. i 15. Zakona o javnim nabavkama;</li> <li>Popis imovine i obaveza (građevinskih objekata, potraživanja od kupaca, drugih kratkoročnih potraživanja, obaveza prema dobavljačima, pasivnih vremenskih razgraničenja i tuđe robe) i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol>



	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u toku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, koja je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije omogućila prijem u radni odnos bez obaveznog javnog oglašavanja. Uredbom nije definisano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme. Uredba, kao i njene izmjene i dopune, na različit način tretira zapošljavanje u javnim zdravstvenim ustanovama tokom trajanja pandemije COVID-19. Ustanova je po ovom osnovu u toku 2021. godine primila u radni odnos ukupno 590 zaposlenika, od čega 58 (većinom medicinski kadar) na period duži od 120 dana, a 40 na neodređeno vrijeme;</li><li>• Odredbama člana 41. Zakona o ustanovama definisano je da osnivač supsidijarno odgovara za obaveze ustanove i da je dužan pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna. Odlukom o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica, definisano je da za svoje obaveze Ustanova odgovara sredstvima kojima raspolaže i da osnivač ne odgovara za njene obaveze. Ova Odluka nije u skladu s članom 41. Zakona o ustanovama u dijelu definisanja obaveza osnivača za pokriće viška rashoda nad prihodima koji je ostvarila Ustanova. Akumulirani gubitak do visine kapitala iskazan je na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 12.133.293 KM. Nije prezentirano da je osnivač (Vlada Zeničko-dobojskog kantona) poduzimao bilo kakve aktivnosti na pokriću iskazanog akumuliranog gubitka ranijih godina.</li></ul>
<p><b>Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Ne možemo potvrditi iskazani kapital u iznosu od 1.936.166 KM jer nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje, niti je iskazani kapital usaglašen sa sudskim registrom. To nije u skladu sa članom 11. Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje.</li></ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Nije izvršen popis dijela imovine i kapitala (zemljišta, investicija u toku, datih avansa za građevinske objekte i kapitala), kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li><li>2. Ugovor za nabavku CT aparata u iznosu od 702.000 KM izmijenjen je u odnosu na uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom u dijelu rokova za isporuku i plaćanje, što nije u skladu sa članom 72. Zakona o javnim nabavkama.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Vlada Kantona je u decembru 2020. godine donijela Izmjenu i dopunu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Srednjobosanskom kantonu, kojom je javnim zdravstvenim ustanovama sa područja Kantona data mogućnost prijema u radni odnos na određeno vrijeme bez raspisivanja javnog oglasa, a najduže dok je na teritoriji FBiH na snazi Naredba federalnog ministra zdravstva o proglašenju epidemije zarazne bolesti COVID-19. Ustanova je po ovom osnovu u toku 2021. godine primila u radni odnos na određeno vrijeme 20 zaposlenika bez javnog oglašavanja (13 zaposlenika na period od šest mjeseci jednokratno i sedam zaposlenika na šest mjeseci u dva navrata, odnosno u ukupnom trajanju od 12 mjeseci).</li></ul>
<p><b>Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Beganović“ Gračanica</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje:</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Građevinski objekti i zemljišta iskazani su više za 2.142.470 KM, što je posljedica primjene modela revalorizacije kao načina mjerenja dijela stalnih sredstava, dok se sva ostala stalna sredstva vode po modelu troška. Nije donesen akt o izboru računovodstvene politike za mjerenje nakon početnog priznavanja ovih stalnih sredstava po modelu revalorizacije. Navedeno nije u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, što je za posljedicu imalo da su stalna sredstva i revalorizacijske rezerve precijenjene za navedeni iznos.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Bolnica nije upisana u zemljišnim knjigama kao vlasnik svih nekretnina koje koristi. Nekretnine koje koristi uknjižene su na osnovu zaključenog ugovora između Bolnice i Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Gračanica.</li></ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Popis imovine i obaveza (potraživanja, obaveza, sitnog inventara i autoguma) nije izvršen, kao ni usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Upravni odbor usvojio je izvještaj o provedenom popisu nakon sačinjavanja finansijskih izvještaja za 2021. godinu.</li></ol>

	<p>Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>2. Nabavka pojedinih lijekova u iznosu od 66.332 KM izvršena je bez provođenja propisanih procedura javnih nabavki i zaključenog ugovora, te je izvršeno dijeljenje postupka javne nabavke lijekova i medicinskog potrošnog materijala. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</p>
<b>Dom zdravlja Mostar</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prihodi od prodaje učinaka u iznosu od 72.658 KM priznati su u 2021. godini, iako se nismo mogli uvjeriti da su usluge sistematskih pregleda izvršene u 2021. godini u skladu s odredbama MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima. To je imalo za posljedicu da su prihodi i finansijski rezultat tekućeg perioda precijenjeni za navedeni iznos.</li> <li>2. Priznavanje prihoda po osnovu Odluke Grada Mostara broj 02-40-12/21 od 27. 12. 2021. godine (donacija namjenskih novčanih sredstava povezanih s imovinom), u iznosu od 200.000 KM, nije izvršeno u skladu s odredbama MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, što je imalo za posljedicu da su poslovni prihodi i finansijski rezultat tekućeg perioda precijenjeni za navedeni iznos.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 4.222.310 KM sadašnje vrijednosti. Tokom 2021. godine nisu poduzimane aktivnosti na obezbjeđenju navedene dokumentacije.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Finansijski plan, plan rada i razvoja i godišnji program rada za 2021. godinu nisu sačinjeni, a samim tim Upravni odbor nije ih odobrio, što nije u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Statuta Ustanove.</li> </ol>
<b>Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ne može se potvrditi da je priznavanje prihoda po osnovu ukidanja rezervisanja, kao i rashoda na ime novih rezervisanja po sudskim sporovima izvršeno uz dosljednu primjenu MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Navedeno je imalo uticaja na finansijski rezultat koji nismo u mogućnosti kvantificirati.</li> <li>2. Utvrđena je neusaglašenost bilansnih pozicija sadašnje vrijednosti doniranih stalnih sredstava i odloženog prihoda iz osnova doniranih stalnih sredstava u iznosu od 1.652.933 KM, zbog čega ne možemo potvrditi da je knjigovodstveno evidentiranje doniranih stalnih sredstava i novčanih donacija za nabavku stalnih sredstava izvršeno u skladu sa zahtjevima MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ustanova ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja poslovnih prostora iskazanih u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 18.579.488 KM sadašnje vrijednosti. Tokom 2021. godine nisu poduzimane aktivnosti na obezbjeđenju navedene dokumentacije.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pravilnik o radu Ustanove, sa izmjenama i dopunama, nije bio usklađen s odredbama Zakona o plaćama i naknadama članova organa upravljanja i drugih organa institucija Kantona Sarajevo, kantonalnih javnih preduzeća i javnih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo u dijelu položajnog dodatka direktora. Pored toga, obračun i isplata plaća za 91 zaposlenika iz oblasti zdravstva vršila se na osnovu posebne Odluke generalnog direktora, što nije u skladu sa Statutom i članovima od 55. do 65. Pravilnika o radu.</li> <li>2. Upravni odbor nije u propisanom roku usvojio Program rada i Finansijski plan Ustanove za 2021. godinu, što nije u skladu s Odlukom o metodologiji izrade godišnjih programa rada sa finansijskim planom i izvještaja o radu i finansijskom poslovanju javnih zdravstvenih ustanova na području Kantona Sarajevo, donesenom na osnovu Zakona o ustanovama.</li> <li>3. Plan javnih nabavki Ustanove za 2021. godinu nije sačinjen u skladu sa stvarnim potrebama, što je imalo za posljedicu neefikasno provođenje i dijeljenje postupaka javnih nabavki. Navedeno nije u skladu s članovima 3. i 15. Zakona o javnim nabavkama.</li> <li>4. Popisom sredstava i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje i nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol>



	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Pravilnikom o radu Ustanove nije utvrđena adekvatna organizacija i sistematizacija radnih mjesta. Broj i raspored medicinskog kadra nije sistematizovan po domovima zdravlja, već za sve domove zdravlja zajednički na nivou Ustanove, što smo obavljenom revizijom prepoznali kao nedostatak budući da postoji problem upravljanja kadrovima i važnim poslovnim procesima povezanim s materijalnim resursima čije osiguranje je preduslov za efikasno pružanje zdravstvenih usluga osiguranim licima.</li> <li>Ustanova nije koristila odobrena sredstva za nove specijalizacije u 2021. godini, što nije u skladu s odobrenim Planom specijalizacija i subspecijalizacija zdravstvenih radnika Kantona Sarajevo koji je donesen u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. S obzirom na to da je konkursna procedura za dodjelu specijalizacija za doktore medicine pokrenuta tek na kraju godine, kašnjenje u dodjeli specijalizacija može imati uticaja na kvalitet pružanja zdravstvenih usluga u narednom periodu.</li> <li>Stomatološki materijal nije nabavljan u dovoljnim količinama i uz poštovanje ugovorenih rokova, niti su u skladu sa zahtjevima stomatoloških službi pravovremeno i redovno vršene popravke stomatološke opreme i njeno servisiranje, što je imalo uticaja na pružanje stomatoloških usluga u potrebnom obimu.</li> </ul>
<p>Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ustanova nije upisana u zemljišnim knjigama kao vlasnik svih nepokretnosti koje koristi. Građevinski objekti u državnom vlasništvu nabavne vrijednosti u iznosu od najmanje 1.534.043 KM evidentirani su u poslovnim knjigama na osnovu Odluke Općinskog vijeća o osnivanju Ustanove, kojom su joj ovi objekti dati na korištenje. Prema prezentiranoj dokumentaciji, Ustanova je u prethodnom periodu poduzimala aktivnosti s ciljem rješavanja imovinskopravnih odnosa, ali u revidiranoj godini nije bilo promjena po ovom pitanju.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Nije vršen obračun i isplata plaća i naknada u skladu s odredbama Zakona o radu i Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva na području Tuzlanskog kantona u dijelu obračuna plaće za noćni rad za vrijeme godišnjeg odmora, isplate stimulacija za rad u drugim zdravstvenim ustanovama i isplate novčanih sredstava zaposlenicima Ustanove povodom međunarodnog praznika.</li> <li>Plan javnih nabavki nije sačinjen na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka propisanih Zakonom o javnim nabavkama, kako bi se osiguralo ekonomično trošenje sredstava. Postupci javnih nabavki ugovorene vrijednosti u iznosu od najmanje 186.964 KM provedeni su a da prethodno nisu ispunjeni uslovi za njihovo pokretanje propisani Zakonom. Također, odabir postupaka nije vršen u skladu sa Zakonom s obzirom na to da je izvršeno dijeljenje postupaka ugovorene vrijednosti u iznosu od najmanje 75.069 KM.</li> </ol>
<p>Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava utvrđenim popisom, zbog čega ne možemo potvrditi da je popis stalnih sredstava izvršen kako je to predviđeno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u toku 2020. godine donijela Izmjenu Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu, koja je ustanovama iz oblasti zdravstva u vrijeme prirodne nesreće i epidemije omogućila prijem u radni odnos bez obaveznog javnog oglašavanja. Uredbom nije definisano da li se ovaj izuzetak odnosi na prijem u radni odnos na određeno ili na neodređeno vrijeme. Uredba, kao i njene izmjene i dopune, na različit način tretira zapošljavanje u javnim zdravstvenim ustanovama tokom pandemije COVID-19. Ustanova je po ovom osnovu u toku 2021. godine primila u radni odnos na određeno vrijeme ukupno 44 zaposlenika, od čega 26 (većinom medicinski kadar) na period duži od 120 dana.</li> </ul>
<p>Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p>

	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Planiranje i realizacija plana nadgledanja imalaca FERK-ovih dozvola za rad nije u skladu sa Zakonom o električnoj energiji u FBiH, Zakonom o naftnim derivatima u FBiH i Zakonom o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije s obzirom na to da je od 474 izdate dozvole planirano 17 nadzora, a izvršeno samo šest.</p>
<b>Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno</b></p>
	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Institut ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu prostora koje koristi (poslovni prostori u Sarajevu, Tuzli, Mostaru i Zenici), koji su iskazani u poslovnim knjigama na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 1.063.520 KM sadašnje vrijednosti.</li> </ul>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p>
<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Godišnjim popisom nisu obuhvaćena nematerijalna stalna sredstva, kratkoročne obaveze, dio potraživanja, aktivna i pasivna vremenska razgraničenja, vanbilansna evidencija i djela likovne umjetnosti, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem ove imovine i obaveza, što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• U 2021. godini Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata, Federalno ministarstvo pravde i Federalno ministarstvo finansija nisu vršili nadzor nad zakonitošću rada Instituta, svako u okviru svojih mjerodavnosti, kako je propisano članom 29. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.</li> </ul>	

Tabela 23. Pregled revidiranih zavoda, agencija i javnih ustanova, s datim mišljenjima



### 3.8 Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu

U izvještajnom periodu obavljena je revizija 21 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu,<sup>15</sup> i to: sedam preduzeća u kojima Federacija BiH ima većinsko učešće u kapitalu, četiri kantonalna šumskoprivredna društva, osam komunalnih preduzeća i dva aerodroma. Kod osam subjekata revizija je obavljena prvi put.

Planirana revizija finansijskih izvještaja „Naftnih terminala Federacije BiH“ d.o.o. Ploče za 2021. godinu nije obavljena jer Ured za reviziju nije dobio traženu dokumentaciju, zbog čega je donesen Zaključak o privremenoj obustavi ove revizije, do sticanja uslova za njen nastavak.

U nastavku je pregled ostvarenih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka i finansijskog rezultata za 2021. godinu kod revidiranih subjekata:

(u KM)

Redni broj	Revidirani subjekti	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Neto dobit/gubitak
1	2	3	4	5
1.	ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići	33.011.242	32.978.628	26.148
2.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde	54.271.730	42.005.100	11.070.328
3.	BINAS d.d. Bugojno	1.663.817	7.694.746	(6.030.929)
4.	KJKP ViK d.o.o. Sarajevo	53.496.522	66.786.459	(13.289.937)
5.	JP Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o.	7.705.778	9.269.974	(1.564.196)
6.	KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	17.135.035	16.861.967	273.068
7.	JP „Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	2.503.324	3.406.054	(902.730)
8.	Energoinvest d.d. Sarajevo	173.487.070	173.079.679	407.391
9.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo	60.703.123	50.482.740	9.166.581
10.	JP Vodovod Tuzla	15.433.170	15.103.295	329.875
11.	JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar	824.793	700.585	111.957
12.	JP „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko	4.546.756	4.481.935	64.821
13.	JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica	14.192.057	13.296.522	815.339
14.	JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama	2.981.572	2.927.058	44.517
15.	JKP Komunalno d.o.o. Livno	3.070.717	3.363.859	(293.142)
16.	JP „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj	16.932.223	18.262.993	(1.330.770)
17.	JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo	60.473.932	60.473.932	0
18.	KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo	102.741.841	101.526.611	1.060.305
19.	Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići	1.157.321	1.866.783	(709.826)
20.	JKP Vodovod d.o.o. Cazin	4.378.293	4.611.842	(233.549)
21.	JP ViK d.o.o. Zenica	7.629.292	7.335.883	293.409
	<b>UKUPNO</b>	<b>638.339.608</b>	<b>636.516.645</b>	<b>(691.340)</b>

Tabela 24. Pregled finansijskih pokazatelja revidiranih preduzeća

U nastavku je pregled datih mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti sa zakonskim propisima revidiranih preduzeća, kao i broj datih preporuka za 2021. godinu:

Red. br.	Revidirani subjekti	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5
1.	ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići	Negativno	Negativno	27
2.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde	S rezervom	S rezervom	9
3.	BINAS d.d. Bugojno	Negativno	Negativno	29
4.	KJKP ViK d.o.o. Sarajevo	Negativno	S rezervom	25

<sup>15</sup> Nadležnost Ureda za reviziju obuhvata i preduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više (Zakon o reviziji institucija u FBiH, član 11. stav 3).

5.	JP Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o.	Negativno	Negativno	25
6.	KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	Negativno	Negativno	24
7.	JP „Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	Negativno	S rezervom	12
8.	Energoinvest d.d. Sarajevo	Negativno	S rezervom	17
9.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	11
10.	JP „Vodovod“ d.o.o. Tuzla	S rezervom	S rezervom	18
11.	JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar	S rezervom	Negativno	15
12.	JP „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko	S rezervom	S rezervom	18
13.	JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica	S rezervom	S rezervom	12
14.	JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama	S rezervom	S rezervom	20
15.	JKP Komunalno d.o.o. Livno	s rezervom	Negativno	23
16.	JP „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj	S rezervom	Negativno	22
17.	JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	15
18.	KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo	S rezervom	S rezervom	10
19.	Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići	Negativno	S rezervom	19
20.	JKP Vodovod d.o.o. Cazin	S rezervom	S rezervom	16
21.	JP ViK d.o.o. Zenica	S rezervom	S rezervom	10

Tabela 25. Pregled datih mišljenja i broja preporuka preduzećima

Napominjemo da je u sedam izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja. Skrenuta je pažnja u četiri izvještaja u kojima je dato mišljenje s rezervom i u tri u kojima je dato negativno mišljenje.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 13 subjekata, od kojih je osam uz mišljenje s rezervom i pet uz negativno mišljenje.

### 3.8.1 Najvažniji nalazi i preporuke

U nastavku je pregled najvažnijih nalaza koji su utvrđeni prilikom obavljanja revizija preduzeća, te datih preporuka:

- Određeni broj preduzeća nije, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, uspostavio funkcionalan sistem internih kontrola po COSO modelu. Veliki broj internih akata nije usklađen sa zakonskim propisima ili nisu nikako doneseni, te se ne vrši procjena rizika.

**Uspostaviti sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.**

- Nije se uspostavilo i osiguralo funkcionisanje odjela interne revizije kao ključnog elementa internog nadzora kojim se osigurava sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

**Uspostaviti i osigurati funkcionisanje odjela interne revizije, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.**

- Trogodišnji plan poslovanja nije donesen shodno odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, kako bi predstavljao osnovu za izvršenje poslovnih aktivnosti za period na koji se odnosi.

**Izraditi trogodišnji plan poslovanja, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.**

- Kod određenih preduzeća prijem zaposlenika u radni odnos nije vršen u skladu sa Zakonom o radu, koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja, već su primjenjivana izuzeća, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja. Međutim, ni primjena izuzeća shodno Uredbi nije ispoštovana s obzirom na to da su društva zaključivala nove ugovore sa istim osobama i nakon isteka roka koji je dozvoljen Uredbom.

**Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos.**

- Ugovori o djelu zaključivani su za sistematizirana radna mjesta.

**Ugovore o djelu zaključivati za poslove koji ne predstavljaju redovne poslove i ne predstavljaju sistematizovana radna mjesta.**

- Nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, prihodi, rashodi, finansijski rezultat, a samim tim ni kapital.

**Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja obavezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

#### **Najčešći propusti u primjeni MRS-a i MSFI-ja:**

- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni.

**Za potraživanja izvršiti procjenu očekivanih kreditnih gubitaka, u skladu sa MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti, radi fer i tačnog iskazivanja imovine (potraživanja) i finansijskog rezultata.**

- Na datum bilansa nije vršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama MRS-a 36 – Umanjenje imovine, koje nalažu da se na kraju svakog izvještajnog perioda procijeni postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, što za posljedicu ima da se vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. Potrebno je istaći da određena preduzeća ulaganja u investicije u toku vode duži period, a da nije izvršena procjena nadoknadivih ulaganja.

**Na datum bilansa vršiti procjenu umanjenja vrijednosti sredstava, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u bilansu stanja, u skladu sa zahtjevima MSFI-ja.**

- Kod određenog broja preduzeća nije se mogla potvrditi vrijednost zaliha jer Društva ne prate ročnu strukturu zaliha, niti su vršila vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu s MRS-om 2 – Zalihe, prema kojem se zalihe vrednuju po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, zavisno od toga koja je niža.

**Vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha materijala vršiti u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja njihove vrijednosti.**

- Određeni broj preduzeća nema uspostavljeno materijalno knjigovodstvo, te nema adekvatnu evidenciju o kretanju zaliha, niti su zalihe vrednovane u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, a samim tim nije realno iskazana imovina ni finansijski rezultat.

**Uspostaviti materijalno knjigovodstvo u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

- Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova nisu vršena u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada preduzeća imaju sadašnju obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

**Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova vršiti u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja.**

- Bilješke uz finansijske izvještaje za dio preduzeća nisu sastavljane u skladu s tačkom 25 MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, niti je menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja procijenio i objavio sposobnost preduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu.

**Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu s MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja.**

- Za isplaćene plaće nisu blagovremeno uplaćene obaveze po osnovu doprinosa za penziona i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa i Zakonom o javnim preduzećima.

**Obaveze za poreze i doprinose na isplaćene plaće izmirivati blagovremeno, uz isplatu plaće, u skladu Zakonom o doprinosima i Zakonom o javnim preduzećima.**

- Veliki dio revidiranih komunalnih preduzeća ne raspolaže dokazima o statusu vlasništva nad nekretninama u posjedu, a posebno nad komunalnom infrastrukturom.

**U saradnji sa osnivačima komunalnih preduzeća osigurati potpunu dokumentaciju o objektima komunalne infrastrukture zbog fer i istinitog prikazivanja vrijednosti sredstava preduzeća u većinskom državnom vlasništvu u finansijskim izvještajima.**

- Kod vodovodnih preduzeća ostvaruju se značajni gubici na mreži prilikom isporuke vode krajnjim kupcima, što ukazuje na bespravne priključke i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom.

**Potrebno je poduzeti aktivnosti na kontroli bespravno priključenih korisnika i popravci vodovodne mreže kako bi se gubici sveli na najmanju moguću mjeru, čime bi se zaštitili interesi Društva, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.**

- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja, niti je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

**Popis imovine i obaveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, s ciljem da se utvrdi stvarno stanje, te u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabavke su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

**Nabavke u potpunosti vršiti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima vezanim za javne nabavke.**



U nastavku je pregled postupanja po preporukama preduzeća:

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
		Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/neprovođivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići	5	1	2	-	8
	<i>postotak</i>	62,5%	12,5%	25%	%	100%
2.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde	Nije vršena revizija				
3.	BINAS d.d. Bugojno	Nije vršena revizija				
4.	KJKP ViK d.o.o. Sarajevo	7	2	13	-	22
	<i>postotak</i>	31,82%	9,09%	59,09%	0%	100%
5.	JP Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o.	4	2	13	-	19
	<i>postotak</i>	21,05%	7,69%	68,42%	0%	100%
6.	KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	2	2	9	1	14
	<i>postotak</i>	14,28%	14,28%	64,29%	7,14%	100%
7.	JP „Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	15	5	6	2	28
	<i>postotak</i>	53,57%	17,86%	21,43%	7,14%	100%
8.	Energoinvest d.d. Sarajevo	-	2	6	5	13
	<i>postotak</i>	0%	15,28%	46,15%	38,46%	100%
9.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo	2	1	8	5	16
	<i>postotak</i>	12,5%	6,25%	50%	31,25%	100%
10.	JP Vodovod Tuzla	1	4	2	-	7
	<i>postotak</i>	14,29%	57,14%	28,57%	0%	100%
11.	JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar	Nije vršena revizija				
12.	JP „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko	Nije vršena revizija				
13.	JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama				
14.	JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama	Nije vršena revizija				
15.	JKP Komunalno d.o.o. Livno	Nije vršena revizija				
16.	JP „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj	7	4	8	-	19
	<i>postotak</i>	36,84%	21,05%	42,11%	0%	100%
17.	JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo	11	5	7	-	23
	<i>postotak</i>	47,82%	21,74%	30,43%	0%	100%
18.	KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo	Nije izvršena ocjena postupanja po preporukama				
19.	Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići	Nije vršena revizija				
20.	JKP Vodovod d.o.o. Cazin	Nije vršena revizija				
21.	JP ViK d.o.o. Zenica	22	1	1	-	24
	<i>postotak</i>	91,67%	4,17%	4,17%	0%	100%
<b>UKUPNO</b>		<b>76</b>	<b>29</b>	<b>75</b>	<b>13</b>	<b>193</b>
<b>postotak</b>		<b>39,18%</b>	<b>14,95%</b>	<b>38,65%</b>	<b>7,22%</b>	<b>100%</b>

Tabela 26. Informacije o postupanju po preporukama preduzeća

Od 21 revizije, kod 11 je izvršena ocjena postupanja po preporukama, kod osam nije ocijenjeno postupanje jer se revizija vršila prvi put i kod dvije nije izvršena ocjena zbog protoka vremena (više od deset godina).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata, s datim mišljenjima za 2021. godinu, osnovama za izražavanje mišljenja i istaknutim pitanjima:

Subjekti revizije	Data mišljenja/osnova za mišljenje/isticanje pitanja
1	2
<b>ŠPD ZDK d.o.o.</b> <b>Zavidovići</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine koja je iskazana u iznosu od 12.692.732 KM, shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, „To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni;</li> <li>Društvo nije uspostavilo adekvatne interne kontrole koje bi bile usmjerene na prevenciju i otkrivanje moguće zloupotrebe u procesu doznačavanja, sječe, klasiranja, mjerenja i otpremanja drvnih sortimenata, što stvara sumnju u iskazane prihode od prodaje gotovih proizvoda i zalihe gotovih proizvoda, a time i u finansijski rezultat;</li> <li>Kratkoročna potraživanja su precijenjena, a rashodi potcijenjeni, zbog čega je finansijski rezultat za 2021. godinu više iskazan za 96.622 KM jer nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja iz ranijih godina, koja se odnose na potraživanja od preduzeća u stečaju „Krivaja“ Zavidovići i „Stupčanica“ Olovo. S obzirom na to da se radi o nenaplativim potraživanjima, potrebno je izvršiti ispravku na teret rashoda, u skladu s MSFI-jem 9 – Finansijski instrumenti;</li> <li>Stalna sredstva su precijenjena, a rashodi potcijenjeni, zbog čega je finansijski rezultat za 2021. godinu više iskazan za 80.598 KM jer neotpisana vrijednost šumskoprivredne osnove ŠPP „Olovsko“ nije isknižena na teret rashoda, što nije u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Šumskoprivredna osnova istekla je sa 31. 12. 2021. godine i nema upotrebnu vrijednost.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Poslovi biološke obnove šuma nisu izvršeni minimalno u obimu koji je predviđen šumskoprivrednim osnovama, što nije u skladu sa Zakonom o šumama Zeničko-dobojskog kantona i Ugovorom o prenosu poslova upravljanja državnim šumama na području Zeničko-dobojskog kantona. U 2021. godini poslovi biološke obnove šuma izvršeni su za 995 ha u iznosu od 760.196 KM, a planirano je za 4.797 ha ili 3.977.400 KM, što predstavlja samo 20,7% u odnosu na obim utvrđen šumskoprivrednim osnovama;</li> <li>Društvo nije u toku godine ponudilo naknadnom prodajom, odnosno licitacijom/javnim nadmetanjem, minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata, što nije u skladu sa Odlukom o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH. Nakon provedene 24 licitacije u 2021. godini, ukupno raspisana drvena masa iznosila je 32.590 m<sup>3</sup>, a ostvarena je sječa drvene mase u ukupnom iznosu od 309.073 m<sup>3</sup>, odnosno 10,54%, i značajno je manja u odnosu na minimum propisan Odlukom;</li> <li>Prilikom godišnjeg popisa imovine, kod popisa zemljišta i građevinskih objekata nije izvršena analiza vlasništva nad iskazanom imovinom, nije izvršena analiza neupotrebljivih zaliha, te nije izvršen popis nematerijalnih sredstava u pripremi i datih avansa, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, konstatovani su propusti kod popisa zaliha drvnih sortimenata, koji mogu imati značajne posljedice na iskazana stanja zaliha;</li> <li>Nabavke usluga sječe, izrade i izvoza drvnih sortimenata u iznosu od najmanje 4.598.188 KM nisu obuhvaćene Planom javnih nabavki niti posebnim odlukama, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Naime, ove nabavke planirane su u iznosu od 6.500.000 KM, a realizovane su u iznosu od 11.098.188 KM;</li> <li>Društvo nije dostavilo trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Društvo je osnovano radi upravljanja državnim šumama, u skladu sa Zakonom o šumama ZDK, te ima za cilj očuvanje, zaštitu i bolje korištenje prirodnih staništa i šumskog biodiverziteta. Skrećemo pažnju na to da je najveći dio ostvarenih poslovnih prihoda za 2021. godinu (80,68%) utrošen na plaće radnika i troškove angažovanja usluga kooperanata za poslove koji su u nadležnosti Društva. Navedeno ukazuje na to da su resursi usmjereni na pokriće troškova plaća i proizvodnih usluga, a ne na obavljanje poslova koji su dati u nadležnost Društva;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>Društvo nije izmirivalo obaveze za naknadu za korištenje državnih šuma u ranijem periodu, koje na 31. 12. 2021. godine iznose 3.308.499 KM, što nije u skladu s članom 38. Zakona o šumama ZDK.</li> </ul>
<b>UNIS „GINEX“ d.d. Goražde</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost opreme, alata, namještaja i transportnih sredstava umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Oprema, alat, namještaj i transportna sredstva iskazani su u iznosu od 39.383.400 KM. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Društvo nije uspostavilo i osiguralo funkcionisanje Odjela interne revizije kao ključnog elementa internog nadzora kojim se osigurava sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Troškovi posredničkih provizija koji su iskazani u iznosu od 234.132 KM odnose se na usluge posredovanja u izvozu koje Društvo plaća na osnovu zaključenih ugovora o posredovanju. Utvrđeno je da Društvo nema interni akt kojim bi se regulisale procedure angažovanja posrednika, što je imalo za posljedicu da posredničkim ugovorima nisu jasno definisane obaveze posrednika, da su se neki ugovori zaključivali znatno kasnije od ugovora sklopljenih sa krajnjim kupcima i da je Društvo imalo različit pristup ugovaranju odnosno različite iznose provizija za posredničke usluge, koje su se u revidiranoj godini kretale između 5 i 20% po zaključenom ugovoru</li> </ul>
<b>BINAS d.d. Bugojno</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjena vrijednosti imovine iskazane u iznosu od 17.654.526 KM, u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Zbog toga se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine;</li> <li>Društvo ne vrši evidentiranje zaliha gotovih proizvoda u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, jer ne vrši obračun proizvodnje na osnovu odgovarajućih knjigovodstvenih dokumenata, zbog čega nije moguće utvrditi efekte razlike između prodajne cijene i cijene koštanja;</li> <li>Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 3.514.612 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos;</li> <li>Ne možemo potvrditi iskazane obaveze za poreze i doprinose u iznosu od 12.436.449 KM jer je u proteklom periodu Vlada FBiH u svojstvu solidarnog dužnika po ovom osnovu izvršila plaćanje u ukupnom iznosu od 7.685.333 KM za izvršenje presuda po sudskim sporovima. Također, Društvo od 2019. godine nije usaglasilo ove obaveze s Poreznom upravom FBiH;</li> <li>Ne možemo potvrditi iskazani kapital Društva u iznosu od najmanje 4.584.229 KM jer Skupština Društva nije postupila u skladu s Odlukom Vlade FBiH o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva „Binas“ d.d. Bugojno i za iznos izmirenih obaveza povećala učešće državnog kapitala, u skladu s članom 3. Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH;</li> <li>Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu s tačkom 25 MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Akumulirani gubitak na 31. 12. 2021. godine iznosi 12.156.073 KM i iznad je visine osnovnog kapitala. Koficijent tekuće likvidnosti je 0,38, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> </ol>

	<p>7. Društvo nije izvršilo rezervisanja za pokrenute sudske sporove u iznosu od najmanje 5.700.402 KM, a odnose se na tužbe radnika za razlike plaća, topli obrok, regres i otpremnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. To može imati za posljedicu da su rashodi i obaveze potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjeni.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Društvo nije uspostavilo i osiguralo funkcionisanje Odjela interne revizije kao ključnog elementa internog nadzora kojim se osigurava sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>2. Ne možemo potvrditi namjenski utrošak grant sredstava dodijeljenih od Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije u iznosu od 436.744 KM za finansiranje razvojnih projekata za pokretanje proizvodnje, jer ih je Društvo iskoristilo za izmirivanje obaveza kao što su plaće, obaveze za električnu energiju i druge obaveze;</li> <li>3. Ne može se potvrditi da je Društvo provodilo redovne mjere upravljanja rizikom i mjere za obezbjeđenje adekvatnosti kapitala u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju s obzirom na to da Društvo posluje u uslovima potpune nelikvidnosti i insolventnosti i ima uslovnu blokadu računa, te da akumulirani gubitak premašuje ukupan kapital Društva za 7.126.251 KM;</li> <li>4. Obračun plaća tokom godine u Društvu nije se vršio na osnovu evidencije o radnom vremenu lica angažovanih na radu, što nije u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;</li> <li>5. Društvo nije uplaćivalo obaveze po osnovu plaća, poreza i doprinosa na plaće koje na 31. 12. 2021. godine iznose 17.524.218 KM, od čega se na obaveze iz 2021. godine odnosi 5.344.068 KM, što nije u skladu s odredbama Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak;</li> <li>6. Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH jer nije izvršen popis potraživanja, obaveza i novčanih sredstava, nije izvršena analiza upotrebljivosti zaliha i nisu izvršena usaglašavanja potraživanja i obaveza putem izvoda otvorenih stavki.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <p>Skupština Društva nije zasjedala u 2021. godini, na što ukazujemo s obzirom na to da Društvo već duži period ima problema u poslovanju, a samo u 2021. godini postojala su dva aktivna ugovora sa kupcima, poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.628.859 KM, a troškovi 7.694.746 KM;</p> <p>Zbog neisplaćenih plaća radnici Društva su u periodu od 12. 8. 2021. do 16. 11. 2021. godine samovoljno obustavili rad, a Uprava Društva je 21. 9. 2021. godine podnijela sudu prijedlog za određivanje mjere osiguranja – zabrane štrajka. Sud je Rješenjem od 16. 11. 2021. godine utvrdio da se dešavanja koja se odnose na obustavu rada u Društvu u periodu od augusta do novembra 2021. godine ne mogu okarakterisati kao štrajk, jer sudu nisu predočeni dokazi da se radi o štrajku koji je organizovao Sindikat Društva;</p> <p>Društvo je 2007. godine izdalo pod zakup zemljište površine od najmanje 35.000 m<sup>2</sup> fizičkim licima za podizanje voćnjaka na period od 20 godina, uz ukupnu vrijednost zakupnine od 12.000 KM koja je i plaćena odmah nakon zaključivanja ugovora. Nije nam prezentovana dokumentacija o tome da li je za zaključivanje Ugovora o najmu dobivena saglasnost Nadzornog odbora i Skupštine budući da se radi o državnoj imovini koja je u većinskom vlasništvu FBiH.</p>
<b>KJKP ViK d.o.o.</b> <b>Sarajevo</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Imovina je iskazana u iznosu od 815.408.552 KM, od čega se značajan dio od 225.716.377 KM odnosi na investicije u toku na kojima nije bilo promjena od 1992. godine. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni;</li> <li>2. Na poziciji investicija u toku iskazan je uređaj za prečišćavanje otpadnih voda i pripadajuća oprema u Butilama u iznosu od 47.345.984 KM koji je stavljen u funkciju, ali Društvo nije aktiviralo investiciju u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi i finansijski rezultat potcijenjeni jer nije obračunata amortizacija za sredstvo koje je u funkciji i od kojeg se ostvaruju ekonomske koristi;</li> </ol>





	<p>3. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha u iznosu od najmanje 1.559.513 KM jer Društvo nije vršilo vrednovanje zaliha u skladu s MRS-om 2 – Zalihe, a radi se o zalihama za koje je Društvo izvršilo analizu strukture zalihe i koje su nabavljene u ranijim periodima. Efekte usklađivanja na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati;</p> <p>4. Ne možemo potvrditi strukturu i visinu iskazanog kapitala od 700.482.636 KM jer je u okviru rezervi iskazan osnovni kapital od 713.762.573 KM, iako je osnovni kapital u 100% vlasništvu Kantona Sarajevo i iznosi 10.000 KM. Iskazivanje vlasničkog kapitala na rezervama nije u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje, a pravo na ovaj kapital nije utvrđeno;</p> <p>5. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu s tačkom 25 MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Društvo je u 2021. godini ostvarilo neto gubitak u iznosu od 13.289.937 KM, a kontinuirano bilježi gubitke koji su od 2012. do 2021. godine iznosili 185.518.099 KM, ima značajne gubitke vode, a cijena vode nije formirana u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Cijena vode nije sačinjena u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo jer u nju nije uključena amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davaoca komunalne usluge (Društvo) i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sistema (vodovodne i kanalizacione mreže), odnosno javnih dobara u općoj upotrebi, što za posljedicu ima da cijena nije formirana na ekonomskim pokazateljima;</p> <p>2. Organi upravljanja nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti kako bi Društvo zaštitili od negativnih ekonomskih posljedica gubitaka vode, za koje smo utvrdili da iznose cca 71%, a koji ukazuju na bespravne priključke, potrebu sanacije vodovodne infrastrukture i potrebu uvođenja u sistem javnog vodosnabdijevanja svih korisnika na području Kantona Sarajevo. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, prema kojem su u obavezi da poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva;</p> <p>3. Prilikom godišnjeg popisa imovine, kod popisa zemljišta i građevinskih objekata nije izvršena analiza vlasništva i raspolaganja nad iskazanom imovinom, nije izvršena analiza neupotrebljivih zaliha, investicije u toku su samo prepisane iz knjigovodstvenih evidencija, te nije izvršen popis vanbilansne evidencije, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>4. Društvo nije dostavilo trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</p>
<p><b>JP Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o.</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Na poziciji materijalnih sredstava u pripremi iskazani su putnički terminali Faza I i Faza II u iznosu od 5.342.631 KM koji su stavljeni u funkciju, ali Društvo nije aktiviralo investiciju u skladu sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi i finansijski rezultat potcijenjeni jer nije obračunata amortizacija za sredstva koja su u funkciji i od kojih se ostvaruju ekonomske koristi;</p> <p>2. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji umanjenja vrijednosti materijalnih sredstava u pripremi iskazanih u iznosu od 6.711.968 KM, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost materijalnih sredstava u pripremi može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i MRS-a 36;</p> <p>3. Imovina Društva je potcijenjena za 2.080.322 KM jer u finansijskim izvještajima nisu iskazane nekretnine koje su Društvu prilikom osnivanja dodijeljene i navedene u Statutu, i to objekat putničkog terminala, portirnica sa nadstrešnicom i parking za automobile, što nije u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>4. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu s tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Akumulirani gubitak prethodnih godina iskazan je u iznosu od 3.462.650 KM, što sa iskazanim gubitkom izvještajne godine od 1.564.194 KM premašuje ukupan kapital Društva za 966.744 KM. Društvo najveći dio svog poslovanja obavlja samo sa jednim kupcem i značajnim dijelom se finansira od viših nivoa vlasti. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem;</p>

	<p>5. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od najmanje 154.241 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Osnovni kapital Društva, prema članu 9. Statuta, iznosi 6.140.424 KM i sastoji se od sredstava u novcu od 4.060.102 KM i u stvarima u vrijednosti od 2.080.322 KM, koje čine: privremeni putnički terminal, portirnica sa nadstrešnicom i parking za automobile. Ove nekretnine, koje je osnivač dodijelio na korištenje Društvu prilikom osnivanja i koje su navedene u Statutu u dijelu kapitala, nisu knjigovodstveno evidentirane kao osnovni kapital, niti je ovaj kapital upisan u sudskom registru. Naime, sud nije prihvatio ovaj osnov za povećanje kapitala jer ne postoji dokaz o upisu nekretnina u korist Društva zbog neriješenih pitanja vojne imovine, odnosno zemljišta na kojem se one nalaze.</li> </ul>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b></p>
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p>
<p>KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>1. Prijem u radni odnos na određeno vrijeme provodio se bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu, a prilikom primjene izuzeća u zapošljavanju zaključivani su ugovori o radu na period duži od 120 dana, bez provođenja postupka javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Tuzlanskom kantonu;</p> <p>2. Društvo nije dostavilo trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH;</p> <p>3. Ne možemo potvrditi namjenski utrošak donacija koje su primljene u periodu od 2008. do 2021. godine, u iznosu od najmanje 777.782 KM, jer je na 31. 12. 2021. godine Društvo evidentiralo neutrošeni iznos od 2.738.742 KM koje je dobilo za potrebe ulaganja u stalna sredstva, a ukupan iznos novčanih sredstava u domaćoj valuti iznosi 1.960.960 KM, što nije u skladu sa odlukama i sporazumima kojima su utvrđene namjene utroška sredstava;</p> <p>4. Prilikom godišnjeg popisa imovine i obaveza nije izvršena analiza statusa materijalnih sredstava u pripremi i vlasništva nad imovinom, te nije utvrđeno stvarno stanje potraživanja i obaveza, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>5. Kod provođenja postupaka javnih nabavki roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 362.629 KM Društvo je zaključivalo ugovore po cijenama znatno većim od osiguranih sredstava, provodilo postupke u većim iznosima od onih procijenjenih planom javnih nabavki, te nije sačinjavalo tendersku dokumentaciju u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.</p>
	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p>
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p>
	<p>1. Nije izvršeno usaglašavanje kapitala iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama Društva s vlasničkim kapitalom registrovanim u sudskom registru za državni kapital i iskazanom u ranijim godinama, koji je nastao na osnovu prenosa poslova upravljanja državnim šumama i šumskim zemljištem. Osnovni kapital u sudskom registru i Statutu Društva iskazan je u iznosu od 10.000 KM, a u poslovnim knjigama, pored njega, iskazan je državni kapital od 354.573.698 KM i dionički kapital od 408.699 KM. Iskazivanje šuma i šumskog zemljišta, koji su u državnom vlasništvu, u imovini i kapitalu ima za posljedicu da su precijenjeni za navedeni iznos i da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>2. Društvo nije moglo priznati prihod u iznosu od 409.756 KM za primljenu naknadu za ekspropirano zemljište na području općine Trnovo jer nije vlasnik šuma i šumskog zemljišta. Također, nije dobilo saglasnost osnivača za postupanje po dobivenoj naknadi;</p> <p>3. Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 10.878.122 KM može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni.</p>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b></p>
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p>
	<p>1. Poslovi biološke reprodukcije šuma nisu izvršeni u minimalnom u obimu koji je predviđen šumskoprivrednim osnovama, u skladu sa Zakonom o šumama Kantona Sarajevo i Ugovorom o prenosu poslova upravljanja državnim šumama na području Kantona Sarajevo. U 2021. godini šumskouzgojni radovi izvršeni su u iznosu od 94.444 KM, odnosno 7% od planiranih (1.249.709 KM). Nije postupljeno ni u skladu sa članom 19. Zakona, prema kojem sve površine nastale čistom sječom moraju biti pošumljene u roku od dvije godine nakon sječe ili šumskog požara, prirodnom obnovom ili putem pošumljavanja;</p>

	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Trogodišnji plan poslovanja za period 2021–2023. te na osnovu njega nastali Plan za 2021. godinu doneseni su tek u novembru 2021. godine i ne mogu predstavljati osnovu za praćenje i izvršenje poslovnih aktivnosti tekuće godine na način propisan članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Usvojeni Plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH;</li> <li>3. Prodaja šumskih drvnih sortimenata nije vršena transparentno i na tržišni način, u skladu s Odlukom o načinu prodaje drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriji FBiH. Isporučene su veće količine (150.709 m<sup>3</sup>) od ugovorenih putem javnog oglašavanja (137.466 m<sup>3</sup>), a za dodatne isporuke nisu primjenjivane uvećane cijene shodno Javnom oglasu. Društvo nije ponudilo minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata naknadnom prodajom, jer je putem licitacije ugovoreno 13.027 m<sup>3</sup>, što je 8,64% od ostvarene realizacije;</li> <li>4. Popisom imovine i obaveza na datum bilansa nije utvrđeno stvarno stanje, niti je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine date drugim pravnim licima na zajam, potraživanja, rezerviranja i ostalih pasivnih razgraničenja, na način propisan Pravilnikom o popisu imovine i obaveza i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>5. Nadzorni odbor i Skupština Društva su se u julu 2019. godine oglasili nenadležnim u postupku potpune eksproprijacije nekretnina (28.027 m<sup>2</sup>) na području općine Trnovo, koja je data Društvu na gospodarenje, zbog čega Društvo nije sudjelovalo u postupcima eksproprijacije na način propisan članom 4. Ugovora o prenošenju poslova upravljanja nad državnim šumama i šumskim zemljištima u administrativnim granicama Kantona Sarajevo. Društvo nije postupilo ni u skladu sa članom 4. Zakona o šumama Kantona Sarajevo, kojim je utvrđeno da šume i šumsko zemljište, kao dobro od općeg interesa, uživaju posebnu brigu i zaštitu Kantona Sarajevo i općina;</li> <li>6. Ne možemo potvrditi da je Društvo transparentno i efikasno koristilo javna sredstva u vezi s predmetima nabavki, prema Zakonu o javnim nabavkama. Predviđene su nabavke usluga sječe i izvoza drvnih sortimenata za 2021. godinu u iznosu od 1.000.000 KM, a nakon provedenih procedura nabavke u skladu s Aneksom II dio B Zakona zaključeni su ugovori ukupne vrijednosti od 1.886.468 KM, što je značajno više od planiranih. Nabavka namjenskog vozila sa nadogradnjom za vatrogasne potrebe (119.000 KM) nije izvršena u ugovorenom roku i sa nadogradnjom. Nadzorni odbor nije dao saglasnost na sve postupke procijenjene vrijednosti iznad 50.000 KM.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Društvo je osnovano radi upravljanja državnim šumama i, u skladu sa Zakonom o šumama Kantona Sarajevo, ima za cilj očuvanje, zaštitu i bolje korištenje prirodnih staništa i šumskog biodiverziteta. Skrećemo pažnju na to da je najveći dio ostvarenih poslovnih prihoda za 2021. godinu (74%) utrošen na plaće radnika i troškove angažovanja usluga kooperanata za poslove koji su u nadležnosti Društva, a da je izvršeno samo 7% propisanih poslova biološke reprodukcije šuma. Navedeno ukazuje na to da su resursi usmjereni na pokriće troškova plaća i proizvodnih usluga, a ne na obavljanje poslova iz nadležnosti;</li> <li>• U organima upravljanja Društva tokom revidirane godine bilo je stalnih izmjena usljed isteka mandata i ostavki, zbog čega se nisu obavljali poslovi iz njihove nadležnosti u skladu sa Statutom i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Skupštinu čini jedan opunomoćenik, što nije u skladu sa Statutom, više puta tokom godine nije bilo Nadzornog odbora, u Upravi je bilo više izmjena tokom godine, te je u jednom periodu Društvo bilo bez Uprave. Izvršni direktor i predsjednica Odbora za reviziju podnijeli su neopozive ostavke. Sve to ukazuje na velike rizike u poslovanju, posebno uvažavajući djelatnost kojom se Društvo bavi i vrijednost šume kojom gospodari, kao dobro od općeg interesa;</li> <li>• Društvo je tokom godine vršilo prijem radnika na određeno do tri mjeseca, do okončanja procedure po javnom oglasu. Tako je, naprimjer, odlukama direktora primljeno 29 radnika do okončanja javnog konkursa, a najduže do tri mjeseca. Zapošljavanje prije okončanja konkursne procedure nije u skladu sa članom 5. Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru na teritoriji Kantona Sarajevo jer se ne može smatrati neophodnim hitnim angažiranjem radnika s obzirom na to da se radi o redovnim poslovima koji su Društvu dati u nadležnost, mogu se planirati i kontinuirano se obavljaju. Isto tako, tokom godine osam radnika je steklo pravo na ugovor na neodređeno vrijeme, jer se sa njima zaključivalo više uzastopnih ugovora na određeno vrijeme.</li> </ul>
<b>JP „Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol>

	<p>To može imati za posljedicu da je nadoknativi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 12.650.921 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni;</p> <p>2. Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva, odnosno nije postupila u skladu sa MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Društvo ostvaruje gubitak u poslovanju, što za posljedicu ima iskazane akumulirane gubitke prethodnih godina od 1.656.383 KM, i što sa iskazanim gubitkom izvještajne godine iznosi 2.559.113 KM. Prihodi od subvencija i donacija veći su od prihoda koje Društvo ostvaruje obavljanjem redovnih poslovnih aktivnosti i iznose 2.250.119 KM, što je 90% ukupno ostvarenih prihoda. Navedeno omogućava Društvu pokriće tekućih troškova poslovanja, od čega samo za plaće i ostala osobna primanja 1.763.858 KM. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima, zbog čega ona nisu sastavljena u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>3. Nije izvršena procjena obaveza za pokrenute sudske sporove u iznosu od najmanje 75.000 KM, niti je izvršeno rezervisanje u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, zbog čega su obaveze i troškovi potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. U Društvu nije formiran odbor za reviziju koji razmatra studije rizika i osigurava da interne kontrole budu adekvatne i funkcionišu kako je predviđeno, što nije u skladu s odredbama Statuta i Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Pored toga, nije formiran ni odjel za internu reviziju u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obaveza Društva kao subjekta od javnog interesa;</p> <p>2. Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH;</p> <p>3. Društvo, iako je bilo obavezno, nije za sve nabavke primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, kao ni odredbe njegovih provedbenih i internih akata, kako bi se osigurala transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije i efikasnije trošenje javnih sredstava. Također, nije sačinilo izmjene i dopune Plana javnih nabavki zbog značajnog odstupanja realiziranih od planiranih nabavki.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• U skladu sa Statutom Društva, Upravu čine: direktor i izvršni direktor za razvoj Zračne luke – Aerodroma. Odlukama Nadzornog odbora i na osnovu saglasnosti gradonačelnika Mostara zaključivani su ugovori s vršiocem dužnosti direktora u kontinuitetu od juna 2020. do juna 2022. godine, a posljednjom izmjenom ugovor je produžen do 14. decembra 2022. godine, ili do okončanja konkursne procedure. S vršiocem dužnosti izvršnog direktora ugovor je zaključen u novembru 2021. na period od šest mjeseci, koji je nakon isteka produžen do novembra 2022. godine. Nadzorni odbor je na drugoj redovnoj sjednici održanoj 4. 5. 2022. donio Odluku o raspisivanju javnog konkursa za izbor i imenovanje direktora i izvršnog direktora Društva, ali do okončanja revizije nije provedena konkursna procedura imenovanja Uprave Društva;</li> <li>• Društvo je tokom 2021. i 2022. godine zapošljavalo šest radnika na određeno vrijeme po programu Službe za zapošljavanje HNK i primjenom Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u Hercegovačko-neretvanskom kantonu. Nakon provedenog konkursa u aprilu 2022. godine ista lica su primljena u radni odnos na neodređeno vrijeme</li> </ul>
<b>Energoinvest d.d. Sarajevo</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Društvo nije vršilo mjerenje i priznavanje prihoda tokom realizacije pojedinačnih ugovora o građenju u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, što može imati za posljedicu da se ukupni prihodi i prateći povezani troškovi razlikuju od prihoda i troškova u slučaju da je Društvo na odgovarajući način primijenilo zahtjeve ovog Standarda. Utjecaj na finansijske izvještaje za godinu koja se završila 31. 12. 2021. nismo u mogućnosti procijeniti;</p> <p>2. Ne možemo potvrditi vrijednost stalnih sredstava jer Društvo nije izvršilo revalorizaciju sredstava u skladu sa zahtjevima MRS-a 16, niti je na datum bilansa izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Efekte na finansijske izvještaje za godinu koja se završila 31. 12. 2021. ne možemo kvantificirati;</p>



	<p>3. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Gubitak do visine kapitala na 31. 12. 2021. godine iskazan je u iznosu od 224.270.660 KM i veći je od iskazanog temeljnog kapitala za 3.549.635 KM. Nad nekretninama Društva postoje založna prava procijenjene vrijednosti od 73.018.604 KM. Koeficijent tekuće likvidnosti je 0,59, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi u vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima, zbog čega oni nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH:</p> <p>4. Društvo nije postupilo u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 5 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prekinuto poslovanje i MRS-a 40 – Ulaganja u nekretnine, jer je izvršilo reklasifikaciju dugotrajne imovine koja je prestala biti klasificirana kao namijenjena za prodaju iskazanu 2.898.462 KM na investicijske nekretnine, bez da je izvršeno mjerenje fer vrijednosti kako nalažu standardi. Efekte na finansijske izvještaje za godinu koja se završila 31. 12. 2021. nismo mogli utvrditi;</p> <p>5. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 3.568.930 KM Društvo nije izvršilo procjenu očekivanih kreditnih gubitaka na datum bilansa u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što za posljedicu može imati da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos. Nije postupljeno ni u skladu sa Pravilniku o računovodstvenim politikama u dijelu vrijednosnog usklađivanja nenaplaćenih potraživanja.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Protiv Društva, Vlade FBiH i „BH Gasa“ tokom 2022. godine transporter prirodnog gasa iz Mađarske „FGSZ“ pokrenuo je arbitražni spor u vrijednosti od 21.125.000 USD. U izvještaju o pokrenutim sudskim sporovima navodi se da realnu prognozu uspjeha u postupku nije moguće dati imajući u vidu izmjene pozitivnih zakonskih propisa, neujednačenu sudsku praksu i nedostatak validne dokumentacije, zbog čega Društvo na 31. 12. za ovaj spor nije izvršilo rezervisanje. Rezerviranja po započetim sudskim sporovima iskazana su u iznosu od 2.921.713 KM</li> </ul>
<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p>	
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Prijem u radni odnos za pojedine zaposlenike nije vršen u skladu sa Zakonom o radu i Pravilniku o radu s obzirom na to da je Društvo zapošljavalo bez provođenja javnog oglašavanja, odnosno na osnovu odluka direktorice na period od šest mjeseci, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju;</li> <li>• Društvo nije uspostavilo i osiguralo funkcionisanje Odjela interne revizije kao ključnog elementa internog nadzora kojim se osigurava sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> <li>• U toku 2021. godine plaće i naknade nisu isplaćene u skladu sa Zakonom o radu, niti su uplaćivani pripadajući porezi i doprinosi na isplaćene plaće u 2021. godini u rokovima kako je propisano Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa. Ukupne obaveze za neisplaćene neto plaće zaposlenicima za 2021. godinu iznose 2.620.945 KM, a obaveze za poreze i doprinose 1.172.347 KM;</li> <li>• Nije proveden cjelovit popis sredstava i obaveza i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom, kako nalaže Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ul> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije nije izdalo dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti Društva u skladu sa Uredbi o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede.</li> </ul>
<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p>	
<p><b>Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo</b></p>	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Investicije po Projektu gasifikacije Srednjobosanskog kantona na gasovodu Zenica – Travnik (40.906.039 KM) iskazane su duži niz godina u poslovnim knjigama Društva, a ulaganja izvršena do kraja 2013. godine. Fizičko starenje sredstva koje se ne upotrebljava dovodi do smanjenja ekonomskih koristi koje bi se mogle dobiti od sredstva. Društvo nije na osnovu pokazatelja kojima raspolaže, na datum bilansa, izvršilo test na umanjenje vrijednosti investicija u toku kako bi utvrdilo odstupanje nadoknadive vrijednosti imovine od knjigovodstvenog iznosa, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine;</p>

	<p>2. Društvo nije vršilo procjenu ishoda po pojedinačnim sporovima, niti se mogu utvrditi iznosi rezervisanja po pojedinim sporovima, zbog čega ne možemo potvrditi da su rezervisanja po sudskim sporovima u iznosu od 100.000 KM izvršena u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina;</p> <p>3. Takse za transport prirodnog gasa za period april – august 2021. godine preko Mađarske, iskazane u iznosu od 1.463.869 KM, evidentirane su na osnovu potpisanog ugovora sa transporterom prirodnog gasa „FGSZ“ Mađarska. S obzirom na to da u navedenom periodu nije bilo isporuke gasa, ne možemo potvrditi opravdanost ovog troška, jer nije evidentiran na osnovu relevantne i suštinski ispravne dokumentacije. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što može imati za posljedicu da su troškovi i obaveze precijenjeni, a rezultat potcijenjen za navedeni iznos.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Društvo i Energoinvest potpisnici su Dugoročnog ugovora o transportu gasa sa mađarskim transporterom „FGSZ“, sa ugovorenim transportom do kraja 2023. godine i značajnim penalima za slučaj raskida. Zbog promijenjenog pravca transporta taj ugovor se više nije mogao primjenjivati. Mađarski transporter „FGSZ“ je u septembru 2021. godine protiv Društva, Vlade FBiH i Energoinvesta pokrenuo arbitražni spor, kojim zahtijeva plaćanje u iznosu od 21.125.000 USD. Uzimajući u obzir ugovorene penale za raskid ugovora i troškove za pokrenuti arbitražni postupak, Društvo nije rezervisalo troškove koje može očekivati u narednom periodu jer nije bilo u mogućnosti procijeniti ishod postupka</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Trogodišnji plan poslovanja Društva, koji je donesen tek u oktobru tekuće godine, nije sačinjen u skladu s odredbama Zakona o javnim preduzećima u FBiH, jer nije donesen prije početka poslovne godine, kako bi mogao predstavljati osnovu za izvršenje poslovnih aktivnosti.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Tokom 2021. godine desile su se značajne poslovne promjene u obavljanju djelatnosti Društva na osnovu zaključaka Vlade FBiH, Sporazuma između Društva i Energoinvesta d.d i izmjena Uredbe o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede. Naime, Zaključkom Vlade FBiH od 8. 4. 2021. godine Društvu, kao operatoru transportnog sistema u FBiH, naloženo je da sa Energoinvestom sačini sporazum o načinu rada u narednom periodu, uz poštovanje Uredbe o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede (iz 2007. godine). Nakon toga, 2. 6. 2021. godine zaključen je Sporazumom o načinu plaćanja prirodnog plina, po kojem ugovori sa kupcima prirodnog gasa u FBiH od 1. 7. 2021. godine prelaze na Energoinvest d.d. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 11. 8. 2021. godine, donijela Odluku o utvrđivanju privremene tarife za Operatora transportnog sistema gasa u FBiH. Na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije Vlada FBiH 8. 9. 2021. godine donosi Uredbu o izmjenama Uredbe o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede, kojom Društvo više nije snabdjevač gasa. Na osnovu Uredbe, Odluke o utvrđivanju tarifa za Operatora transportnog sistema i zaključaka Vlade Federacije BiH, Društvo je zaključilo ugovor o transportu prirodnog gasa sa Energoinvestom na period od 11. 8. do 1. 10. 2022. godine.</li> <li>Proces izbora i imenovanja Uprave proveo je Nadzorni odbor početkom 2022. godine, koji je ujedno činio konkursnu komisiju. Nihada Glamoč kao članica Nadzornog odbora istovremeno je bila članica Komisije za izbor i prijavljena kandidatkinja za članicu Uprave. Nakon obavljenog intervjua kandidatkinja je na listi uspješnih kandidata, iako njena prijava ne ispunjava opće uvjete propisane Odlukom. Naime, Komisija nije uzela u obzir Odluku Nadzornog odbora o raspisivanju konkursa, kojom je propisano da kandidati moraju ispunjavati opće uvjete, od kojih je uvjet da: nije predsjednik i član nadzornog ili upravnog odbora imenovan ispred državnog kapitala u društvima osnovanim od Vlade Federacije ili Parlamenta Federacije.</li> <li>Društvo je najveći dio godine bilo bez plana javnih nabavki za tekuću godinu, jer je usvojen tek u oktobru 2021. godine kao dio trogodišnjeg plana poslovanja za 2021-2023. godinu. U toku godine provedene su nabavke u vrijednosti od 186.961 KM, iako su planirane nabavke iznosile 8.501.700 KM, koje su se najvećim dijelom odnosile na investiciona ulaganja i tekuće održavanje. Niska realizacija Plana nabavki ukazuje na to da on nije predstavljao osnovu za izvršenje poslovnih aktivnosti za tu godinu, odnosno da planirana investiciona ulaganja nisu mogla biti realizovana.</li> </ul>
<b>JP Vodovod Tuzla</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p>



	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost materijalnih sredstava u pripremi umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadiivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 18.202.514 KM, a efekte na sredstva i finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati;</li><li>2. Društvo nije izvršilo ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja starijih od godinu dana u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, u iznosu od 3.527.396 KM, zbog čega su rashodi potcijenjeni, a potraživanja od kupaca i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos;</li><li>3. Ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost osnovnog kapitala u iznosu od 30.767.149 KM jer nije usaglašen sa kapitalom u sudskom registru i Statutu Društva, prema kojima osnovni kapital iznosi 17.180.348 KM i upisan je u skladu s presudom Kantonalnog suda u Tuzli i Rješenjem Kantonalne Agencije za privatizaciju Tuzlanskog kantona. Navedeno nije u skladu s tačkama KK4. i 4.20–4.23 Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje, prema kojima finansijske informacije moraju biti relevantne i fer prezentovati ono što predstavljaju.</li></ol>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Godišnji popis sredstava i obaveza nije izvršen u potpunosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, i to u dijelu koji se odnosi na popis nepokretne imovine, odnosno zemljišta i građevinskih objekata, s obzirom na to da nije izvršena analiza vlasništva nad iskazanom imovinom, dok su pri popisu materijalnih sredstava u pripremi (18.202.514 KM) navedena konta sa opisima i iznosima prema knjigovodstvenoj evidenciji, ali bez informacija o projektima i aktivnostima na njihovoj realizaciji;</li><li>2. Trogodišnji plan poslovanja nije dostavljen Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH;</li><li>3. Društvo, iako je bilo obavezno, za dio nabavki goriva (62.365 KM) nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, kao ni odredbe člana 34. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, prema kojima su Uprava i Nadzorni odbor Društva dužni provoditi odredbe važećih propisa o nabavci. Za ove nabavke izvršeno je prebijanje dugova bez prethodnog pisanog ovlaštenja Nadzornog odbora, što nije u skladu sa članom 42. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</li></ol>
JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar	<b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Materijalna sredstva u pripremi i odloženi prihod precijenjeni su za 79.415 KM s obzirom na to da sredstvo za koje su okončane aktivnosti nije stavljeno u upotrebu u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Zbog navedenog su finansijski rezultat i troškovi amortizacije potcijenjeni;</li><li>2. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Akumulirani gubitak na 31. 12. 2021. godine iznosi 211.060 KM i iznad je visine osnovnog kapitala. Društvo posluje u uslovima bez donesenog Zakona o šumama, usvojenih šumskoprivrednih osnova i bez adekvatnog pravnog uporišta kojim bi se prenijele ovlasti za obavljanje poslova upravljanja državnim šumama. Koeficijent tekuće likvidnosti je 0,65, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li></ol>
	<b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b>
	<b>Osnova za mišljenje</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Društvo je tokom 2021. godine poslovalo na osnovu planova upravljanja za ŠGP „Srednje Neretvansko“ i „Šume na kršu“, na koje je saglasnost dao Nadzorni odbor, što nije u skladu sa Odlukom o izradi, sadržaju i primjeni šumskogopodarskih osnova, po kojoj planove upravljanja, koji su dio šumskoprivrednih osnova, donosi kantonalno ministarstvo na čijem području se nalaze državne šume, uz saglasnost Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Posljednje važeće šumskoprivredne osnove istekle su 2000. godine, a nove nisu donesene, što je obaveza propisana Odlukom o izradi, sadržaju i primjeni šumskoprivrednih osnova, Odlukom o osnivanju Društva i Statutom;</li></ol>

	<p>2. Nabavku advokatskih usluga u iznosu od 13.888 KM Društvo nije provodilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima. Također, provedeno je više postupaka srodnih nabavki u iznosu od 15.691 KM putem direktnih sporazuma, za koje je potrebno provesti drugi odgovarajući postupak predviđen Zakonom.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Nakon stavljanja van snage Zakona o šumama FBiH i Uredbe o šumama FBiH presudom Ustavnog suda 2009. godine, odnosno 2011. godine respektivno, na nivou Hercegovačko-neretvanskog kantona nije donesen Zakon o šumama, niti propis ili drugi pravni akt, što je imalo za posljedicu da na Društvo nisu prenesene ovlasti za obavljanje poslova upravljanja državnim šumama. Da bi se zakonski riješilo gospodarenje šumama na području ovog kantona neophodno je da se uključi Skupština, Vlada i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanskog kantona.</li> </ul>
<p><b>JP „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Na datum bilansa iskazane su zalihe u iznosu od 427.728 KM za koje nije izvršena procjena neto nadoknadive vrijednosti u skladu s Pravilnikom o računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Društvo nije sačinilo plan za krizna stanja, niti je pripremljen izvještaj o pouzdanosti i efikasnosti distribucijskog sistema o izvršenju plana razvoja, kvalitetu zadovoljavanja potreba korisnika, održavanju opreme sistema te ispunjavanju ostalih dužnosti i korištenju prava u skladu s Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede;</p> <p>2. Društvo je obustavilo plaćanje obavezne posebne takse za isporučeni gas u svrhu izmirenja duga Ruskoj Federaciji za isporuku prirodnog gasa u periodu 1992–1995. godine, što nije u skladu s Odlukom Vlade Federacije BiH. Taksa je u skladu s internim aktom i dalje uključena u prodajnu cijenu gasa potrošačima, a iznos obaveze po ovom osnovu na 31. 12. 2021. godine je 185.232 KM;</p> <p>3. Nije sačinjen trogodišnji plan poslovanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Statutom Društva;</p> <p>4. Za nabavke roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 216.742 KM Društvo, iako je bilo obavezno, nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i internim aktima, kako bi se osigurala transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije, te efikasnije trošenje javnih sredstava. Također, niti za jedan ugovor iznad 10.000 KM Uprava nije tražila saglasnost Nadzornog odbora, niti ga je obavještavala o zaključenim ugovorima nakon provedenih javnih nabavki iznad 10.000 KM, kako nalažu odredbe Statuta Društva.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Federalno Ministarstvo energije, rudarstva i industrije nije izdalo dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti Društvu u skladu s Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede</li> </ul>
<p><b>JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 7.885.183 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni;</p> <p>2. Zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova u ukupnom iznosu od 254.469 KM nisu iskazane u skladu sa zahtjevima paragrafa 9. MRS-a 2 – Zalihe. Društvo ne prati ročnu strukturu zaliha, niti utvrđuje neto nadoknadivu vrijednost na datum bilansa radi pravilnog mjerenja vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima standarda. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Organi upravljanja, svatko u okviru svoje nadležnosti, nisu poduzeli odgovarajuće aktivnosti i mjere kako bi se osiguralo nesmetano pružanje javne usluge grijanja i kako bi Društvo zaštitilo od negativnih ekonomskih posljedica nastalih uslijed nepostupanja po zaključenim ugovorima.</p>





	<p>Zakon o privrednim društvima nalaže da nadležne osobe poslove obavljaju savjesno, s pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu Društva. Zbog poteškoća u snabdijevanju toplinskom energijom dobavljača „ArcelorMittal“, Društvo godinama trpi negativne ekonomske posljedice, što rezultira manjim brojem korisnika i padom prihoda po tom osnovu;</p> <ol style="list-style-type: none"><li>Društvo u prethodnim periodima nije primjenjivalo odredbe Pravilnika o računovodstvenim politikama za stalna sredstva. Sredstva nisu blagovremeno evidentirana i stavljena u upotrebu nakon što su dovedena u lokaciju i stanje neophodno za rad, niti je za njih blagovremeno obračunavana amortizacija. Investicije u toku u iznosu od 821.094 KM, koje se odnose na ranije periode, tokom revidirane godine su aktivirane, a efekti ispravki navedenih grešaka u iznosu od 132.348 KM odnose se na obračunatu amortizaciju iz prethodnih perioda. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li><li>Odredbe potpisanog ugovora za nabavku usluga fizičke zaštite objekata i prijevoza novca u vrijednosti od 76.996 KM sa dobavljačem „Condor“ d.o.o. Zenica nisu ispoštovane jer je Društvu, pored ugovorenih usluga, fakturirana i usluga koja nije bila obuhvaćena ugovorom niti zahtijevana tenderskom dokumentacijom, u iznosu od 25.704 KM. Također, nisu se u potpunosti primjenjivale odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu procjenjivanja vrijednosti nabavka i dostavljanja Agenciji za javne nabavke izvještaja o zaključenim ugovorima za nabavke koje se odnose na izuzeća od primjene Zakona, s ciljem povećanja transparentnosti i praćenja trošenja javnih sredstava.</li></ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>Društvo i Grad Zenica zaključili su Ugovor sa dobavljačem „Toplana Zenica“ d.o.o. Zenica 26. 6. 2019. godine za isporuku toplinske energije za period od sedam godina. Prema zaključenom Ugovoru, isporuka je trebala započeti 30. 7. 2020. godine. „Toplana Zenica“ nije započela s isporukom u skladu sa zaključenom ugovoru, zbog čega se toplinska energija nastavila nabavljati od dobavljača „ArcelorMittal“ d.o.o. Zenica.</li></ul>
<p>JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama</p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 6.414.072 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni;</li><li>Društvo nije vršilo obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada. Posljedično, a na osnovu potvrđenosti, u Društvu su po ovom osnovu potcijenjene obaveze na 31. 12. 2021. godine za 45.912 KM u odnosu na evidencije nadležne Agencije za vodno područje Jadranskog mora.</li></ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"><li>U Društvu nisu imenovani izvršni direktori, niti je formiran Odbor za reviziju koji razmatra studije rizika i osigurava da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno, što nije u skladu sa Statutom. Pored toga, nije formiran ni odjel za internu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obaveza Društva kao subjekta od javnog interesa;</li><li>Društvo nije stavilo u funkciju mjerač zahvata vode, te ne raspolaže tačnim informacijama o količini zahvaćene vode, što ima za posljedicu da se gubici na vodovodnoj mreži ne mogu precizno utvrditi, kao i da se obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda nije vršio u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada;</li><li>Uprava Društva nije sačinila trogodišnji plan poslovanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Statutom Društva;</li><li>Za nabavke roba i usluga za osnovnu djelatnost i za daljnju prodaju Društvo, iako je bilo obavezno, nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, kako bi se uvela transparentnost, omogućio veći stepen stvarne konkurencije i obezbijedila veća efikasnost trošenja javnih sredstava.</li></ol>

	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine je tokom 2021. godine izvršila potpunu PDV kontrolu Društva za period od 1. 8. 2019. do 31. 5. 2021. godine, kojom je utvrđena i dodatna porezna obaveza za posebne vodne naknade za zaštitu i korištenje voda koje se naplaćuju od krajnjih potrošača. Društvo je u potpunosti izmirilo dodatno utvrđene porezne obaveze na 31. 12. 2021. godine, a nakon 31. 5. 2021. godine, kao i prethodnih godina, nije vršilo obračun PDV-a na posebne vodne naknade.</li> </ul>
<p><b>JKP Komunalno d.o.o. Livno</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 1.194.422 KM, a efekte na sredstva i finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati;</li> <li>2. Zalihe materijala i rezervnih dijelova iskazane su u iznosu od 234.480 KM i za njih Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje neto nadoknadive vrijednosti u skladu s Pravilnikom o računovodstvenim politikama i MRS-om 2 – Zalihe. Efekte usklađivanja zaliha na finansijski rezultat nismo mogli kvantificirati.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. U Društvu nije formiran Odbor za reviziju koji razmatra studije rizika i osigurava da interne kontrole budu adekvatne i funkcioniraju kako je predviđeno, što nije u skladu sa Statutom i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Pored toga, nije formiran ni odjel za internu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, što je obaveza Društva kao subjekta od javnog interesa;</li> <li>2. Ugovori o radu na određeno vrijeme, koji se odnose na sve radnike primljene u radni odnos tokom 2021. godine (ukupno 15 radnika zaposlenih na period od dva do sedam mjeseci), zaključeni su bez provođenja javnog konkursa, što nije u skladu sa Zakonom o radu koji propisuje da se prijem u radni odnos vrši nakon provedene procedure obaveznog javnog oglašavanja, niti je ispoštovan princip transparentnosti i jednakog pristupa pri zapošljavanju;</li> <li>3. Društvo nije stavilo u funkciju sve mjerače zahvata, odnosno protoka vode, te ne raspolaže tačnim informacijama o količini zahvaćene vode, što ima za posljedicu da se gubici na vodovodnoj mreži ne mogu precizno utvrditi, kao i da se obračun posebnih vodnih naknada za korištenje površinskih i podzemnih voda nije vršio u skladu s Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na temelju opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada;</li> <li>4. Društvo nije obračunalo niti platilo porez na dodanu vrijednost u 2021, kao ni ranijih godina, za posebne vodne naknade za korištenje površinskih i podzemnih voda i naknade za ispuštanje otpadnih voda u skladu sa Zakonom o porezu na dodanu vrijednost. To može imati za posljedicu dodatne troškove za Društvo;</li> <li>5. Uprava Društva nije sačinila trogodišnji plan poslovanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Statutom Društva;</li> <li>6. Društvo, iako je bilo obavezno, nije u potpunosti primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama, kao ni odredbe njegovih provedbenih i internih akata, kako bi se osigurala transparentnost i omogućio veći stepen stvarne konkurencije i efikasnije trošenje javnih sredstava. Također, nije sačinjen provedbeni propis o javnim nabavkama u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Statutom Društva, niti su izvršene izmjene i dopune Plana javnih nabavki zbog značajnog odstupanja realiziranih u odnosu na planirane nabavke.</li> </ol>
<p><b>JP „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena umanjena vrijednosti imovine u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, zbog čega se knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 2.153.000 KM može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni. Efekte na finansijske izvještaje ne možemo utvrditi;</li> </ol>

	<p>2. Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja Uprava Društva nije izvršila procjenu, niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva, odnosno nije postupila u skladu s MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja. Kontinuirano se ostvaruje gubitak u poslovanju (u 2021. godini 1.330.770 KM), što je dovelo do gubitka iznad visine kapitala u iznosu od 1.603.006 KM. Na datum bilansa tekuća sredstva iznose 1.475.495 KM, a kratkoročne obaveze 5.366.881 KM, od čega se najveći dio odnosi na obaveze po kreditima (2.162.944 KM), obaveze iz poslovanja (1.286.616 KM), obaveze za plaće, poreze i doprinose (860.650 KM) i obaveze za doprinose za šume (720.966 KM). Koeficijent tekuće likvidnosti na 31. 12. 2021. godine je 0,27, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele novčane obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem;</p> <p>3. Nije izvršena procjena obaveza za pokrenute sudske sporove u iznosu od 331.000 KM niti je izvršeno rezervisanje u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, zbog čega su obaveze i troškovi potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Društvo je u finansijskim izvještajima na 31. 12. 2021. godine iskazalo ukupni gubitak veći od visine osnovnog kapitala, čime je, shodno Zakonu o finansijskom poslovanju, kapital postao neadekvatan. Iako je Nadzorni odbor na sjednici održanoj 31. 1. 2022. godine donio Zaključak kojim zadužuje upravu da sačini Sanacioni plan Društva za 2022. godinu, Društvo do okončanja revizije nije analiziralo uzroke nastanka neadekvatnosti kapitala i predložilo odgovarajuće mjere za prevazilaženje takvog stanja.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Društvo nije u toku godine ponudilo naknadnom prodajom, odnosno licitacijom/javnim nadmetanjem minimalno 20% klasiranih šumskih drvnih sortimenata, u skladu s Odlukom o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz državnih šuma na teritoriju FBiH. Nakon provedenih 46 licitacija u 2021. godini, ukupno raspisana drvena masa iznosila je 6.805 m<sup>3</sup>, što čini 10,84% ukupno ostvarene sječe tehničke oblovine od 62.771 m<sup>3</sup> i značajno je manje u odnosu na minimum propisan Odlukom;</li> <li>Obaveze za ostale poreze i druge dažbine iskazane su u iznosu od 720.966 KM, a odnose se na neizmirene naknade za korištenje šuma za 2021. godinu. Društvo je izvršilo obračun naknada za korištenje državnih šuma, ali ih nije izmirilo u propisanim rokovima u skladu s članom 48. Zakona o šumama Tuzlanskog kantona;</li> <li>Nabavke usluga sječe i izvoza šume u iznosu od najmanje 671.175 KM nisu izvršene u skladu s potpisanim ugovorima zbog značajnog odstupanja između ugovorene i ostvarene količine. Budući da prodaja drvne mase predstavlja osnovnu djelatnost Društva, to odstupanje ima direktan uticaj na ostvareni poslovni prihod i finansijski rezultat Društva. Također, za izvršene nabavke usluge održavanja radne i informatičke opreme u iznosu od 67.500 KM Društvo nije provodilo procedure za odabir adekvatnog postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s ciljem jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača, kako bi se obezbijedilo najefikasnije korištenje sredstava;</li> <li>Društvo nije dostavilo trogodišnji plan poslovanja Uredu za reviziju u skladu s odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ugovor o prenošenju poslova upravljanja šumama i šumskim zemljištem na području Tuzlanskog kantona između Kantonalnog ministarstva za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i Društva nije zaključen u skladu sa Zakonom o šumama Tuzlanskog kantona, što je imalo za posljedicu da je Društvo u 2021. godini obavljalo poslove iz nadležnosti bez potpisanog ugovora.</li> </ul>
<b>JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Društvo je na 31. 12. 2021. godine iskazalo vrijednost cestovne infrastrukture na poziciji „nematerijalna sredstva – ulaganja u tuđa sredstva“ u iznosu od 2.159.208.762 KM. Cestovna infrastruktura evidentirana kao nematerijalna imovina ne zadovoljava kriterije za priznavanje i mjerenje shodno MRS-u 38 – Nematerijalna imovina. Zbog navedenog ne možemo potvrditi način evidentiranja efekata procjene fer vrijednosti nematerijalne imovine – cestovne infrastrukture na 31. 12. 2021. godine u iznosu od 32.755.256 KM kao smanjenje ostalog osnovnog kapitala.</li> </ol>

	<p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Na dugoročnim potraživanjima od Vlade FBiH iskazano je 15.000.000 KM. Kako smo i ranijih godina konstatovali, nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se mogao potvrditi status ovih sredstava, odnosno da su sredstva Društva data kao pozajmica Budžetu FBiH. Kreditna sredstva EBRD-a utrošena su za projekat Sarajevske zaobilaznice, koja je evidentirana u vanbilansnoj evidenciji Društva, jer je Društvo samo implementator projekta Vlade FBiH, a ne krajnji korisnik sredstava kredita. Do okončanja predmetne revizije Parlament FBiH nije donio Odluku o alociranju sredstava kako bi se refundirala Društvu, te se ona i dalje evidentiraju na potraživanjima.</li> <li>U 2021. godini izmijenjene su Računovodstvene politike u dijelu priznavanja javnog prihoda, te je izvršena retroaktivna primjena promijenjenih računovodstvenih politika u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i grešaka, što je uticalo na iskazani finansijski rezultat „nula“.</li> </ul> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Na poziciji „nematerijalna sredstva u pripremi“ iznos od najmanje 7.385.151 KM odnosi se na investicije koje su započete u ranijem periodu, a čija realizacija značajno kasni, kao i na investicije koje su završene, a nisu knjigovodstveno aktivirane, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Ne možemo potvrditi da su projekti realizovani u skladu s potpisanim ugovorima jer izvođač radova nije blagovremeno izvršio preuzete obaveze;</li> <li>Društvo je platilo taksu za nepovučena sredstva u iznosu od 540.950 KM za dva ugovora koja su potpisana sa EBRD-om i IBRD-om jer nije realizovalo sredstva u skladu s Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji magistralnih cesta za 2021. godinu;</li> <li>Za nabavke redovnog i zimskog održavanja magistralnih cesta na području FBiH u iznosu od 3.431.112 KM Društvo nije pravovremeno provodilo postupke javnih nabavki, što je dovelo do zaključivanja ugovora o dodatnim radovima bez provođenja odgovarajućeg postupka. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH.</li> </ol>
<p><b>KJKP Sarajevogas d.o.o. Sarajevo</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Ne možemo potvrditi strukturu i visinu iskazanog kapitala u iznosu od 67.470.918 KM jer je u okviru rezervi iskazan državni kapital od 59.095.337 KM i privatni kapital od 916.556 KM, iako je osnovni kapital u 100% vlasništvu Kantona Sarajevo i iznosi 10.000 KM. Iskazivanje vlasničkog kapitala na rezervama nije u skladu s Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje, a pravo na ovaj kapital nije utvrđeno.</li> </ol> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Materijalna sredstva u pripremi u iznosu od 651.565 KM knjigovodstveno su aktivirana 31. 12., iako su, prema zapisnicima o kolaudaciji, stavljena u upotrebu tokom cijele 2021. godine. Navedeno nije u skladu s Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Federalno Ministarstvo energije, rudarstva i industrije nije izdalo dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti Društvu u skladu s Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede</li> </ul>
<p><b>Tehnički remontni zavod Hadžići d.d. Hadžići</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja Uprava nije izvršila procjenu sposobnosti subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu shodno tački 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja. Akumulirani gubitak na 31. 12. 2021. godine iznosi 2.707.581 KM i viši je od trećine osnovnog kapitala. Koeficijent tekuće likvidnosti je 0,33, što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obaveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u finansijskim izvještajima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;</li> </ol>

	<p>2. Ne možemo potvrditi iskazani kapital u iznosu od najmanje 1.491.045 KM jer je uplatu investitora od 1.000.000 KM, koja je namijenjena za pokretanje proizvodnje, Društvo oprihodovalo u cijelom iznosu u ranijem periodu. Također, nije postupljeno u skladu s Odlukom Vlade FBiH prema kojoj se sredstva od 491.045 KM priznaju kao razgraničenja, dok Vlada ne utvrdi njihovu namjenu prema Društvu. Po ovom osnovu potcijenjena su pasivna razgraničenja i akumulirani gubici Društva, a kapital precijenjen;</p> <p>3. Ne možemo potvrditi iskazana materijalna sredstva u pripremi od 1.693.838 KM jer Uprava nije izvršila detaljnu analizu, niti je dostavljen pregled na koje se objekte i opremu imovina odnosi i u kojem periodu je evidentirana, niti je utvrđeno koji se dio koristi, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, s obzirom na to da nije obračunata amortizacija duži niz godina, akumulirani gubitak je potcijenjen, a stalna sredstva precijenjena za iznos amortizacije. Efekat na finansijske izvještaje nismo mogli procijeniti;</p> <p>4. Društvo nije izvršilo rezervisanja za pokrenute sudske sporove u iznosu od najmanje 2.016.085 KM, a odnose se na naknadu štete i tužbe zaposlenika za potraživanja iz radnog odnosa u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. To može imati za posljedicu da su rashodi i obaveze potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Društvo je 9. 4. 2018. godine sa fizičkim licem Gul Huseyin potpisalo Ugovor o sufinansiranju projekta, prema kojem je uplaćeno 1.000.000 KM za pokretanje proizvodnje, Ugovor o zasnivanju hipoteke i Ugovor o uspostavljanju zaloga na pokretnim stvarima i pravima u trajanju od 12 godina. Po ovom osnovu proizvedeno je ukupno 200 komada RPG-a, od čega je kupcu u 2019. godini isporučeno samo 20 komada. U toku 2021. godine nije bilo validnog ugovora niti isporuka kupcima. Na osnovu potpisanih ugovora, potencijalne obaveze iznose 2.500.000 KM.</li> </ul>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Društvo nije uspostavilo i osiguralo funkcionisanje Odjela interne revizije kao ključnog elementa internog nadzora kojim se osigurava sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja, u skladu sa zahtjevima Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;</p> <p>2. Prijem u radni odnos na određeno vrijeme provodio se bez javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu, Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o radu Društva;</p> <p>3. Prilikom godišnjeg popisa imovine i obaveza nije izvršen popis potraživanja, obaveza i novčanih sredstava, nije izvršena analiza upotrebljivosti zaliha i nisu izvršena usaglašavanja potraživanja i obaveza putem izvoda otvorenih stavki, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Organi upravljanja (Uprava, Nadzorni odbor, Odbor za reviziju) nisu funkcionisali i obavljali zadaću koja im je propisana Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima, što ima velikog uticaja na normalno funkcionisanje i rješavanje nagomilanih problema u Društvu, zbog čega su zaposlenici 22. 11. 2021. godine stupili u generalni štrajk.</li> </ul>
<p><b>JKP „Vodovod“ d.o.o. Cazin</b></p>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <p>1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno odredbama MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 13.997.229 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2021. godinu precijenjeni;</p> <p>2. Za potraživanja starija od godinu dana u iznosu od 97.128 KM nije izvršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, i računovodstvenim politikama Društva. To za posljedicu može imati da su rashodi potcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za iznos utvrđenog usklađivanja prema Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja;</p>

	<p>3. Društvo nije izvršilo procjenu niti rezervisanje za potencijalne obaveze za neobračunati porez na dodanu vrijednost za posebne vodne naknade u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Iako se ove naknade naplaćuju od krajnjeg potrošača i predstavljaju oporezivi iznos naknade, Društvo nije obračunalo niti platilo porez na dodanu vrijednost u 2021, kao ni ranijih godina.</p> <p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Popis stalnih sredstava i obaveza i usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem nije u cijelosti izvršeno shodno odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o računovodstvu Društva;</li> <li>2. Postupci javnih nabavki nisu pokrenuti blagovremeno i u periodu za koji su planirani, što je uticalo na nisku realizaciju plana javnih nabavki (32%). Nabavke roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 89.836 KM izvršene su bez provođenja Zakonom propisanih postupaka i procedura. Također, za nabavku putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja u iznosu od 32.660 KM nisu nam prezentovane metode niti dokazi da je izvršeno istraživanje tržišta kako bi se utvrdio način procjene vrijednosti nabavke, zbog čega nije osigurano najefikasnije trošenje javnih sredstava, u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH.</li> </ol>
<b>JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Zenica</b>	<p><b>Mišljenje o finansijskim izvještajima: S rezervom</b></p>
	<p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Društvo nije izvršilo procjenu niti rezervisanje za potencijalne obaveze za neobračunati porez na dodanu vrijednost za posebne vodne naknade u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Iako se ove naknade naplaćuju od krajnjeg potrošača i predstavljaju oporezivi iznos naknade, Društvo nije obračunalo niti platilo porez na dodanu vrijednost u 2021, kao ni ranijih godina.</li> </ol> <p><b>Isticanje pitanja</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Na poziciji dugoročnih potraživanja iskazano je 256.100 KM koje se odnose na potraživanja od Grada Zenice za ranije prebačena sredstva za projekat „Plava voda“. Ističemo da kreditnim ugovorom nije jasno preciziran udio koji Društvo ima u otplati kredita, niti je posebnim sporazumom precizno definisano pitanje vlasništva, prava i načina korištenja buduće infrastrukture.</li> </ul>
	<p><b>Mišljenje o usklađenosti: S rezervom</b></p> <p><b>Osnova za mišljenje</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Plan javnih nabavki mijenjan je više puta u toku godine, a postupci nisu pokrenuti blagovremeno i u periodu za koji su i planirani, što je uticalo na nisku realizaciju (54%). Također, za nabavke roba, usluga i radova u iznosu od najmanje 118.024 KM Društvo nije izvršilo pravilan odabir postupaka, vršeno je dijeljenje postupaka i nisu poštovane propisane procedure, zbog čega nije osigurano najefikasnije trošenje javnih sredstava u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.</li> </ol>

Tabela 27. Pregled revidiranih javnih preduzeća, s datim mišljenjima

### 3.9 Praćenje postupanja po preporukama iz ranije provedenih finansijskih revizija

Ured za reviziju prvi put je proveo osam praćenja postupanja po preporukama iz ranije provedenih finansijskih revizija, što se smatra jednom od dobrih praksi u skladu sa INTOSAI-jevim principima i standardima.

**Vrhovne revizijske institucije imaju važnu ulogu u praćenju preduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.**

Izvršen je uvid u aktivnosti koje su subjekti preduzeli na implementaciji datih preporuka od objave konačnog izvještaja do 30. 6. 2022. godine, te su doneseni zaključci o postupanju po preporukama.

Na ovaj način Ured za reviziju doprinosi većem stepenu implementacije preporuka, te osigurava svoju prisutnost kod subjekata koji se ne revidiraju svake godine, uzimajući u obzir da je u njegovoj nadležnosti preko 2.000 subjekata u Federaciji BiH. Ovi izvještaji dostavljeni su revidiranim subjektima i nadležnim institucijama, te objavljeni na internet-stranici Ureda.

Izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- realizovana preporuka
- djelimično realizovana preporuka
- nerealizovana preporuka
- preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

Red. br.	Subjekti revizije	Godina za koju je vršena finansijska revizija	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama			
				Realizovano	Djelimično	Nerealizovano	Bez ocjene/neprovodivo
1.	RMU „Breza“ d.o.o. Breza	2016.	18	1	4	13	0
			100%	6%	22%	72%	0%
2.	RMU „Zenica“ d.o.o. Zenica	2016.	19	2	4	12	1
			100%	11%	21%	63%	5%
3.	RMU „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik	2016.	14	2	3	9	0
			100%	14%	21%	64%	0%
4.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	2017.	14	1	3	10	0
			100%	7%	21%	71%	0%

Red. br.	Subjekti revizije	Godina za koju je vršena finansijska revizija	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama			
				Realizovano	Djelimično	Nerealizovano	Bez ocjene/neprovodivo
5.	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	2016.	24	17	3	1	3
			100%	71%	13%	4%	13%
6.	Javna ustanova „Opća bolnica Konjic“	2019.	25	13	6	4	2
			100%	52%	24%	16%	8%
7.	Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški	2019.	11	7	3	1	0
			100%	64%	27%	9%	0%
8.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić	2020.	28	8	11	7	2
			100%	29%	39%	25%	7%
<b>UKUPNO</b>			<b>153</b>	<b>51</b>	<b>37</b>	<b>57</b>	<b>8</b>

Tabela 28. Pregled postupanja po preporukama iz izvještaja finansijske revizije o praćenju postupanja po preporukama

S obzirom na to da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da:

- u posmatranom periodu kod većine subjekata značajan broj preporuka nije realizovan, ili da
- subjekti nisu postupili u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestili o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizijskom izvještaju, te da
- Parlamentarna komisija nije razmatrala ili nije sačinila izvještaj koji bi bio upućen na Parlament FBiH,

u ovim izvještajima date su dodatne preporuke revidiranim subjektima i Parlamentarnoj komisiji, s ciljem bolje implementacije preporuka i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.



## 4. REVIZIJA UČINKA

Revizija učinka predstavlja nezavisno, objektivno i pouzdano ispitivanje kojim se utvrđuje da li državna preduzeća, sistemi, projekti, programi, aktivnosti ili organizacije posluju, rade, odnosno provode se u skladu s principima ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti, te da li ima prostora za poboljšanja.<sup>16</sup>

Provodi se u skladu s INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava, te međunarodnom praksom iz ove oblasti. Okrenuta je aktuelnim temama koje su bitne za život građana. Revizijom učinka ukazuje se na značajne probleme u društvu, ali i na bolje prakse, čime se pruža konstruktivan poticaj za promjene u životima građana.

Po svom karakteru šireg je obima od finansijske i revizije usklađenosti. Ona procjenjuje predmet revizije sa stanovišta jednog ili više od principa 3 „E“. Upravo zbog toga gotovo uvijek obuhvata veći broj institucija i period od više godina.

S obzirom na nadležnost Ureda za reviziju, izuzetno je širok dijapazon tema kojima se bavi revizija učinka, te se njome obuhvataju aktivnosti subjekata javnog sektora na svim nivoima vlasti u FBiH. U posljednjim godinama posebna pažnja posvećena je aktuelnim krizama koje potresaju našu zemlju i svijet, kao i ispunjenju Ciljeva održivog razvoja UN-a.

U 2022. godini objavljena su tri izvještaja revizije učinka i tri izvještaja o izvršenom praćenju realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvještaja:



<sup>16</sup> ISSAI 300.9 – Principi revizije učinka

Prva tri izvještaja odnose se na provedene revizije učinka u oblastima u kojima ona ranije nije vršena, te su u ovim izvještajima, osim nalaza i zaključaka, date preporuke. Preostala tri izvještaja odnose se na praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvještaja revizije učinka, u kojima su predstavljeni nalazi i zaključci o implementaciji preporuka.

#### 4.1 Izvještaji o provedenim revizijama učinka

Provedene revizije učinka obuhvatile su 40 subjekata, te je dato 37 preporuka upućenih na 50 subjekata, što je prezentirano u tabeli:

R. br.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su date preporuke	Broj datih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1	2	3	4	5	6	7
1.	<b>Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama</b>	Federalno ministarstvo finansija Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Federalno ministarstvo pravde	3	3	12	2016-2020.
2.	<b>Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana</b>	26 općina/gradova <sup>17</sup> Federalno ministarstvo pravde Federalno ministarstvo prometa i komunikacija Generalni sekretarijat Vlade FBiH	29	29	15	2018-2020.
3.	<b>Upravljanje robnim rezervama u Federaciji Bosne i Hercegovine</b>	Federalna direkcija robnih rezervi Kantonalna direkcija robnih rezervi Bosansko-podrinjskog kantona Direkcija za robne rezerve Hercegbosanske županije Direkcija za robne rezerve Kantona Sarajevo Kantonalna direkcija robnih rezervi Tuzlanskog kantona Poljoprivredni zavod Unsko-sanskog kantona Kantonalna direkcija robnih rezervi Zeničko-dobojskog kantona Vlada FBiH	8	18 <sup>18</sup>	10	2019-2021.
	<b>UKUPNO</b>		<b>40</b>	<b>50</b>	<b>37</b>	

Tabela 29. Podaci o provedenim revizijama učinka

<sup>17</sup> Novi Grad Sarajevo, Travnik, Tešanj, Sanski Most, Vitez, Novo Sarajevo, Orašje, Odžak, Grude, Teočak, Bosanski Petrovac, Doboju-Jug, Ravno, Glamoč, Foča, Kreševo, Trnovo, Tuzla, Zenica, Mostar, Cazin, Živinice, Livno, Široki Brijeg, Čapljina, Goražde.

<sup>18</sup> Preporuka vezana za izradu novih zakona o robnim rezervama je, pored Vlade FBiH koja je bila subjekt revizije, data vladama kantona u FBiH koje nisu bile direktno obuhvaćene revizijom s obzirom na njihove nadležnosti u predlaganju kantonalnih zakona.

#### 4.1.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama“

- Federalno ministarstvo finansija je u posmatranom periodu (2016-2020), od ukupno 10.846 žalbi u rješavanju, njih 5.673, odnosno 52% riješilo, dok su 5.173 žalbe, odnosno 48%, ostale neriješene. Utvrđena su višegodišnja kašnjenja, od preko četiri godine, s obzirom na to da su se u 2020. godini tek rješavali predmeti iz 2015, ali i iz ranijih godina.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija: Izraditi plan rješavanja neriješenih žalbi i osigurati njegovu efikasnu provedbu.**

- Federalno ministarstvo finansija nije poduzimalo konkretne i dovoljne aktivnosti kako bi se u saradnji s Poreznom upravom FBiH riješio problem nekompletnih spisa i ustanovili mehanizmi za otklanjanje nedostataka koji utiču na efikasnost rješavanja žalbi.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija: Uspostaviti proaktivnu saradnju s Poreznom upravom FBiH s ciljem efikasnijeg rješavanja žalbi.**

- Nisu izrađene interne procedure za postupanje po žalbama, što je uzrokovalo da se određene žalbe rješavaju mimo hronološkog reda, po osnovu različitih vrsta urgencija. Postupanje po urgencijama nedovoljno je transparentno i omogućava da se određene žalbe riješe brzo nakon zaprimanja, dok žalbe koje godinama čekaju na rješavanje još uvijek nisu razmatrane.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: Izraditi internu proceduru za postupanje po žalbama.**

- Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata nisu izvršili detaljnu selekciju i analizu uzroka koji dovode do kašnjenja u rješavanju žalbi. Također, nisu poduzimane konkretne aktivnosti na otklanjanju konstatovanih uzroka kašnjenja, kao što su: kadrovski resursi, vraćanje predmeta prvostepenom organu na ponovni postupak, čekanje na nalaz i mišljenje drugostepene ljebarske komisije.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: Jasno identifikovati uzroke koji dovode do kašnjenja u rješavanju žalbi te izraditi prijedlog s konkretnim mjerama za otklanjanje ovih uzroka.**

- Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata nisu postupali u skladu s odredbom člana 293. Zakona o upravnom postupku, te nisu pismenim putem obavještavali stranke o razlozima zbog kojih se kasni u rješavanju žalbi, kao ni o tome u kojoj je fazi rješavanje i kad će biti okončano.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: U slučajevima isteka roka za rješavanje žalbi pismeno obavještavati stranke o razlozima zbog kojih žalba nije riješena u zakonom propisanom roku, kao i o radnjama i vremenu donošenja rješenja o žalbi.**

- Upisnici drugostepenih predmeta nisu vođeni na odgovarajući način. Podaci o rješavanju drugostepenih predmeta nisu uneseni u odgovarajuće kolone, kako je predviđeno uputstvom o načinu popunjavanja navedenom na početku Upisnika, u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH i Pravilnikom o kancelarijskom poslovanju.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: Osigurati adekvatno vođenje Upisnika drugostepenih predmeta, u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH i Pravilnikom o kancelarijskom poslovanju.**

- Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata nisu vodili pouzdane i transparentne evidencije o rješavanju žalbi, koje bi sadržavale podatke o broju riješenih/neriješenih žalbi, specifičnim vrstama žalbi, rokovima u kojima su rješavane, rješavanju predmeta po urgencijama, iznosu sredstava osporavanih žalbama.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: Uspostaviti odgovarajuće evidencije o rješavanju upravnih stvari kako bi se osigurali pouzdani podaci o rješavanju žalbi.**

- Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata nisu izrađivali godišnje izvještaje o rješavanju upravnih stvari, koje su bili dužni izrađivati i dostavljati Upravnom inspektoratu Federalnog ministarstva pravde, te Vladi Federacije BiH.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: Osigurati izradu godišnjih izvještaja o rješavanju upravnih stvari koji se redovno dostavljaju nadležnim institucijama.**

- Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata nisu vršili interni nadzor nad rješavanjem upravnih stvari, kako bi se vršila kontrola poštovanja rokova, identifikovali uzroci kašnjenja u rješavanju žalbi, te poduzele konkretne mjere s ciljem otklanjanja utvrđenih nedostataka.

**Preporuka za Federalno ministarstvo finansija i Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata: Uspostaviti interni nadzor nad rješavanjem žalbi s ciljem njihovog efikasnog rješavanja.**

- Federalno ministarstvo pravde nije vršilo redovan nadzor u pogledu poštovanja odredbi Zakona o upravnom postupku, koji propisuje rokove za rješavanje upravnih stvari, kao ni nadzor u pogledu obaveze federalnih ministarstava da dostavljaju Federalnom ministarstvu pravde godišnje izvještaje o rješavanju upravnih stvari.

**Preporuka za Federalno ministarstvo pravde: Osigurati nadzor nad rješavanjem upravnih stvari u skladu sa zakonskim propisima.**

- Federalno ministarstvo pravde nije izricalo kazne za nedonošenja drugostepenih rješenja u zakonskom roku, iako Zakon o upravnom postupku za ovakve slučajeve propisuje novčane kazne u iznosu od 2.000 do 8.000 KM.

**Preporuka za Federalno ministarstvo pravde: Primjenjivati kaznene odredbe Zakona o upravnom postupku u slučajevima nepoštovanja utvrđenog roka za rješavanje po žalbama.**

- Nisu vršene analize Zakona o upravnom postupku, niti su predlagane njegove izmjene, iako odredbe Zakona dopuštaju praksu vraćanja predmeta prvostepenom organu na ponovni postupak više puta, što značajno utiče na dugotrajnost rješavanja upravnih stvari.

**Preporuka za Federalno ministarstvo pravde: Izvršiti analizu Zakona o upravnom postupku i po potrebi izraditi prijedlog izmjena kako bi se osiguralo efikasnije rješavanje u drugostepenom upravnom postupku.**

#### 4.1.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana“

##### Nalazi i preporuke za općine i gradove u FBiH:

- Informacije relevantne za podnošenje i rješavanje zahtjeva građana nisu u svim općinama/gradovima dostupne na zvaničnim internet-stranicama. Internet-stranice sadrže samo uopćene informacije, dok detaljnije informacije o pojedinačnim administrativnim postupcima i popis dokumenata potrebnih za ostvarivanje prava nisu istaknuti. Na internet-stranicama objavljene su samo određene informacije o administrativnim postupcima, koje nisu lako uočljive na početnoj stranici, nego su segmentirane u izbornicima u okviru pojedinačnih općinskih/ gradskih službi.

**Preporuka: Jasne upute o načinu ostvarivanja prava stranaka i detaljan popis neophodne dokumentacije istaći na lako pristupačnim oglasnim pločama i na zvaničnoj internet-stranici općine/grada.**

- Potvrda o prijemu zahtjeva u većini općina/gradova iz uzorka izdaje se samo na zahtjev podnosioca, a kada se izdaje često ne sadrži informacije o zakonskom roku za rješavanje zahtjeva niti uputu o tome da podnosilac zahtjeva može, ukoliko njegov zahtjev ne bude riješen u zakonskom roku, podnijeti žalbu nadležnom organu.

**Preporuka: Izdavati potvrde o prijemu zahtjeva sa svim propisanim informacijama.**

- S ciljem predaje zahtjeva u lokalnoj upravi, građani se moraju prilagoditi radnom vremenu šalter sale, odnosno radnom vremenu određenom za rad sa strankama pojedinih službi, koje je često ograničeno na određeni broj sati u toku dana. Samo su dvije općine iz uzorka analizirale da li je radno vrijeme lokalne uprave prilagođeno potrebama korisnika, dok su u ostalim općinama/gradovima ove aktivnosti izostale.

**Preporuka: Ispitati zadovoljstvo građana radnim vremenom općine/grada i prilagoditi radno vrijeme potrebama građana.**

- Utvrđeno je da 57% općina/gradova iz uzorka nije donijelo interne procedure/hodograme kojima bi se, u nedostatku zakonskih odredbi, definisali interni rokovi za pojedinačne radnje u rješavanju zahtjeva.

**Preporuka: Donijeti interne procedure/hodograme za postupanje po zahtjevima, kojima će se utvrditi koraci i rokovi za postupanje u pojedinačnim administrativnim postupcima.**

- Nijedna općina/grad iz uzorka nije u potpunosti osigurala da se dokumentacija potrebna za rješavanje zahtjeva pribavlja po službenoj dužnosti, iako su, shodno zakonskim odredbama, to dužne osigurati. Veliki je broj dokumenata koje općinske/gradske službe ne pribavljaju po službenoj dužnosti. Među njima je značajan broj dokumenata o kojima općina/grad vodi službenu evidenciju.

**Preporuka: Dokumentaciju potrebnu za rješavanje zahtjeva pribavljati po službenoj dužnosti. U slučaju postojanja određenih prepreka koje onemogućavaju pribavljanje dokumentacije po službenoj dužnosti od drugih organa, općine i gradovi trebaju inicirati kod nadležnih organa i javnih preduzeća da se ustanovljene prepreke otklone.**

- U 81% općina/gradova iz uzorka nije osigurana mogućnost podnošenja zahtjeva elektronskim putem ni za jedan administrativni postupak. Kao jedan od osnovnih razloga za ovakvo stanje navode se nedostaci Zakona o upravnom postupku. Međutim, konstatovano je da općine/gradovi iz uzorka nisu preduzimali aktivnosti kako bi se kod nadležnih institucija inicirale izmjene i dopune propisa s ciljem otklanjanja ovih regulatornih prepreka.

**Preporuka: Uspostaviti elektronske usluge kojima se osigurava preuzimanje obrazaca, te predaja i rješavanje zahtjeva elektronskim putem. Općine i gradovi u periodu čekanja na unapređenje regulatornog okvira trebaju preduzeti aktivnosti kako bi bili spremni za potpunu digitalizaciju usluga**

- Općine/gradovi iz uzorka u situacijama kašnjenja drugih organa ne koriste mogućnosti propisane Zakonom o upravnom postupku kako bi se donijela potrebna rješenja, niti o kašnjenju drugih organa obavještavaju nadležne inspekcijske organe.

**Preporuka: Obavještavati inspekcijske organe u slučajevima kada nadležni organi kasne sa izdavanjem saglasnosti ili mišljenja potrebnih za rješavanje zahtjeva, te u slučajevima kašnjenja, kad je moguće, rješenje donijeti i bez pribavljene saglasnosti ili mišljenja.**

- Općine/gradovi ne dostavljaju podnosiocima zahtjeva pismene obavijesti u slučaju kada zahtjev nije riješen u zakonskom roku. To je suprotno Zakonu o upravnom postupku koji propisuje obavezu da se podnosilac zahtjeva u roku od tri dana od dana isteka roka za rješavanje pismeno obavijesti o razlozima zbog kojih rješenje nije doneseno i o tome koje će radnje poduzeti radi njegovog donošenja.

**Preporuka: U slučajevima kašnjenja u rješavanju zahtjeva pismeno obavještavati podnosiocima zahtjeva o razlozima zbog kojih zahtjev nije riješen u zakonom propisanom roku, te o radnjama koje će se u određenom roku poduzeti kako bi se zahtjev riješio**

- Pojedine općine uopće ne vode evidencije o trajanju postupaka u kojima se rješavaju zahtjevi građana. U općinama/gradovima koji vode evidencije uočeno je da one često nisu potpune i ažurirane budući da ne sadrže podatak o datumu rješavanja zahtjeva ili se ovaj podatak ne vodi za sve predmete.

**Preporuka: Uspostaviti sveobuhvatne evidencije o trajanju administrativnih postupaka i osigurati njihovo redovno ažuriranje.**

#### **Nalazi i preporuke za Generalni sekretariat Vlade FBiH i nadležna federalna ministarstva**

- Uspostava interoperabilnosti u lokalnoj upravi nije uređena nijednim aktom, niti su nadležne federalne institucije definisale aktivnosti koje trebaju preduzeti općine/gradovi s ciljem realizacije Odluke o usvajanju okvira interoperabilnosti. Nisu poduzimanje aktivnosti kako bi se omogućila elektronska razmjena dokumenata između općina/gradova, kao i razmjena s višim nivoima vlasti.

**Preporuka za Generalni sekretariat Vlade FBiH i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija: Osigurati realizaciju Odluke o usvajanju okvira interoperabilnosti.**

- Utvrđeno je da nisu uspostavljene pretpostavke za osiguranje informatičke sigurnosti s obzirom na to da procedura izrade nacrtu zakona o informacionoj sigurnosti FBiH još uvijek nije okončana. Ovaj propis je, shodno akcionim planovima za reformu javne uprave, Vlada FBiH trebala izraditi prije više od deset godina. Federalno ministarstvo prometa i komunikacija započelo je izradu, ali procedura još uvijek nije finalizirana.

**Preporuka za Federalno ministarstvo prometa i komunikacija: Okončati proceduru izrade nacrtu zakona o informacijskoj sigurnosti i uputiti ga putem Vlade FBiH u parlamentarnu proceduru.**

- Zavod za javnu upravu, koji ima nadležnost da koordinira reformu javne uprave, nije preduzimao aktivnosti kako bi se osigurala interoperabilnost lokalne uprave. Općine/gradovi iz uzorka do sada nisu bili pozivani da se uključe u implementaciju Odluke o usvajanju okvira interoperabilnosti.

**Preporuke za Federalno ministarstvo pravde: Putem Zavoda za javnu upravu osigurati da se u aktivnosti reforme javne uprave i implementaciju interoperabilnosti aktivno uključe općine i gradovi u FBiH.**

- Federalno ministarstvo pravde nije izradilo izmjene i dopune Zakona o upravnom postupku kako bi se izjednačila validnost elektronskih i pisanih dokumenata, te elektronskog i vlastoručnog potpisa, niti je pravno regulisalo elektronski podnesak, odnosno elektronsko dostavljanje dokumenata. Također, nije propisom regulisan način razmjene podataka iz javnih evidencija, niti je utvrđena obaveza da institucije koje upravno rješavaju pribavljaju dokumente potrebne za rješavanje zahtjeva po službenoj dužnosti.

**Preporuka za Federalno ministarstvo pravde: Izraditi i uputiti u proceduru usvajanja izmjene i dopune Zakona o upravnom postupku kako bi se osiguralo elektronsko rješavanje zahtjeva i efikasna provedba odredbi o pribavljanju dokumentacije po službenoj dužnosti.**

- Federalno ministarstvo pravde nije realizovao nijednu aktivnost koja je imala za cilj pojednostavljenje rješavanja zahtjeva građana upravnog postupka, a za koje je, shodno akcionim planovima za reformu javne uprave, bilo odgovorno.

**Preporuka za Federalno ministarstvo pravde: Osigurati efikasnu realizaciju aktivnosti predviđenih akcionim planovima za reformu javne uprave za koje je nadležno Ministarstvo.**

#### **4.1.3 Najvažniji nalazi i preporuke iz Izvještaja revizije učinka „Upravljanje robnim rezervama u Federaciji BiH“**

- Postojećim zakonima iz oblasti robnih rezervi u FBiH nije utvrđeno ko i na koji način treba izraditi normative za utvrđivanje potrebnih količina i vrsta roba robnih rezervi po stanovniku. Nije precizno propisano srednjoročno i godišnje planiranje robnih rezervi, niti je uređeno pitanje saradnje i koordinacije federalne i kantonalnih direkcija u planiranju, nabavkama, čuvanju i intervenisanju robnim rezervama. U zakonima koji regulišu oblast robnih rezervi nije na odgovarajući način određeno koje informacije o robnim rezervama trebaju biti transparentne i poznate javnosti. Također, ovi zakoni nisu usklađeni sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.
- **Preporuka za Vladu FBiH: U saradnji s kantonalnim vladama izvršiti detaljnu analizu postojećeg sistema upravljanja robnim rezervama u FBiH i osigurati izradu novog Zakona o federalnim robnim rezervama.**
  - Novim zakonom potrebno je precizno urediti:
    - obavezu izrade sveobuhvatnih normativa za utvrđivanje potrebnih količina i vrsta roba za robne rezerve po stanovniku u svim situacijama u kojima je potrebno intervenisati robnim rezervama, na osnovu kojih će se izrađivati bilansi roba;
    - obavezu izrade i sadržaj srednjoročnog i godišnjih programa/planova federalnih robnih rezervi;
    - način saradnje i koordinacije u planiranju, nabavkama, čuvanju i intervenisanju robnim rezervama između federalne i kantonalnih direkcija u FBiH kako bi se na najekonomičniji način osiguralo dovoljne količine robnih rezervi i efikasno intervenisanje u slučaju potreba;
    - pitanje tajnosti podataka, kako bi se jasno utvrdilo koji podaci o robnim rezervama su tajni, a koji trebaju biti transparentni i dostupni javnosti, te usklađivanje odredbi novog Zakona o federalnim robnim rezervama sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.
  - Većina direkcija robnih rezervi u Federaciji BiH nije izradila bilanse roba te se prilikom izrade programa/planova robnih rezervi nisu vodile stvarnim potrebama stanovništva Federacije, odnosno pojedinačnih kantona.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Izraditi odgovarajuće bilanse roba kojima će se utvrditi potrebne vrste i količine roba koje bi bile dovoljne za snabdijevanje stanovništva u vanrednim okolnostima.**

- Većina direkcija robnih rezervi u Federaciji BiH prilikom izrade planova/programa robnih rezervi nije pribavljala mišljenja resornih ministarstava. Pojedine direkcije su nacрте ovih programa/planova kasno dostavljale vladama na usvajanje.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Osigurati adekvatnu i blagovremenu izradu programa/planova robnih rezervi, što podrazumijeva pribavljanje mišljenja resornih ministarstava i dostavljanje vladama na usvajanje.**

- Nije uspostavljena odgovarajuća saradnja između postojećih direkcija u dijelu planiranja, nabavki i intervenisanja robnim rezervama. Direkcije ne razmjenjuju podatke o robama koje nabavljaju i posjeduju u rezervama, tako da nijedna od institucija ne raspolaže podacima o ukupnim količinama i vrstama robnih rezervi u FBiH.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Osigurati odgovarajuću saradnju Federalne i kantonalnih direkcija robnih rezervi u upravljanju robnim rezervama.**

- Direkcije su nabavke roba vršile na različite načine zbog različitog tumačenja i primjene Zakona o javnim nabavkama. Također, pojedini postupci nabavki su kasno započinjani, što je uticalo na realizaciju planiranih nabavki. Prilikom provođenja postupaka nabavki robnih rezervi po izuzeću direkcije nisu osigurale dovoljnu transparentnost niti ispoštovale princip jednakog pristupa i konkurencije.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Nabavke roba za potrebe robnih rezervi provoditi blagovremeno, uz poštovanje Zakona o javnim nabavkama. Mogućnost izuzeća koristiti samo u za to zakonom predviđenim situacijama, uz adekvatnu procjenu ispunjenosti uslova za izuzeće za svaku pojedinačnu nabavku.**

**Osigurati robne rezerve prema vrstama i količinama predviđenim bilansima roba, u skladu s potrebama stanovništva Federacije BiH, odnosno kantona.**

- Direkcije robnih rezervi su za unajmljivanje skladišnih prostora utrošile značajan iznos finansijskih sredstava, te nisu poduzele konkretne i dovoljne aktivnosti da se iznađu ekonomičniji načini skladištenja roba.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Uraditi analize troškova skladištenja i obnavljanja robnih rezervi, te na osnovu njihovih rezultata uputiti konkretne prijedloge nadležnim vladama za iznalaženje najekonomičnijeg načina čuvanja robnih rezervi.**

- Pojedine direkcije robnih rezervi nisu realizovale sva planirana obnavljanja roba.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Osigurati pravovremeno obnavljanje robnih rezervi, ovisno o vrsti i roku trajanja, kako je predviđeno godišnjim programima/planovima robnih rezervi.**

- Većina direkcija robnih rezervi nije vršila redovne polugodišnje i godišnje kontrole skladištenja i obnavljanja roba iz robnih rezervi.

**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Osigurati adekvatnu kontrolu uskladištenih roba.**

- Direkcije robnih rezervi vršile su određene intervencije koje su bile namijenjene najvećim dijelom socijalno ugroženim kategorijama stanovništva. Prisutna su kašnjenja u realizaciji ovih intervencija, a, osim toga, nije predviđen nikakav vid nadzora nad njihovim provođenjem. Iako im je to propisano zakonima, direkcije nisu vršile intervencije na tržištu u uslovima poremećaja cijena i snabdjevenosti stanovništva i privrede



**Preporuka za direkcije robnih rezervi u FBiH: Osigurati efikasno intervenisanje robnim rezervama u vanrednim okolnostima predviđenim zakonima o robnim rezervama.**

Pored preporuka koje su date subjektima revizije, Ured za reviziju preporučuje da i vlade kantona izvrše analizu postojećeg sistema upravljanja robnim rezervama, te osiguraju izradu novih zakona o robnim rezervama shodno preporuci datoj Vladi FBiH.

#### 4.2 Izvještaji o praćenju realizacije preporuka revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o završnoj fazi u revizijskom ciklusu koja se provodi s ciljem osiguranja povratnih informacija za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o mjerama preduzetim na osnovu izvještaja revizije učinka. U izvještajima o praćenju dati su nalazi i zaključci.

U okviru praćenja koja su provedena u 2022. godini obuhvaćeno je 30 subjekata revizije i realizacija ukupno 32 preporuke.

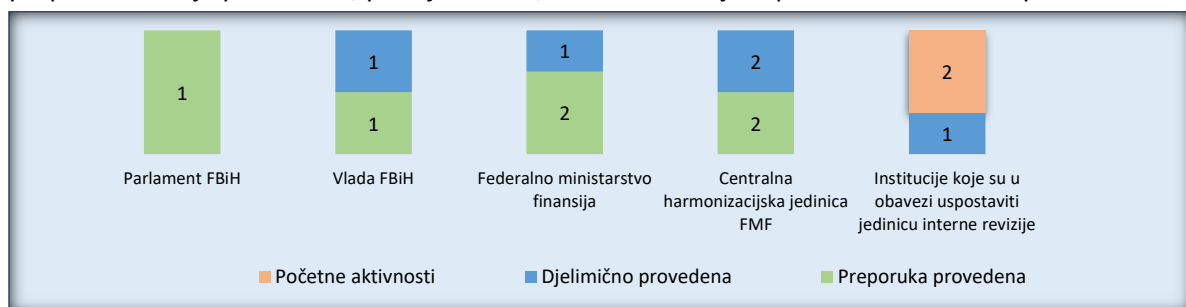
R. B.	Izvještaj o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Godina kada je provedena revizija	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1	2	3	4	5
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“	2016.	4	13
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“	2019.	15	13
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“	2020.	11	6
<b>UKUPNO</b>			<b>30</b>	<b>32</b>

Tabela 30. Izvještaji o praćenju realizacije preporuka revizije učinka

##### 4.2.1 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja o praćenju „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“

U izvještaju „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“ dato je ukupno 13 preporuka, od čega je jedna upućena Parlamentu FBiH, dvije Vladi FBiH, tri Federalnom ministarstvu finansija, četiri Centralnoj harmonizacijskoj jedinici i tri rukovodiocima institucija javnog sektora u FBiH koje su bile dužne uspostaviti jedinice interne revizije.

Prema rezultatima praćenja, date preporuke još uvijek nisu u cijelosti realizirane. Od 13 datih preporuka šest je provedeno, pet djelimično, dok su kod dvije započete aktivnosti na provedbi.



Grafikon 2. Realizacija preporuka prema subjektima revizije

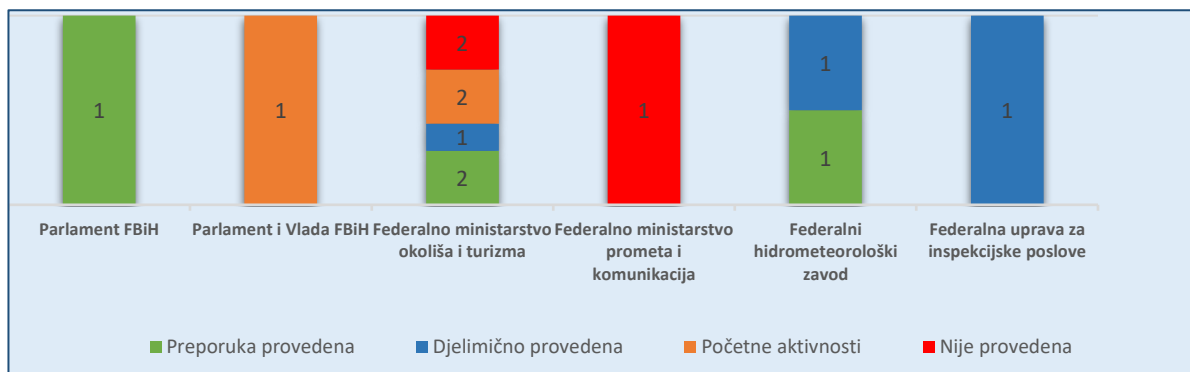
Analizom podataka o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Krajem 2016. godine Parlament FBiH usvojio je izmjene i dopune Zakona u internoj reviziji kojim su, između ostalog, stvoreni temelji za racionalniju uspostavu jedinica interne revizije u javnom sektoru u FBiH;
- Federalno ministarstvo finansija je u 2020. godini donijelo novi Pravilnik o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH. Njime su unaprijeđeni kriteriji za uspostavu interne revizije, te je ažuriran popis organizacija kod kojih postoji potreba za uspostavljanjem jedinica za internu reviziju. Pored toga, novim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, koji je donesen 2021. godine, propisano je da su subjekti od javnog interesa obavezni uspostaviti i osigurati funkcioniranje odjela interne revizije u skladu sa ovim Zakonom i drugim zakonskim propisima;
- Vlada FBiH je u aprilu 2021. godine usvojila novu Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine. Ovom Strategijom se definira i usmjerava razvoj internih finansijskih kontrola (finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije) u javnom sektoru FBiH s ciljem jačanja preduslova za zakonito, efikasno, transparentno i odgovorno upravljanje javnim finansijama u Federaciji;
- Obveznici uspostave jedinica interne revizije FBiH preduzimali su aktivnosti na izmjenama i dopunama pravilnika o internoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, te su tražili mišljenje od CHJ na prijedloge pravilnika u svrhu uspostavljanja funkcije interne revizije;
- Još uvijek nije osigurano adekvatno funkcioniranje interne revizije u javnom sektoru u FBiH, shodno međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije. Od 19 korisnika Budžeta FBiH koji su trebali uspostaviti jedinice interne revizije, tri nisu imala nijednog zaposlenog internog revizora. Od 67 vanbudžetskih fondova i institucija nižih nivoa vlasti 19 nije imalo sistematizovanu jedinicu interne revizije. Od 48 subjekata koji imaju sistematizovane jedinice za internu reviziju njih 13 nije imalo nijednog zaposlenog internog revizora.;
- Veliki postotak preporuka iz izvještaja interne revizije ostao je nerealiziran, tako je od njih ukupno 6.213 koje su u periodu 2019–2021. godine dale jedinice interne revizije u FBiH realizirano svega 2.056 ili 33%, dok je 4.157 ili 67% preporuka ostalo nerealizirano;
- Nije uspostavljen sistem sankcioniranja za neprovođenje preporuka datih u izvještajima interne revizije;
- Iako su zakonskom regulativom propisane odredbe o nezavisnosti u radu internih revizora, dostupni podaci ukazuju da u praksi to i dalje nije osigurano;
- Institucije i dalje nisu preduzele dovoljne aktivnosti kako bi se upravljanje rizicima na odgovarajući način uključilo u redovne planske procese.

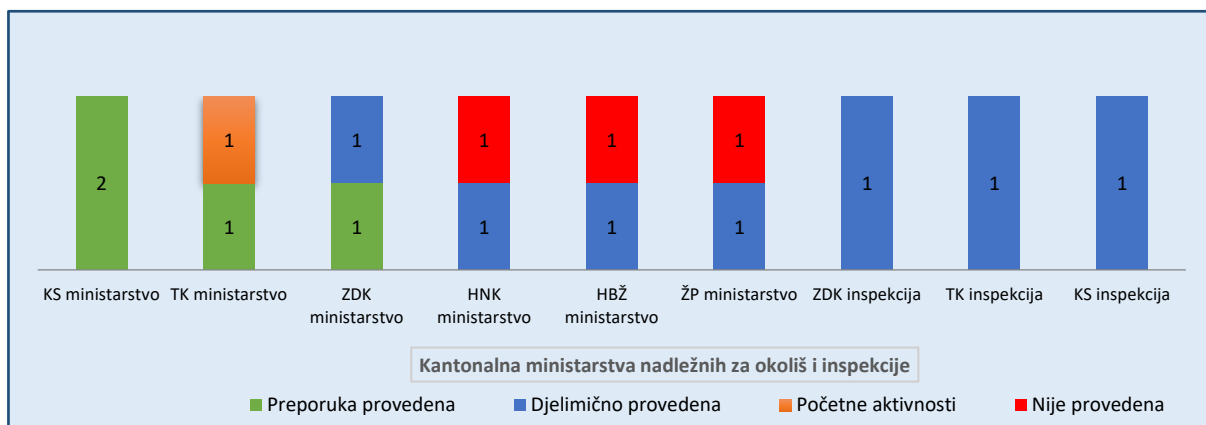
#### **4.2.2 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja o praćenju „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“**

U Izvještaju „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“ dato je ukupno 13 preporuka upućenih Parlamentu FBiH, Vladi FBiH, Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, Federalnom hidrometeorološkom zavodu, kantonalnim ministarstvima nadležnim za okoliš, te Federalnoj i kantonalnim upravama za inspeksijske poslove.

Na osnovu praćenja utvrđeno je da preporuke nisu u potpunosti realizovane. Većina subjekata djelimično ih je realizovala, što je prezentirano u narednim grafikonima.



Grafikon 3. Realizacija preporuka subjekata na federalnom nivou



Grafikon 4. Realizacija preporuka subjekata na kantonalnom nivou

Analizom podataka o preduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

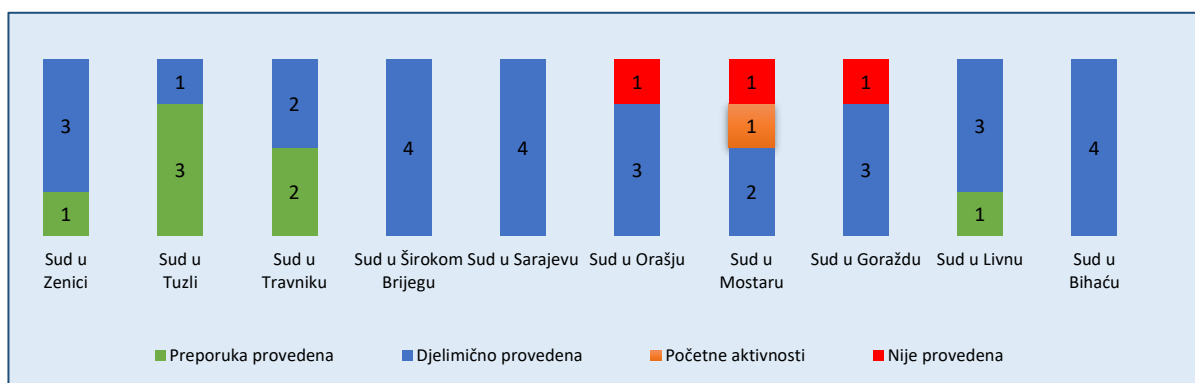
- Početkom 2021. godine usvojen je novi Zakon o zaštiti okoliša, kojim su jasnije propisane obaveze pojedinačnih institucija, kao i inspekcijski nadzor i kaznene odredbe.
- Vlada FBiH i Federalno ministarstvo okoliša i turizma pokrenuli su aktivnosti na izradi novog Zakona o zaštiti zraka. Nakon usvajanja Nacrta zakona, izrađen je njegov Prijedlog, ali još uvijek nije donesen.
- Još uvijek nije izrađena Federalna strategija zaštite okoliša, čiji je dio Federalna strategija zaštite zraka kojom bi se trebale stvoriti adekvatne pretpostavke za sistemsko rješavanje problema zagađenosti zraka u FBiH.
- Federalno ministarstvo okoliša i turizma definiralo je pragove upozorenja i uzbune za lebdeće čestice PM 10 i PM 2.5, te je data mogućnost kantonima da propišu i strožije vrijednosti pragova upozorenja i uzbune.
- Federalno ministarstvo okoliša i turizma nije osiguralo da se, u saradnji sa ostalim nadležnim institucijama, uspostavi registar emisija u zrak koji bi pružao pouzdane podatke o izvorima emisija u zrak, zagađivačima i zagađujućim materijama koje se ispuštaju u zrak.

- Još nije okončana izrada prijedloga lokacija mjernih stanica federalne mreže kako bi Vlada FBiH mogla utvrditi lokaciju mjernih stanica, čime bi se omogućila uspostava odgovarajućeg monitoringa kvaliteta zraka za područje cijele FBiH.
- Federalno ministarstvo okoliša i turizma i dalje nije osiguralo redovno informisanje Vlade FBiH o kvalitetu zraka u FBiH, kako bi Vlada FBiH imala na raspolaganju kvalitetne i sveobuhvatne podatke o zagađenosti zraka i efikasnije koordinirala nadležne institucije na rješavanju ovog problema.
- Iako je Federalno ministarstvo okoliša i turizma upućivalo inicijative Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija, i dalje nisu utvrđene konkretne mjere i preduzete aktivnosti kako bi se osiguralo smanjenje zagađenosti zraka iz saobraćaja.
- Došlo je do određenog poboljšanja u pogledu kvaliteta okolinskih dozvola s obzirom na to da su Federalno ministarstvo okoliša i turizma i tri kantonalna ministarstva (KS, ZDK i TK) u okolinskim dozvolama propisivala mjere zaštite zraka, granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije, kao i mjere za smanjenje emisija u zrak.
- Federalni hidrometeorološki zavod redovno informiše nadležne institucije i javnost o kvalitetu zraka i štetnom uticaju zagađenog zraka na zdravlje ljudi. Međutim, još uvijek nije osigurano praćenje svih propisanih parametara kvaliteta zraka.
- Nije osiguran sveobuhvatan inspekcijski nadzor nad svim zagađivačima zraka.

#### 4.2.3 Najvažniji nalazi i preporuke iz izvještaja o praćenju „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“

U Izvještaju „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“ dato je ukupno šest preporuka, od čega su dvije upućene Federalnom ministarstvu pravde, a četiri općinskim sudovima nadležnim za rješavanje stečajnih postupaka.

Na osnovu praćenja utvrđeno je da nisu sve preporuke realizovane. Federalno ministarstvo pravde realizovalo je dvije za koje je bilo odgovorno, dok su četiri upućene općinskim sudovima u većini slučajeva djelimično provedene. Niti jedan sud nije realizirao sve preporuke.



Grafikon 5. Realizacija preporuka datih općinskim sudovima

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka utvrđeno je:

- Novi Zakon o stečaju donesen je u julu 2021. godine, kojim je stečajni postupak bolje uređen. Naime, Zakonom je propisan nadzor nad poštovanjem roka za pokretanje stečajnih postupaka, kao i institucija odgovorna za pokretanje postupka sankcioniranja u slučaju nepoštovanja ovog roka. Također, definirani su mehanizmi kojima se osigurava hitnost postupanja u stečaju i



predmetima pokrenutim u vezi sa stečajem, utvrđen je vremenski okvir za okončanje stečajnih postupaka i rokovi za poduzimanje pojedinačnih radnji u stečajnom postupku, a utvrđeni su i standardizirani obrasci za poduzimanje pojedinačnih radnji stečajnog postupka. Međutim, Zakonom nije propisana obaveza pokretanja stečajnih postupaka po službenoj dužnosti.

- Novim Zakonom o stečaju utvrđeni su jasni kriteriji za imenovanje stečajnih upravitelja, a broj stečajnih predmeta u kojima stečajni upravitelj može istovremeno biti angažiran limitiran je na dva predmeta. Također, propisani su standardi upravljanja stečajnom masom, nadzor i nagrade za rad stečajnih upravitelja.
- Većina sudova je na određeni način pratila trajanje pojedinačnih stečajnih predmeta (uglavnom se pratilo putem izvještaja o poštovanju optimalnih i predvidivih rokova i akcijskih planova) s ciljem njihovog blagovremenog rješavanja. Međutim, većinom nisu propisali proceduru za praćenje, niti su odredili zaposlenike koji će redovno pratiti trajanje pojedinačnih stečajnih postupaka.
- Utvrđeno je da većina sudova izrađuje akcijske planove rješavanja stečajnih predmeta, ali samo dva izrađuju i izvještaje o njihovoj realizaciji.
- Rješavanje stečajnih predmeta i dalje nije blagovremeno. Svi općinski sudovi iz uzorka su u većem broju riješenih stečajnih predmeta prekoračili optimalne rokove, a imaju i značajan broj neriješenih predmeta kod kojih su također prekoračeni optimalni rokovi. Kašnjenje u rješavanju stečajnih predmeta u velikoj mjeri uzrokovano je dugim trajanjem postupaka koji su proizašli iz pokrenutog stečaja.

**Rukovodstvo Ureda**

Dževad Nekić – generalni revizor  
Dragan Kolobarić – zamjenik generalnog revizora

**Rukovoditeljica Sektora za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta**

Mia Buljubašić

**Rukovoditeljice sektora za finansijsku reviziju**

Amela Mulahalilović  
Kimeta Bihorac  
Marijana Milićević

**Koordinatorica Sektora za finansijsku reviziju javnih preduzeća**

Belma Mušinović

**Rukovoditeljica Sektora za reviziju učinka**

Aida Đozić

**Lektura**

Šejla Hukara

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH**

71 000 Sarajevo  
Ul. Ložionička br. 3  
Bosna i Hercegovina

**Tel.**

+387 (0) 33 723 550

**Fax**

+387 (0) 33 716 400

**E-mail**

[vrifbih@vrifbih.ba](mailto:vrifbih@vrifbih.ba)

**Web**

[www.vrifbih.ba](http://www.vrifbih.ba)